

פרשת צו	
<p>זאת תורת העולה וגו' (ויקרא ו ב) רבי שמעון פתח¹ ואמר (תהלים לו ז) צדקתך כהררי אל משפטִיך תהום רבה וגו' האי קרא אוקימנא ליה ואתמר תא חזי האי עולה סליקו וקשירו דכנסת ישראל לעילא² ודבוקא דילה³ בנו עלמא דאתי למהוי כלא חד⁴ בקשורא חדא בחידו ובגין דסלקא⁵ לעילא⁶ לעילא⁷ כתיב זאת תורת רזא דכר ונוקבא⁸ כחדא תורה שבכתב ותורה שבעל פה⁹ לסלקא בחביבותא כד אתער סטרא דצפון¹⁰ כמה דאוקימנא דכתיב (שיר ב ו) שמאלו תחת לראשי כדין איהי סלקא בחביבותא ואתעטרא בימינא¹¹ ואתחברת באמצעיתא¹² ואתנהיר כלא מרזא דקדש הקדשים¹³ ודא מגו דרזא דאדם¹⁴ ברעו דכהנא¹⁵ ובצללותא ובשירתא¹⁶</p>	<p>זאת תורת העולה וגו', רבי שמעון פתח ואמר, צדקתך כהררי אל משפטִיך תהום רבה וגו', הפסוק הזה פרשנוהו ונתבאר. בא וראה העולה הזו מעלה וקושרת את כנסת ישראל למעלה, והדבקות שלה בתוך העולם הבא, להיות הכל אחד בקשר אחד בשמחה, ומשום שעולה למעלה למעלה, כתוב זאת תורת, סוד של זכר ונקבה יחד, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, לעלות בחביבות כשמתעוררת צד צפון כמו שבארנוהו, שכתוב שמאלו תחת לראשי, אזי היא עולה בחביבות ומתעטרת בימין, ומתחברת עם האמצעי, והכל מאיר מסוד של קודש הקדשים, וזה מתוך סוד של אדם ברצון הכהן ובתפלה ובשירה.</p>
<p>והא אוקימנא¹⁷ דעולה קדש קדשים ברזא דרוח עלאה בגין דתלת רוחין קשירין כחדא רוח</p>	<p>והרי בארנו שעולה קדש קדשים, בסוד הרוח העליונה, משום ששלש</p>

¹ לשון זה הובא בפרשת פקודי רלח ע"ב [זאת תורת העולה] ושם פרשנוהו (מ"מ).
² שעולים ט' נקודותיה מן הבריאה (רח"ו פקודי). כל סוד עולה ה"ס לאה שהיא עליונה ושם הדינים קשים כולם, ולכן באה עולת התמיד כנגדה למתק דיניה. וקשה שהרי שעיקר זווג של שחרית הוא דיעקב ורחל. אך נראה לי שלעולם כן הוא שזיווג הבוקר עיקרו ברחל אבל הוא לא לבד כנגד נה"י דזעיר אלא גם כן עולה עד כנגד הדעת שלו ותופסת מקום לאה שהוא כנגד חג"ת כנודע מסוד חזרת העמידה, ולכן צריך למיתוק דיני לאה כדי שלא תהא שום מניעה לרחל לתפוס מקומה, וזה שאמר בכאן סליקו וקשירו דכנסת ישראל לעילא, היא רחל העולה מעולמות התחתונים. ואתקשרא באצילות ואדבקת גו עלמא דאתי, היא לאה הנעשה ממלכות תבונה, ואז קשר זה הוא בחידו, שגם לאה נהנית בעלייה זו שנמתקו דיניה. וגם כי בסגולת הקרבן מאירים כל המדות כמו שיבוא, ולאפוקי בלילה שאז לאה תופסת מקום רחל ומתלבשת בכליה, ורחל יורדת לבריאה בזמן הגלות בסוד גלות, ובזמן בית המקדש לתת טרף לביתה, כי כן נגזר עליה בגזירת מיעוטה, לכי ומעטי את עצמך, ואז התפשטות לאה במקום רחל אינו בחידו, אבל של שחרית הוא קשר באחדות ובשמחה מפני שהוא התקשרות כל העולמות עד אין סוף כנזכר בסמוך, שהוא הוא הנרצה בכאן באמרו ובגין דסלקא וכו'. והענין הוא במה שהודיענו הרב זלה"ה בכמה דרושים, שיש לאו"א שתי בחינות זווגים, האחד בסוד החיצוניות לחיות העולמות והוא בבחינת יש"ס ותבונה, ולזה אין צריך העלאת מ"ן אלא מעצמו נעשה, שאם יחסר רגע חלילה חרבו הנמצאות. והזווג השני הוא בסוד הפנימיות והנשמות להוריד שפע חדש מלמעלה, ולזה צריך שיעלו מ"ן ז'ו"ן, זעיר לאבא בסוד שם מ"ה ונוק' לאי' בסוד שם ב"ן (רמ"ז).

³ שמתקשרת פב"פ בז"א ואח"כ עולים שניהם ליסוד הבינה בסוד מ"ן כדי לקבל מוחין חדשים וז"ש הזהר ודבוקא דיליה בגו עלמא דאתי (רח"ו פקודי).
⁴ כל הד' פרצופים או"א ז'ו"ן (רח"ו פקודי).
⁵ מלכות (רח"ו פקודי).
⁶ ז"א (רח"ו פקודי).
⁷ אימא (רח"ו פקודי).
⁸ ת"ת ומלכות (רח"ו פקודי).
⁹ שניהם למ"ן (רח"ו פקודי).
¹⁰ זרוע שמאל גבורה דז"א (רח"ו פקודי).
¹¹ חסד דז"א (רח"ו פקודי).
¹² ת"ת דז"א (רח"ו פקודי).
¹³ יסוד דאימא נק' קדש הקדשים כדאיתא בפרשת אחרי מות (רח"ו פקודי).
¹⁴ פי' זה הענין נעשה בסוד אדם התחתון (רח"ו פקודי).
¹⁵ חסד כהן (רח"ו פקודי).
¹⁶ בזהר פקודי איתא: ובשירתא דליואי ובצללותא דישראל, ופי' הרח"ו: לוי גבורה, ישראל ת"ת.
¹⁷ שמתקשרת באימא (רח"ו פקודי).

<p>תתאה¹ דאקרי רוח הקדש² רוח דלגו באמצעייתא דאקרי רוח חכמה ובינה³ וכן אקרי רוח תתאה אבל האי רוח דנפיק מגו שופר כלילן באשא ומיא רוח עלאה⁴ דאיהו סתים בחשאי⁵ דביה קיימין כל רוחין קדישין וכל אנפין נהירין⁶ ובגין כך אהדרת עולה רוח ממש</p>	<p>רוחות קשורות כאחת, הרוח התחתונה שנקראת רוח הקודש, הרוח שלפנים באמצע שנקראת רוח חכמה ובינה, וכן הרוח התחתונה, אבל הרוח הזו שיוצאת מתוך שופר כלולים באש ומים, הרוח העליונה שהיא סתומה בחשאי, שבה מתקיימים כל הרוחות הקדושות, וכל הפנים מאירות, ולכן חוזרת העולה רוח ממש.</p>
<p>ולבתר מרזא דבהמה⁷</p>	<p>ואחר כך מסוד של הבהמה</p>
<p>כ/ב</p>	
<p>מסתפקי ואתזנו לאתקשרא רוחא אחרא דאיהי גו מסאבו מאינן תרבינן ושמנונין⁸ כמה דאתמר ובגין כך עולה קדש קדשים שאר קרבנין למעבד שלמא בעלמא כלהו מכמה סטריין ומארי דדינין לאתעברא ולאנתנהרא מגו רעותא לאתבסמא אקרונ קדשים קלים בגין דלא מתעמרי לעילא לעילא בקדש הקדשים ועל דא אינון קדשים קלים ונכיסו דלהון בכל אתר כמה דאוקמוה אבל עולה דאיהי רוא דקדש הקדשים לאו איהי כשאר קרבנין דכל עובדהא קדש</p>	<p>נהנים {מסתפקים} ונזונים להתקשר לרוח אחרת שהיא בתוך הטומאה, מאותם חלבים ושמנים כמו שנתבאר. ולכן עולה קדש קדשים, שאר הקרבנות כולם כדי לעשות שלום בעולם מכמה צדדים, ולהעביר בעלי דינים, ולהיות נאור מתוך הרצון, להתבשם ונקראים קדשים קלים, משום שלא מתעטרים למעלה למעלה בקודש הקדשים, ועל זה הם קדשים קלים, ושחיטתם בכל מקום כמו שבארוה. אבל העולה שהיא סוד של קדש הקדשים, אינה כשאר קרבנות שכל מעשיה קדש.</p>
<p>תא חזי מה כתיב (ויקרא ו ג) ולבש הכהן מדו בד אלין לבושין מיחדין לקדושה בד יחידאי מיחדא לקדושה וכתוב (ויקרא מז ד) בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם מאי טעמא דא קדש אלא רוא דמלה כדקאמר דאיהי קדש קדשים דסלקא כלא ואתעטרא בקדש הקדשים בקשורא חדא ולבתר מפני ואעבר רוח מסאבא דמסאב כלא דלא שלמא ולא יתקריב גו מקדשא ואתעבר מכל סטרי דקודשא ואשתאר כלא קדש בקדושה יחידאי ואמר רבי שמעון הא</p>	<p>בא וראה מה כתוב, ולבש הכהן מדו בד, הלבושים הללו מיוחדים לקדושה, בד יחידי מיוחד לקדושה. וכתוב בגדי קודש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם, למה זה קודש, אלא סוד הדבר כמו שאמר שהיא קדש קדשים, שהכל עולה ומתעטר בקדש הקדשים, בקשר אחד. ואחר כך מפנה ומעביר רוח טומאה שמטמא הכל, שלא ישלט ולא יקרב לתוך המקדש, ועובר {מלשון מסתלק} מכל צדדי הקדושה, והכל נשאר קודש</p>

¹ מלכות (רח"ו פקודי).

² ת"ת (רח"ו פקודי).

³ שהת"ת נמשך מחכמה ובינה (רח"ו פקודי).

⁴ ג"כ רוח חכמה ובינה לפי שגם היא נמשכת מאו"א (רח"ו פקודי).

⁵ בינה (רח"ו פקודי).

⁶ שעל ידו חיים (רח"ו פקודי).

⁷ כי עי"כ מלכות עולה עד בינה הנק' רוח (רח"ו פקודי).

⁸ לקמן כז ע"א כח ע"א, פנחס רמ ע"ב רמח ע"ב רכד ע"ב רנה ע"א רנח ע"ב רמב ע"א ועי' פרשת פקודי רלח ע"ב רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ועי' רכו ע"א לד ע"א קפא ע"ב ועי' זר"ח פרשת צו וכן הוא לעיל פרשת תרומה קמא ע"א וקל ע"א (לש"ו). מאברין ופדרין דמתאכלין כל הלילה, הנה נהנין מהם החיצונים ג"כ, וכן אמרו בפ' תרומה (קל ע"א) ומכאן אתזנו כמה חבילי טהירין דנפקין ושלטין בלילה כו' ע"ש, וכן שם (קמא ע"א) אמרו ג"כ אברין ופדרין דמתאכלין בלילה לאתזנא זינין אחרנין כו', וכן הוא בזהר חדש (סוף פ' צו מו ע"ג) וכן הוא מבואר בכמה וכמה מקומות בזה"ק, כי מהקרבנות היו נהנים החיצונים ג"כ [ע' ח"א סד ע"א פט ע"ב וח"ב לד ע"א קפא ע"ב רלח ע"א ושם סע"ב בהגהות מהרח"ו רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ובח"ג דף כו רע"ב כז ע"א כח ע"א רמ ע"ב רמב ע"ב] (דע"ה ח"ב קנו ע"ב).

<p>אתמר דכתיב (תהלים לו ז) אדם ובהמה תושיע יהו"ה והכי סלקא רוא דאדם מסטרא דאדם ובהמה מסטרא דבהמה ובגין כך כתיב (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם אדם ודאי דדא קרבניה לעילא לקשרא קשרא ולבתר מן הבהמה וכלא איהו בקרא אדם ובהמה ודא איהו רוא דאצטריך לקרבנא אדם ובהמה כדקאמר</p>	<p>בקדושה יחידה. ואמר רבי שמעון הרי נתבאר שכתוב (תהלים לד) אדם ובהמה תושיע ה', וכך עולה סוד של אדם מצד של אדם, ובהמה מצד של בהמה, ולכן כתוב אדם כי יקריב מכם, אדם ודאי, שהרי קרבנו למעלה לקשר קשר, ואחר כך מן הבהמה, והכל הוא בכתוב אדם ובהמה, וזהו סוד שצריך לקרבן אדם ובהמה כמו שאמר.</p>
<p>תא חזי כד ברא קודשא בריך הוא עלמא הכי עבד אדם ובהמה ואי תימא והא כתיב (בראשית א כ) ועוף יעופף על הארץ והא מנייהו מקרבין קרבנא ואפילו עולה כמה דכתיב (ויקרא א יד) ואם מן העוף עולה קרבנו תא חזי מכל אינון עופין לא מקרבין אלא מן התורים או בני יונה אלא רוא דא מה דאתקשר בדא פסיל בדא דא ימינא ודא שמאלא וכלא חד</p>	<p>בא וראה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם כך עשה, אדם ובהמה. ואם תאמר הרי כתוב עוף יעופף על הארץ, שהרי מהם מקריבים קרבן, ואפילו עולה, כמו שכתוב ואם מן העוף עולה קרבנו. בא וראה מכל אותם עופות אין מקריבים אלא מן התורים או בני יונה, אלא סוד זה מה שכשר בזה פסול בזה, זה ימין וזה שמאל והכל אחד.</p>
<p>עוף יעופף¹ על הארץ² הא אוקימנא דאינון רוא דרתיבא³ ובהו תסתלק רוח הקודש⁴ לסלקא לעילא⁵ דאינון תרי חד לימינא וחד לשמאלא עוף לימינא ודא מיכאל⁶ יעופף לשמאלא ודא גבריאל⁷ דא לימינא ודא לשמאלא ובגין כך מקרבין תרין אלין לסלקא רוח קודשא ושמאלא מעטר וזיין לתתא להווא סטר שמאלא וימינא לימינא ואתקשרת אתתא בבעלה למהוי חד וכלא מסתלק ומתקשר כחדא לעילא ותתא וקודשא בריך הוא אסתלק בלחודוי ואתתקף ובספרי קדמאי מסכנא לא יהיב חולקא לאתונא אלא לעילא לאתקשרא אבל כלא לעילא ותתא כל חד מתקשר לסטריה כדקא יאות והא אוקימנא</p>	<p>עוף יעופף על הארץ, הרי בארנו שהם סוד המרכבה, ובהם תתעלה רוח הקודש לעלות למעלה, שהם שנים, אחד לימין ואחד לשמאל. העוף לימין וזה מיכאל, יעופף לשמאל וזה גבריאל, זה לימין וזה לשמאל, ולכן מקריבים שני אלה כדי להעלות את רוח הקודש, והשמאל מעטר ומזין למטה לאותו הצד של השמאל, וימין לימין, ואשה נקשרת לבעלה להיות אחד, והכל מתעלה ומתקשר כאחד למעלה ולמטה, והקדוש ברוך הוא מתעלה לבדו ומתחזק. ובספרים הקדמונים, העני לא נותן חלק להזין אלא להתקשר למעלה, אבל הכל למעלה ולמטה, כל אחד נקשר לצדו כראוי, והרי בארנו.</p>
<p>רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון אבוי ואמר הא קשורא דכלא אתקשר בקדש הקדשים לאתנהרא אתדבקותא דרעוא דכהני ליואי</p>	<p>רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו ואמר, הרי הקשר של הכל נקשר בקודש הקדשים כדי להאיר הדבקות של הרצון של כהנים ליום וישראלים למעלה, עד</p>

¹ יסוד דז"א ויסוד דנוק' כל א' נק' עוף אך ההפרש הוא כי היסוד דז"א נק' עוף ע"ש שיש לו ו' הוי"ת שהם ג' גבורות וג' חסדים מגולים, והחסדים ממתיקים הגבורות, אבל כשיורדים ביסוד דנוק' אז נקרא היסוד שלה יעופף, שהוא מיעוט רבים שנים, ב' פעמים עוף א' שלה וא' של הז"א וכו' בעוד שהג' ב"ן הם עדיין ביסוד דז"א אז נק' היסוד ער"ף, גימ' ג' ב"ן כמספר יוסף, אבל בעת שהנוק' מקבלת אותם הג' ב"ן ביסוד שלה, אז היסוד נקרא יעופף, ששם ביסוד שלה נעשים הג' ב"ן כפולים ומתרבים לאין קץ (מ"מ).
² בתוך הנוק' שנק' ארץ בסוד אסתר קרקע עולם היתה, אזי נק' היסוד שלה יעופף (מ"מ).
³ הוא סוד המרכבה שאיך רוכב הזכר על הנקבה (מ"מ).
⁴ מלכות (מ"מ).
⁵ כדי להתגדל הנוק' שתוכל להזווג פב"פ (מ"מ).
⁶ הוא חסד ירצה שהיסוד דז"א נק' מיכאל כי מיכאל שר ישראל (מ"מ).
⁷ גבורות (מ"מ).

<p>וישראל לעילא עד היכן איהו סלקא אמר ליה הא אוקימנא עד אין סוף¹ דכל קשורא ויחודא ושלמימו לאצנעא בההוא צניעו דלא אתרבק ולא אתידע דרעוא דכל רעוין ביה אין סוף לא קיימא לאודעא ולא למעבד סוף ולא למעבד ראש דאין (ג"א ראש כמה דאין) קדמאה אפיך ראש וסוף מאן ראש דא נקודה עלאה דאיהי רישא דכלא סתימאה דקיימא גו מחשבה ועביד סוף דאקרי סוף דבר אבל להתם אין סוף לאו רעותין לאו נהורין לאו בוצינין בההוא אין סוף כל אלין נהורין ובוצינין תליין לאתקיימא בהו ולא קיימי לאתדבקא מאן דידע ולא ידע לאו איהו אלא רעו עלאה סתימאה דכל סתימין אין</p>	<p>היכן היא עולה. אמר לו הרי בארנו, עד אין סוף, שכל קשר ויחוד ושלמות להצניע באותה צנעה שאינה מושגת ולא נודעת, שבה רצון כל הרצונות. אין סוף אינו עומד להודיע ולא לעשות סוף ולא לעשות ראש של אין (ראש כמו שאין). הראשון הוציא ראש וסוף, מי הראש זו הנקודה העליונה, שהיא ראש של הכל, הסתום שעומדת בתוך המחשבה, ועושה סוף שנקרא סוף דבר, אבל לשם אין סוף אין רצונות ואין אורות ואין נרות, באותו אין סוף כל האורות והמאורות הללו תלויים להתקיים בהם, ולא עומדים להשגה {להתדבק}, מי שיודע ולא יודע, אינו אלא רצון עליון סתום של כל הסתומים, אין.</p>
<p>וכד נקודה עלאה ועלמא דאתי אסתלקו לא ידעין בר ריחא כמאן דארח בריחא ואתבסם ולא דא נייחא (ס"א ניהח) דהא כתיב (ויקרא כו לא) ולא אריח בריח ניהחכם דהא ריח ניהח ריחא דרעותא דכל הני רעותא דצלותא ורעותא דשירותא ורעותא דכהנא דכלהו רזא דאדם כדין כלהו אתעבידו רעותא חדא וההיא אקרו ניהח רעותא כתרנומו כדין כלא אתקשר ואתנהיר כחדא כדקא יאות כמה דאתמר ועל דא אתיהיבת האי סטרא אחרא בידא דכהנא דכתיב</p>	<p>וכשהנקודה העליונה והעולם הבא התעלו, אינם יודעים פרט לריח, כמי שהריח ריח והתבשם, ואין זה נחת (ניחוח), שהרי כתוב ולא אריח בריח ניחוחכם, שהרי ריח ניחוח (הוא) ריח של רצון שכל הרצונות הללו, של תפלה ורצון, של שירה ורצון. הכהנים שכולם סוד של אדם, אזי כולם נעשים רצון אחד, וההוא נקרא ניחוח, רצון, כתרנומו. אז הכל נקשר ומאיר כאחד כראוי, כמו שנתבאר. ועל כן נתן הצד האחר ביד הכהן, שכתוב</p>
<p>כז/א</p>	
<p>זהר</p>	
<p>צו את אהרן ואת בניו לאמר (ויקרא ו ב) רזא הכא דהא אוקימנא לית צו אלא עבודה זרה והכא אתיהיבת ליה לאתקדא ההוא מחשבה רעה ולאעברא לה מגו קודשא בהאי רעותא</p>	<p>צו את אהרן ואת בניו לאמר. סוד כאן, שהרי בארנו אין צו אלא עבודה זרה, וכאן נתן לו לשרוף את אותה מחשבה רעה, ולהעבירה מתוך הקודש ברצון הזה שעולה למעלה, ובעשן הזה</p>

¹ עי' אריכות בעולת תמיד ח ע"ב. נודע מ"ש הרב בפירוש מאמר זה בפרשת פקודי רלח ע"ב (מ"מ). ועי' בהגר"א בספד"צ א ע"ב, ומאיר הספרא הערה 33. והנה זהו מה שגורם הקרבן תיקון ואור וברכה בהעולמות ב"ע, וכן בעוד יותר הרבה הנה גורם האדם המקריב את הקרבן אור ברכה ויחוד למעלה למעלה שהוא באצילות ג"כ, כי ע"י שמקריב את הקרבן לה' והרי מייחד עי"ז את כל הכחות דהב"ע אליו ית"ש, שיהיו כולם קודש לה'. וכל הכחות דהב"ע הנה כולם הם מהמלכות דאצילות, ועי"ז הנה מעלה היא מ"ן למעלה מהבירורין שעלו בה, [ואלו הבירורין שעולין בה הוא בסוד מ"ש ג"כ בזוהר פנחס (רמ ע"ב) הנ"ל דהקרבות הוא בסוד הבהמה דרביעא על אלף טורין, ואלף טורין אכלית בכל יומא], וע"י אלו המ"ן נעשה יחוד בהזר"ן, וכן עולים בירורים מה ששייך לאר"א ונעשה יחוד באר"א, וכן למעלה למעלה וכמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד (דרוש יא) ובחשמל (פרק ג), וגורם עי"ז יחוד בכל הפרצופים. ונוסף ומתחדש עי"ז אור באצילות לאין קץ, כי כל מה שמתגדל היחוד מתגדל הגילוי דא"ס ית"ש בכל אצילות כולו. והרי נעשה ע"י כל קרבן תוספות אור וקדושה למעלה למעלה, ומתכפייא ומתדחייא הסטרא אחרא עי"ז הרבה מאד, וכמ"ש פ' צו (דף כז ע"ע"ב) ובפ' פנחס (רכד סע"א ברע"מ) ופ' פקודי (רלז ע"א ושם רלט ע"א), ע' במקומות הנז' שמבואר שם כי ע"י הקרבנות מתכפייא הסטרא אחרא ואתבר חילה ותוקפה, ואשא דמדבחא מבערא רוח מסאבא, וזינין בישין מעלמא וסלקא רוח קודשא ואתעטרא לעילא ונהיר דא בדא, עד סוד א"ס ית"ש כמ"ש בפ' פקודי (רכו ע"א ושם רלט ע"א). (דע"ה ח"ב קנו ע"ד).

<p>דסלקא לעילא ובהאי תננא ותרבינ דאתוקדן בנין לאתעברא מן קודשא והאי צו ברשותייהו קיימא לאפרשא לה מן קודשא מגו האי קרבנא¹</p>	<p>ובחלבים שנשרפים, כדי שיעברו מן הקודש. וה"צו" הזה עומד ברשותם להפרידו מן הקודש מתוך הקרבן הזה.</p>
<p>ואי תימא צו את בני ישראל הכי נמי דהא ברשותייהו קיימא לאפרשא לה מן קודשא כל זמנא דעבדי רעותא דמאריהון דלא יכלא לשלטאה עלייהו והאי קרא כלא אתיא לאחזאה רוא דמלה לאעטרא להאי רוח קודשא לעילא לעילא ולאפרשא לה לדא רוח טומאה לנתתא לה לתתא דא ברעותא ובצללותא בדקאמרן ודא בעובדא כלא כדקחזי ליה והאי קרא מוכחא עלייהו דכתיב צו את אהרן ואת בניו לאמר צו דא עבודה זרה רוח מסאבא לאמר דא אתתא דאקרי יראת יהו"ה כתיב הכא לאמר וכתיב התם (ירמיה ג א) לאמר הן ישלח איש את אשתו והא אוקמוה בנין כך כלא אתמר וכהנא קיימא לאתתקנא כלא ברזא דאדם ובהמה זכאה חולקהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי דאינון ידעי אורחי דאורייתא ואולי בה בארה קשוט עלייהו כתיב (ישעיה לח טז) יהו"ה עליהם יחיו מאן עליהם אלין ארחי דאורייתא יחיו יתקיימון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>ואם תאמר צו את בני ישראל, כך גם, שהרי ברשותם עומד להפריש אותה מן הקדושה, כל זמן שעושים רצון רבונם, שלא יוכל לשלוט עליהם. והפסוק הזה הכל בא להראות סוד הדבר, לעטר את רוח הקודש למעלה למעלה, ולהפריד את רוח הטומאה הזו ולהורידה למטה, וזה ברצון ובתפלה כפי שאמרנו, וזה במעשה, הכל כמו שראוי לו. והכתוב הזה מוכיח עליהם, שכתוב צו את אהרן ואת בניו לאמר, צו זו עבודה זרה, רוח הטומאה. לאמר, זו האשה שנקראת יראת ה'. כתוב כאן לאמר, וכתוב שם (ירמיה ג) לאמר הן ישלח איש את אשתו, והרי פרשוה, לכן הכל נאמר. והכהן עומד לתקן את הכל בסוד של אדם ובהמה, אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שהם יודעים את דרכי התורה והולכים בה בדרך אמת, עליהם כתוב (ישעיה לא) ה' עליהם יחיו. מי עליהם, אלו דרכי התורה. יחיו, יתקיימו בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>תא חזי כתיב (ויקרא ו ב) זאת תורת העולה אמר רבי חייא האי קרא אוקימנא ליה בהאי גוונא (זאת תורת דא כנסת ישראל העולה דהיא סלקא ומתעטרא לעילא לעילא לאתקשרא כדקא יאות עד אתר דאקרי קדש קדשים) (דבר אחר) זאת תורת דא כנסת ישראל העולה דא מחשבה רעה דאיהי סלקא על רעותא דבר נש לאסטאה ליה מארה קשוט</p>	<p>בא וראה כתוב זאת תורת העולה, אמר רבי חייא הפסוק הזה בארנוהו בצורה הזו, (זאת תורת, זו כנסת ישראל. העולה, שהיא עולה ומתעטרת למעלה למעלה להתקשר כראוי עד המקום שנקרא קדש קדשים.) (דבר אחר) זאת תורת, זו כנסת ישראל. העולה, זו מחשבה רעה שהיא עולה על רצונו של האדם להסיט אותו מדרך אמת.</p>
<p>היא העולה היא דסלקא ואסטיאת ליה לבר נש ובעי לאוקדא לה בנורא בנין דלא יתיהיב לה דוכתא לאסטאה ובגין כך על מוקדה על המזבח כל הלילה מאן לילה דא כנסת ישראל דאיהי זאת בנין דאתי לדכאה לבר נש מההוא רעותא על מוקדה בנין דנהר דינור איהו אתר לאוקדא לכל אינון דלא קיימי בקיומיהו דהא עאלין לון בההוא נורא דדליק ומעברי שולטניהון מעלמא ובגין דלא ישלוט אצטריך על מוקדה על המזבח כל הלילה ואתכפיא ולא</p>	<p>היא העולה, היא שעולה ומשטינה על האדם וצריך לשרוף אותה באש כדי לא לתת לה מקום להשטין, ולכן על מוקדה על המזבח כל הלילה. מי הלילה, זו כנסת ישראל, שהיא "זאת", משום שבאה לטהר את האדם מאותו רצון. על מוקדה, משום שנהר דינור הוא מקום לשרוף כל אלו שלא עומדים בקיומם, שהרי מכניסים אותם באותה אש בוערת, ומעבירים את שלטונם מן העולם. וכדי שלא ישלט, צריך על מוקדה על המזבח</p>

¹ נעשה ע"י כל קרבן תוספות אור וקדושה למעלה למעלה, ומתכפייא ומתדחייא הסטרא אחרא עי"ז הרבה מאד, וכמ"ש פ' צו (דף כז ע"ב) ובפ' פנחס (רכז סע"א ברע"מ) ופ' פקודי (רלז ע"א ושם רלט ע"א) (דע"ה ח"ב קנו ע"ד).

<p>שלטא ועל דא כד אתכפיא האי סלקא כנסת ישראל דאיהי רוח קודשא דסלקא ואתעטרא לעילא דהא סליקו דילה כד אתכפיא האי חילא אחרא ואתפרש מנה ובגין כך בעינן ברזא דקרבנא לאפרשא להאי סטרא מרוח קודשא ולמיהב לה חולקא! בגין דרוח קודשא תסתלק לעילא</p>	<p>כל הלילה, ונכנע ולא שולט. ולכן כשזה נכנע, עולה כנסת ישראל, שהיא רוח הקודש שעולה ומתעטרת למעלה, שהרי עלייתה כשנכנע הכח האחר הזה ונפרד ממנה, ולכן צריכים בסוד הקרבן להפריד את הצד הזה מרוח הקודש, ולתת לו חלק כדי שרוח הקודש תתעלה למעלה.</p>
<p>רבי אחא פתח ואמר והאש על המזבח תוקד בו וגו' (ויקרא ו ב) והאש על המזבח תוקד בו אמאי² ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר אמאי וכהנא אמאי והא תנינן אש בכל אתר³ דינא הוא וכהנא מסטרא דימינא⁴ קא אתי ורחיקא הוא מן דינא⁵ דהא כהנא לא אזדמן בדינא⁶ לעלמין והכא הוא בעי לאוקרא דינא בעלמא דכתיב (ויקרא ו ה) ובער עליה הכהן אלא הכי אוליפנא בר נש דאתי למחטי קמי מאריה הוא אוקיד גרמיה בשלהוביתא⁷ דיצר הרע ויצר הרע מסטרא דרוח</p>	<p>רבי אחא פתח ואמר, והאש על המזבח תוקד בו וגו'. והאש על המזבח תוקד בו למה, ובער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר למה, וכהן למה, והרי שנינו שאש בכל מקום היא דין, והכהן בא מצד הימין ורחוק הוא מן הדין, שהרי אין כהן מזדמן לדין לעולמים, וכאן הוא צריך לשרוף דין בעולם, שכתוב ובער עליה הכהן. אלא כך למדנו, אדם שבא לחטוא לפני רבונו, הוא שורף את עצמו בשלהבת היצר הרע, ויצר הרע בא מצד של רוח</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>פקודא לעשות העולה כמשפטה ועלה אתמר זאת תורת העולה וגו' (ויקרא ו ב) חמש אישים הוו נחתין על קרבנא⁸ אש אוכל ואינו שותה אש</p>	<p>מצוה לעשות העולה כמשפטה, ועליה נאמר זאת תורת העולה וגו'. חמשה אישים היו יורדים על הקרבן, אש אוכל</p>

¹ עי' לעיל כו ע"ב הערה בשם הדע"ה ח"ב קנו ע"ב.
² שלש הנה קושיותיו. א', שהנה המזבח סודו הוא במלכות דיצירה בראש העשיה, ואם כן למה יצוה ה' שתהיה אש תמיד עליו שהרי כל מגמתו הוא להמתיק גבורות המלכות. והב', מצד הזמן שהוא בבקר שעת החסד. והג', מצד האדם שהוא כהן איש החסד (רמ"ז).
³ פי' שיש כמה מיני אישים כנגד כמה מיני גבורות, כגון אש לבנה גבורה שבחסד וכיוצא, אבל תמיד הוא סוד גבורות (רמ"ז).
⁴ ר"ל חסד שבחסד דחכמה הוא כהן גדול, וחסד שבחסד דחסד הוא סגן, וחסד שבחסד דנצח הוא כהן הדיוט (רמ"ז).
⁵ כי כל מדות חח"ן אפילו של שמאל כולן חסדים (רמ"ז).
⁶ וירצה שאין שום כח דין מזדמן ויוצא מצד החסד, שהרי הגבורה כל עוד שמתפשטת למטה מתחזקת עד שנעשית קליפה ממנה, מה שאין כן החסד שאעפ"י שיש קצת אחיזה בה לקלי', מכל מקום אין ממנה קליפה וכו', ואברהם לא יצא ממנו ישמעאל אלא קודם שנקרא אברהם שאז נתייסד בחסדים, וגם שהולידו מהגר, אבל עשו יצא מיצחק אפילו אחרי עקידתו ונולד מרבקה. וכנגד זה אמר לא אזדמן בדינא לעלמין, אפילו במדרגה התחתונה (רמ"ז).
⁷ יצר הטוב ויצה"ר שניהם מן הטוב והרע שבקליפת נוגה, דהיינו יצר הטוב מן הימין וה"ס הליחות השרשי שבאדם המשקה את כל הגוף, ויצה"ר מן השמאל ובסוד חום הטבעי, וידוע שממנו כח הכעסני והתאוני, וזו היא שלהבת היצה"ר, ר"ל שכשמשמש באשו לחטוא כי אז מתגברת השלהבת והיא כאש הקדחת המכלה את האדם ואז הוא נקרא יצה"ר, וז"ש ויצר הרע מסטרא דרוח מסאבא קא אתיא, הוא צד השמאל של נגה שמשם ניזונות שאר השלש קליפות, ולכן נקרא סטרא דרוח מסאבא (רמ"ז).
⁸ הנה כאן הוזכרו ה"פ אש זה בחי' הזיווג הנעשה (בלילה) כלילה בסוד הה"ג והם ה' אש שהוזכרו הכא וזה הזיווג נעשה בבריאה ששם הם עולין משא"כ יצירה ועשיה הם ירידה למטה ע"ש תורת העולה כי בחי' המלכות עולה למעלה לבריאה לצורך זיווג זה. והנה בכל ימי החול מלכות דאצילות כלולה בבריאה ונפרדת מבעלה בעוונתו ומשתוקקת לבעלה ומשבחת עד חצות לילה שאז נקר' אלה"ם וז"ש (תהילים פג ב) אלהים אל דמי לך ומחצות ואילך אמר (תהילים פג ב) אל תחרש ואל תשקוט אל מחצות עד בקר שאז נקר' א"ל ואינו עולה בעולם האצי' אלא בליל שבת (זהר הרקיע). ובגמ' (יומא כא ע"ב) חשיב שש וכאן לא חשיב אש דשכינה שהיא כלל כל האשים (יהל אור). ז"ל הגמ': תנו רבנן שש אשות הן: יש אוכלת ואינה שותה, ויש שותה ואינה אוכלת, ויש אוכלת ושותה, ויש אוכלת לחין כיבשין, ויש אש דוחה אש, ויש אש

<p>שותה ואינו אוכל, אש שותה ואינו אוכל, אש אוכל ויבשים אש אוכל ושותה אש אוכל לחים ויבשים אש שאינו אוכל ואינו שותה¹ לקבליהו אינו² זאת תורת העולה חד הוא העולה על מוקדה ב' על המזבח תלת כל הלילה ד' ואש המזבח תוקד בו (ויקרא ו ב) ה' ואוקמוה מארי מתניתין עולה כולה סלקא לגבוה ודא בינה³ ה' ה' מראות דילה⁴ י' מ' בת⁵ יחידא⁶ (שמות כד יז) ומראה כבוד יהו"ה כאש אוכלת⁷ ו' אור דבת עינא והיא אש</p>	<p>ואינו שותה, אש שותה ואינו אוכל, אש אוכל ושותה, אש אוכל לחים ויבשים, אש שאינו אוכל ואינו שותה. כנגדם הם זאת תורת העולה אחת, היא העולה על מוקדה שתיים, על המזבח שלש, כל הלילה ארבע, ואש המזבח תוקד בו חמש. ופרשוה בעלי המשנה, העולה כולה, עולה לגבוה, וזו בינה, ה', ה' מראות שלה, י' בת יחידה. (שמות כג) ומראה כבוד ה' כאש אוכלת, ו' אור של בת עין והיא אש</p>
<p>כז/ב</p>	
<p>זהר</p>	
<p>מסאבא קא אתיא והא שריא ביה רוח מסאבא ולזמנין אשתמודען⁸ קרבני דאתיין מהאי סטרא ובעא לקרבא על מדבהא⁹ כדדמי ליה ולא אשתצי ולא אתבטל ההוא רוח מסאבא בין מבר נש ובין מההוא סטרא דאתי מניה אלא באשא דמדבתא דההוא אשא מבערא רוח מסאבא וזינין בישין מעלמא וכהנא בדא אתכוון לתקנא אשא דיבער זינין בישין מעלמא ועל דא בעי דלא ידעכוון ליה לעלמין ולא יתחלש חילא ותוקפא דיליה לתברא חילא דתוקפא אחרא בישא מעלמא ועל דא לא תכבה וכהנא יסדר עליה אשא בבקר בבקר בזמנא דשלטא סטרא דיליה ואתער בעלמא בנין לבסמא עלמא (ס"א ולבסמא דינא) ואתכפיין דינין¹⁰ ולא מתערי</p>	<p>הטומאה, והרי שורה בו רוח טומאה, ולפעמים נודעים הקרבנות שבאים מהצד הזה, וצריך להקריב על המזבח את מה שדומה לו ולא מתכלה, ולא מתבטלת אותה רוח הטומאה, בין מהאדם ובין מאותו הצד שבא ממנו, אלא רק באש של המזבח, שאותה האש מבערת את רוח הטומאה ומינים רעים מן העולם. והכהן מתכוון בזה, לתקן אש שתבער מינים רעים מן העולם, ולכן צריך שלא תכבה לעולמים, ולא יחלש הכח והתוקף שלה כדי לשבור הכח התוקף של הרע האחר מן העולם, ולכן לא תכבה. והכהן יסדר עליה אש בבוקר בבוקר, בזמן ששולט הצד שלו, ומתעורר בעולם, כדי</p>

אוכלת אש. יש אש אוכלת ואינה שותה, הא דידן. שותה ואינה אוכלת, דחולין. אוכלת ושותה, דאליהו דכתיב ואת המים אשר בתעלה לחכה. אוכלת לחין כיבשין, דמערכה. יש אש דוחה אש, דגבריאל. ויש אש אוכלת אש, דשכינה.

¹ זהו אש דוחה שאמרו בגמ', וחמש הם מסט' דה' שבשם (יהל אור).
² נ"ל שצ"ל זאת תורת העולה עד הלילה, א'. ור"ל מוקדש הוא אש א', ואש המזבח כו' ב'. אש תאכל האש, ג'. והאש על המזבח כו' ד'. אש תמיד כו' ה'. ה' פעמים אש. וכן דרשו בגמ' (יומא מה ע"א) ה' פעמים אש הנ"ל על מערכה גדולה, ושני' וקיום אש ואברים ופדרים ומנורה ע"ש (יהל אור).
³ שנק' גבוה, בגבהי מרומים כידוע (יהל אור).
⁴ ר"ל ה' דהעולה רומז על ה' מראות שהן אשלי"ת (אדום, שחור, לבן, ירוק, תכלת), ה' גוונין מסטרא דה' עילאה והן ה' פעמים שנאמר בסנה ראה אצל משה וירא וירא המראה לראות (יהל אור).
⁵ ר"ל מראה עצמה היא מלכות שהיא מ' דמראה מ' יום שעמד משה בהר מ' יום דיצירה הולד (יהל אור).
⁶ ר"ל בת עין שכל השם בעין ששני בת עין הן: א' החיצו פני אדם מלכות ה' אחרונה. וא' נקודה פנימאה חכמה יו"ד של השם וה' מראות ה' ראשונה אור הוא ו' כמש"ו והחיצונה הנ"ל הוא המראה (יהל אור).
⁷ וז"ש אש אוכלת אש דשכינה (יהל אור).
⁸ עי' לעיל כז ע"א מש"כ בשם דעה" קנו ע"ד.
⁹ והוא שעירי חטאת כמ"ש לקמן כח ע"א ועי' עוד בפרשת פקודי רלז ע,א (לש"ו).
¹⁰ עי' הערה לעיל כז ע"ב בשם לש"ו דע"ה. ע"י שמקריבין לה' את השעיר שהוא מסטרא דיליה, הרי מוציאין בזה את בלעו מפיו, ולא עוד אלא שנעשה בו דין ע"י שמקריבין את האימורין ע"ג המזבח, וע"ד שאמרו בפ' פקודי (רלז ע"א) דהא כד אתעביד דינא בסטרא דא אתכפיין כל אינון דשלטין מסטרא כו' ע"ש, וכן בפ' צו (כז ע"ב) שכל קרבן שהוא מסטרא דיליה כשהוא נקרב על המזבח הנה אשא דמדבחא מבערא רוח מסאבא וזינין בישין מעלמא, והרי מתרחק עי"ז הס"מ מהשכינה הקדושה, ונדחה והולך לו. פעולה

<p>בעלמא על דא תנינן אית אשא אכלא אשא אשא דלעילא אכלא אשא אחרא אשא דמדבחה אכלא אשא אחרא ועל דא אשא דא לא תכבה לעלמין וכהנא מסדר ליה בכל יומא</p>	<p>לבשם את העולם, (ולבשם הדין) והדינים נכנעים ולא מתעוררים בעולם, ועל זה שנינו יש אש אוכלת אש, אש שלמעלה אוכלת אש אחרת. אש המזבח אוכלת אש אחרת. ועל זה האש הזו לא תכבה לעולמים, והכהן מסדר אותה בכל יום.</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>שותה¹ כל מיין דאורייתא ואוכלת² כל קרבנין דצלוחא ואוכלת לחין ויבשין אינון פשמי דאורייתא דאינון כעצים יבשים ורזי אורייתא אינון כעצים לחים והאי איהו אש אוכלת לחין ויבשין ועוד אוכלת לחים כל קרבנין דהוו קרבין בצלותא על מצות עשה ויבשין כל קרבנין דהוו קרבין בצלותא על מצות לא תעשה והאי איהו סקילה³ שריפה הרג וחנק על מצות עשה ועל מצות לא תעשה אלן אינון קרבניא דשכינתא צלותא דפקודין דעשה ולא תעשה ולקבל ה⁴ מראות אלן תקינו ה' צלותי ביומא דכפורי ולקבל בת עינא אינון עשרת ימי התשובה י^הי לקבל אור⁵ דבת עינא ה' ענויין לקבל ה' בתראה</p>	<p>שותה כל המים של התורה, ואוכלת את כל הקרבנות של התפלה, ואוכלים לחים ויבשים, אותם פשטי התורה שהם כמו עצים יבשים, וסודות התורה הם כמו עצים לחים, וזוהי אש האוכלת לחים ויבשים. ועוד אוכלת לחים, כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות עשה, ויבשים כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות לא תעשה, וזהו סקילה שרפה הרג וחנק, על מצוות עשה ועל מצוות לא תעשה, אלו הם הקרבנות של השכינה, תפלה, על מצוות עשה ולא תעשה. וכנגד חמש המראות הללו תקנו חמש תפלות ביום הכפורים. וכנגד בת עין, אותם עשרת ימי תשובה, חמש עשרה כנגד האור של בת עין, חמשה ענויים כנגד ה' אחרונה.</p>
<p>פקודא בטר דא לעשות החטאת כמשפטה תנאים ואמוראים⁶ אתון דמסטרטא דמדות דקודשא בריך הוא אתיתו דטרחתון סני לנקאה ברתא דילי דאיהי הלכה מאלין קליפין דערב רב⁷ קושיין בישין דלית לון תירוץ ולא פרוקא דעלייהו אתמר (קהלת א טו) מעוות⁸ לא יוכל</p>	<p>המצוה אחר זו לעשות את החטאת כמשפטה. תנאים ואמוראים, אתם שמצד מדותיו של הקדוש ברוך הוא באתם, שטרחתם הרבה לנקות את הבת שלי שהיא הלכה מאותן הקליפות של ערב רב, שהן קושיות רעות שאין להם</p>

השנית הוא הפכו ממש, והיינו כי מאחר שע"י הקרבן שעיר הוא נדחה מגשת אל הקודש, הרי יזעק חמס ושווד על שברו, ויתחזק בכל תוקף ועוז להלשין ולקטרג בכל האפשרי (דע"ה ח"ב קנז ע"א).

¹ עכשיו מפרש כל ה' אשים הנ"ל בשכינה (יהל אור).

² ובזה נתבאר ד' אשים הנ"ל אוכלת או שותה או שניהן ואינו אוכל ולא שותה הן הפסולין שאינה מקבלת קרבן וז"ש דוחה הפסולין מע"ג המזבח (יהל אור).

³ והן הקרבנין שמוסרין עצמם למיתה וכו' ומסטרטא דלת יבש ונהר יחר ויבש (יהל אור).

⁴ שיוה"כ בבינה תקינו כל אלו נגד השם שבבינה נגד העין שבאלוהימים השם מציץ מן החרכים (יהל אור).

⁵ ור"ל ו' שבשם לקבל אור שמדליקין ביוה"כ כמ"ש באורים כבדו ה' ביוה"כ והוא כנגד אור של העין כנ"ל, ועשי"ת נגד בת עין שמשם הדמעות ששעריהן אינן ננעלין, וכן עשי"ת השערים פתוחים כמ"ש דרשו ה' בהמצאו כו' (ר"ה יח ע"א) שבאלו הימים אל תדום בת עיניך, ונגד בינה תפלה כמש ממעמקים קראתיך עומקא עילאה כידוע, ונגד ה' אחרונה ה' עינויין כמ"ש וענייתם את נפשותיכם שמשם הנפש כידוע ואור הוא שמש ת"ת (יהל אור).

⁶ עי' יהל אור ח"א ל ע"ד ז"ל: דגם בדורות הראושנים היו תנאים ואמוראין אף בימי יהושע ברייתות ומימרות וגם הם היו מסדרים אלו הברייתו ומימרות.

⁷ כי הלכה היא מלכות וכל קושיא היא קליפה והוא מסטרטא דערב רב שנתערבו בישראל וכן למעלה הקלי' וכן נתערב הקושיא בהלכה והתירוץ הוא תיקון הקלי' ההיא וקושיא דל"ל תירוץ אלו הן הקלי' דל"ל תיקון כלל וכן הרשעים בישראל שאמרו עליהם גיהנם כלה והם אינם כלים (יהל אור).

⁸ הוא הקושיא שהלכה נתעוות ע"י (יהל אור).

<p>לתקון¹ וחסרון² לא יוכל להמנות אלא אתמר תיקו בהון וכל תיקו³ דאסורא לחומרא ואיהו תיקו חסר⁴ דלית ליה תיקון חסר נו"ן דאיהו עלמא דאתי דתיקו דעלמא⁵ דאתי שתיקה כגון שתוק כך עלה במחשבה ואית קושיין⁶ דאינון לבושיין דהלכה דאתמר בהון משבצות זהב⁷ הדא הוא דכתיב (תהלים מה יד) כל כבודה בת מלך פנימה⁸ ממשבצות זהב לבושה ואתון פסקין לון בכמה פסקות ולבתר מתקנין ומפרקין לון בכמה פרוקין ואי חסר שום פסק ממתניתא כמה דאוקמוה זה חסר מן המשנה אתון מתקנין לון והאי הוא חסרון שיוכל להמנות ואי ייתי טפש ויפיק שום ביש על ההוא אומנא דחתיך לבושיין ויימא וכי אורייתא איהי חסרה והא כתיב (שם יט) תורת יהו"ה תמימה תמימה בכל אבריין⁹ דגופא דאינון רמ"ה פקודין הדא הוא דכתיב (שיר ד ז) כלך יפה רעיתי ומום אין בך תמימה בלבושהא ואיך חסר מן המשנה אתון תימרון ליה דוק ותשכח חתיכה ותשכח לה מעורבת בשאר פסקות ומשניות דאורח אומנא¹⁰ למחתך לבושיין בכמה חתיכות ותלמיד דלאו איהו בקי למקשר ההלכה באינון חתיכות מתחלפי ליה פסקות וקושיין ולא אשכח לון פרוקא עד דייתי אומנא ופריק לון כל אלין ספקות דלהון בההוא זמנא הלכה דאיהי ברתא סליקת קדם מלכא שלימא בכלא בגופא בלבושהא ובתכשיטהא ואתקיים בה (בראשית ט טז) וראיתה לזכור ברית עולם ולזמנין אית לאומנא תלמיד בקי¹¹ דישרר ליה לתקנא לון</p>	<p>תירוץ ולא פרוק, שעליהם נאמר (קהלת א) מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות, אלא נאמר בהם תיקו. וכל תיקו של איסור לחומרא, והוא תיקו חסר נ', שאין לו תיקון, חסר נוו, שהוא העולם הבא. שתיקו של העולם הבא שתיקה, כמו שתוק כך עלה במחשבה. ויש קושיות שהן הלבושים של הלכה, שנאמר בהם משבצות זהב, זהו שכתוב (תהלים מה) כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה. ואתם פוסקים אותם בכמה פסקים, ואחר כך מתקנים ומיישבים אותם בכמה פרוקים. ואם חסר פסק כלשהו מן המשנה כמו שבארוה, זה חסר מן המשנה, אתם מתקנים אותם, וזהו חסרון שיוכל להמנות. ואם יבא טפש ויוציא שם רע על אותו אומן שחותך לבושים, ויאמר וכי התורה היא חסרה, והרי כתוב תורת ה' תמימה, תמימה בכל אברי הגוף, שהם רמ"ח מצוות, זהו שכתוב (שיר ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בך, תמימה בלבושה, ואיך חסר מן המשנה. אתם תאמרו לו, דייק ותמצא חתיכה, ותמצא אותה מעורבת עם שאר פסקים ומשניות, שדרך האומן לחתוך לבושים לכמה חתיכות, והתלמיד שאינו בקי לקשר את ההלכה בחתיכות הללו מתחלפות לו פסקות וקושיות, ולא מוצא להם פרוק, עד שיבא האומן ומפרק אותם את כל הספקות הללו שלהם, באותו זמן הלכה שהיא בת עולה לפני המלך שלימה בכל, בגופה בלבושה ובתכשיטה, ומתקיים בה (בראשית ט) וראיתה לזכור ברית עולם, ולפעמים יש</p>
---	---

¹ הוא התירוץ כמש"ו (יהל אור).

² הן החסורי מחסרא שבגמ' שע"י נתקנה הקושיא כמש"ו אבל כאן לא יוכל להמנות בכלל החסורי מחסרא (יהל אור).

³ שכל ענין האסורים הוא לה להפרישה מהקלי' ולכך הוא לחומרא (יהל אור).

⁴ נ' שערי בינה (יהל אור).

⁵ ר"ל שכל תיקון הוא מצד בינה שמשם אין שטן כו' אבל באלו הקושיין כד מגיעין לבינה אומרים שתוק כך עלה במחשבה בינה בג"ר עולם המחשבה שהוא עולם הנעלם שא"א להשיג למטה התירוץ (יהל אור).

⁶ הן שיש להם תירוץ כנ"ל (יהל אור).

⁷ כמ"ש לקמן דפסקין מכמה חתיכות כמו משבצות (יהל אור).

⁸ הלכה דבגאו (יהל אור).

⁹ ר"ל הלכה ברתא דמלכא (יהל אור).

¹⁰ שנותנין לו בגד בחתיכה אחת והוא חותם מכאן ונותן לכאן ואם נותנין לאדם שאינו בקי דומה לו שהוא חסר וז"ש ותלמיד דלאו (יהל אור).

¹¹ ר"ל כמ"ש (חולין ז ע"א) מקום הניחו לו להתגדר בו, ורומז על אליהו שהוא יתרץ כל הקושיות והאומן מרע"ה כמש"ו וכן כל הת"ח תלמידיו (יהל אור).

	לאומן תלמיד בקי שישלח לו לתקן אותם.
קמו כלוהו ואמרו ודאי אתה הוא אומנא רעיא מהימנא דאתמר בך משה קבל תורה מסיני ומתמן ואילך כלוהו תלמידים אינון דילך מן יהושע עד סוף כל דרין הדא הוא דאמרינון ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים עד סוף כלוהו תלמיד בקי דילך מאן הוא הא חזינא דאתמר הכל יהא מונח עד שיבא אליהו אמר לון ודאי הכי הוא דאיהו תלמיד חבר דעליה אתמר (במדבר כה יא) בן אהרן הכהן כגוונא דאתמר באהרן (שמות ד טז) הוא יהיה לך לפה	קמו כולם ואמרו, ודאי שאתה הוא האומן רועה הנאמן, שבך נאמר משה קבל תורה מסיני, ומשם ואילך כל התלמידים הם שלך, מיהושע ועד סוף כל הדורות, זהו שאמר ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, עד הסוף של כולם. התלמיד הבקי שלך מי הוא, הרי ראינו שנאמר הכל יהא מונח עד שיבא אליהו. אמר להם ודאי כך זה, שהוא תלמיד חבר, שעליו נאמר (במדבר כה) בן אהרן הכהן, כדוגמא שנאמר באהרן, (שמות ד) הוא יהיה לך לפה
כח/א	
רעיא מהימנא	
הכי נמי בריה יהיה לי לפה דאיהי אורייתא דבעל פה בנין דהיכי דהוינא בקדמיתא כבד פה וכבד לשון הכי יוקים לי קודשא בריך הוא כבד פה באורייתא דבעל פה וכבד לשון באורייתא שבכתב דלא יימרו ² אלין דלא אשתמודעון לי אחרא איהו ואליהו הוא יהיה לי לפה ייתי לתקנא כל אלין ספיקות ולפרקא לון בההוא זמנא זאת תורת העולה ³ (ויקרא ו ב) ברתא דהות מהדקא שפלה בגלותא סליקת על כל דרגין דלעילא הדא הוא דכתיב (משלי לא כט) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנא ⁴ וסליקן דילה תהא לאבא ⁵ דאיהו לימינא חסד דביה הרוצה להחכים ידרים מתמן חכמ"ה כ"ח מ"ה ⁶	כך גם בנו יהיה לי לפה, שהיא התורה שבעל פה, משום שאיך שהייתי בראשונה כבד פה וכבד לשון, וכך יקים אותי הקדוש ברוך הוא כבד פה בתורה שבעל פה, וכבד לשון בתורה שבכתב, שלא יאמרו אלו שלא מכירים אותי, זה מישהו אחר. ואליהו הוא יהיה לי לפה, {הוא} יבא לתקן את כל הספקות הללו וליישב אותם, באותו זמן זאת תורת העולה, הבת שהיתה בחוץ, שפלה בגלות, עולה על כל הדרגות שלמעלה, זהו שכתוב (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנא, ועלייתה תהיה לאבא, שהוא לימין של חסד, שבו הרוצה להחכים ידרים משם חכמ"ה כ"ח מ"ה.
אמר חד תנא בודאי בנין דא אתמר בך (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה בנין כלה דילך	אמר תנא אחד ודאי שבגלל כך נאמר בך מוליך לימין משה, משום הכלה שלך

¹ ר"ל שנאמר נפחס הוא אליהו בן אלעזר בן כ"ו ב"פ בן שהוא ג"כ בן אהרן מטסרא דנדב ואביהו כידוע. ור"ל כאן בן אהרן ברא כרע דאבוה, כמ"ש אצל אהרן שהו איהיה לו לפה שמרע"ה היה כבד פה, ור"ל שהיה אומר ההלכה בסתימות ואהרן מפרשה, כן יהיה לע"ל שאליהו יפרש דעכשיו מרע"ה כבד פה בגלות, ור"ל שאין עכישו הלכה ברורה במקום א' כמ"ש בגמ' (שבת קלח קלט) ומרע"ה בתוך הת"ח כמ"ש (יהל אור).

² ר"ל, התורה החדשה שעתידה להתגלות, לא תהיה ח"ו תורה אחרת, אלא שעתידה להתפרש היטיב, לא כמו שהוא עכשיו, ויהיה חדשה לנו, ויאמר כל ההלכות כמ"ש אצלנו עכשיו, ואליהו יפרש, ולא יאמר ההלכה ברורה שלא יצטרך לפירוש, כדי שלא יאמרו שאינה התורה של עכשיו (יהל אור).

³ ר"ל זאת ברתא דמלכא, הלכה, וזה "תורת", שהיא עכשיו בגלות, שאין הלכה ברורה (יהל אור).

⁴ כמ"ש בתיקו² דהלכה למשה מסיני היא סלקא על כל דרגין (יהל אור), בפנימיותה, שהוא עתה נעלם בה, הנה היא באחדותה לעולם למעלה למעלה, ובסוד (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון, והיא סליקת על כל דרגין דלעילא, כמ"ש (משלי לא כט) ואת עלית על כולנא (זוה"ק ח"ג כח ע"א), כי בהעלם הנה היא שורש הכל, כי היא עולה עד המלכות דא"ס, וכמ"ש ברע"מ פינחס (רנו ע"ב), ועי' פ' תרומה (קנח ע"א) ופ' בראשית (כד ע"א ע"ב), ותלוי עלייתה למעלה וגילוי אחדותה בהמלכות דא"ס כאשר יושלם תיקונה בכל הג' תיקונים שאמרנו לעיל (כללים ח"ב נ ע"ב).

⁵ שמשם התורה, חכמה עילאה כמ"ש (יהל אור).

⁶ ר"ל, שהיא כח מלכות שנק' מ"ה, גימ' אדם, חיה הרביעית (יהל אור).

<p>דלא יהא לך שלימו אלא בה דכד אנת תהא שלימא בה אתמר בך (במדבר יב ח) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות במראה כגוונא דכלה דאתפשטת מלבושה ומתיחדת עם בעלה בקירוב בשר ברמ"ח אברים דילה! ולא כסיאת אבר חד מינה והאי איהו במרא"ה רמ"ח בחושבן</p>	<p>שלא תהיה לך שלמות אלא עמה, שכאשר אתה תהיה שלם עמה נאמר בך פה אל פה אדבר בו, ומראה ולא בחידות. במראה, כדוגמת כלה שפושטת מלבושה ומתייחדת עם בעלה בקירוב בשר ברמ"ח אברים שלה, ולא מכסה אבר אחד ממנה, וזהו במראה, רמ"ח בחשבון.</p>
<p>אמר בוצינא קדישא בקדמיתא אתחזי לך האי חיזו דאתמר בה במראה דאיהו לך המראה הגדול² בסנה דאדכר ביה חמש זמנין³ הסנה וכען⁴ אתגלייא לך חיזו דא ברמ"ח פקודין דאינון⁵ בחמשה חומשי תורה ולא בחידות דאינון לבושין דילה דבהון חזו כל נביאי דלית ארה לאתגלאה כלה בקירוב בשר אלא לחתן דילה בההוא זמנא יתקיים בהו (בראשית ב כה) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו⁶ ולא יתבוששו כגון אדם ואשתו דכבר אתעבר ערבוביא בישא ערב רב קושיא בישא מעלמא דאינון עריין דקודשא בריך הוא ושכינתיה עריין דישראל</p>	<p>אמר הנר הקדוש, בראשונה נראה לך המראה הזה שנאמר בו במראה, שהוא לך המראה הגדול בסנה, שנזכר בו חמש פעמים הסנה, וכעת התגלה לך המראה הזה ברמ"ח מצוות, שהם בחמשה חומשי תורה. ולא בחידות, שאותם לבושים שלה, שבהם ראו כל הנביאים, שאין דרך שתתגלה כלה בקרוב בשר אלא לחתן שלה, באותו זמן יתקיים בהם (בראשית ב) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו, כמו אדם ואשתו שכבר העביר הערבוב הרע של ערב רב, קושיא רעה מן העולם, שהם העריות של הקדוש ברוך הוא ושכינתו, העריות של ישראל.</p>
<p>כל שכן עריין דילך רעיא מהימנא ומהלכה דילך דבגינייהו צריך לכסאה רזין דאורייתא כמה דאוקמוה (משלי כה ב) כבוד אלהי"ם הסתר דבר⁷ עד דמתעברין מעלמא ולית מלכים אלא ישראל כמה דאוקמוה כל ישראל בני מלכים הם בההוא זמנא וכבוד מלכים חקור דבר אמר רעיא מהימנא בריך אנת לעתיק יומין דמתמן אנת כענפא דאתפשט מאילנא הכי נשמתך ענפא מניה⁸</p>	<p>כל שכן העריות שלך, רועה הנאמן, ומההלכה שלך, שבשבילם צריך לכסות את סודות התורה כמו שבארוה, (משלי כה) כבוד אלהים הסתר דבר, עד שעוברים מן העולם, ואין מלכים אלא ישראל. כמו שבארוה, כל ישראל בני מלכים הם, באותו זמן וכבד מלכים חקור דבר. אמר הרועה הנאמן ברוך אתה לעתיק הימים, שמשם אתה כענף שמתפשט מן האילן, כך הנשמות ענף ממנו.</p>
<p>תנאים ואמוראין הא ודאי עולה וחטאת⁹ ואשם תלת פקודין אינון תלת אבהן שלמים מטרונייתא (ס"א אתר דאיהו תשלומין דכלא כגוונא) אבר דאיהי תשלומין דכל אבר כגוונא</p>	<p>תנאים ואמוראים, הרי ודאי עולה וחטאת ואשם הן שלש מצוות שלשה אבות, שלמים המלכה. (מקום שהוא תשלומים של הכל כדוגמת) אבר שהיא תשלומים של כל איבר, כדוגמת היום</p>

1 הם רמ"ח פקודין, שהוא יודע כל רזין וטעמין דלהון באתגלייא (יהל אור).
 2 שנאמר ואראה את המראה הגדול, ונאמר "הגודל", לפי שהוא לימין משה, שמשם האל הגדול (יהל אור).
 3 נגד ה' חומשי תורה כמש"ו (יהל אור).
 4 ר"ל, ז"ש ומראה ולא בחידות, בתחלה במראה, ואח"כ ולא בחידות (יהל אור).
 5 ולכן ראו כל הנביאים בחידות, כמ"ש חוד חידה (יהל אור).
 6 ר"ל, מרע"ה עם הלכה, שיגלה הכל בפירוש, ולא כמ"ש התורה עכשיו בלבוש הסיפורים, בשביל הע"ר, שלא ילמדו הפנים כמש"ו דבגינייהו (יהל אור).
 7 הוא הלכה הנ"ל, דבר ה' זו הלכה (יהל אור).
 8 מקוב"ה (יהל אור).
 9 עולה בימנא, וחטאת בשמאל, ואשם תלוי באמצע כמש"ו (יהל אור).

<p>דיומא קדמאה: דחג מי שלא חג ביום ראשון איך תשלומין? לראשון ושאר יומין תשלומין זה בזה ובהון וחסרון יוכל להמנות² אבל מי שלא חג יום טוב הראשון של חג עליה³ אתמר (קהלת א טו) מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות והאי איהו חטאת דמעכב לעולה³</p>	<p>הראשון של חג, מי שלא חג ביום טוב ראשון אין לו תשלומים לראשון, ושאר הימים תשלומין זה בזה, ובהם "וחסרון לא יוכל להמנות", אבל מי שלא חג יום ראשון של חג, עליו נאמר מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להמנות, וזוהי החטאת שמעכבת את העולה.</p>
<p>(מאי טעמא) חטא איהו דכר חטאת נוקבא ולזמנין דהא⁴ אתבסם חטאת ואתפרש מעולה בההוא שעיר⁵ דאתמר (במדבר כה טו) ושעיר עזים אחד לחטאת אשם תלוי אחיד בתרוייהו כמאן דאחיד לכאן ולכאן ואיהו תלוי באמצעיתא כגון הכל תלוי עד שיבא אליהו ויפריש לה מתמן הכי אשם תלוי איהו אחיד בתרוייהו עד דיהבין ליה מזונא דיליה שוחד דיליה⁶ ויתפרש מתמן ומתקרבין אברין דכלה דא לדא דהכי איהו אשם וחטאת כסרכות דאחידין בריאה ולא מניחין לה לפרחא לסלקא לגבי עילא לנשבא ברוחא דקודשא</p>	<p>(למה), החטא הוא זכר, החטאת נקבה, ולפעמים שהרי החטאת מתבשמת ונפרדת מעולה, באותו שעיר שנאמר ושעיר עזים אחד לחטאת. אשם תלוי אחוז בשניהם, כמי שאוחז לכאן ולכאן, והוא תלוי באמצע, כמו הכל תלוי עד שיבא אליהו, ויפרידו משם. כך אשם תלוי הוא אחוז בשניהם, עד שנותנים לו את מזונו, השוחד שלו, ויפרד משם ומתקרבים האיברים של הכלה זה לזה, שכך הוא אשם וחטאת, כמו סרכות שאחוזות בריאה ולא מניחים אותה לפרוח, לעלות כלפי מעלה, לנשב ברוח הקודש.</p>
<p>שה איהו לעולה דכתיב (בראשית כב ז) ואיה השה לעולה ואתמר ביה (שמות יב ה) שה תמים זכר הדא הוא דכתיב (ויקרא ה טו) איש@איל תמים והא צריך למשאל דהא שה איהו לימינא שעיר איהו לשמאלא דהיינו שעיר עזים אחד לחטאת ואית שעיר ואית שעיר אחד ליהו"ה ושעיר אחד לעזאזל והיינו דכתיב (ויקרא טז ח) ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד ליהו"ה וגורל אחד לעזאזל</p>	<p>השה הוא לעולה, שכתוב ואיה השה לעולה, ונאמר בו שה תמים זכר, זהו שכתוב איש תמים. והרי צריך לשאול, שהרי שה הוא לימין, והשעיר הוא לשמאל, שהיינו שעיר עזים אחד לחטאת. ויש שעיר ויש שעיר. שעיר אחד לה, ושעיר אחד לעזאזל. והיינו שכתוב ונתן אהרן על שני השעירים גורלות, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל.</p>
<p>ובההוא שעיר אתמר בעשו (בראשית כז יא) איש שעיר ודא כבד דנטיל כל אינון שמרים דדם (דמתמן) שחין אבעבועות פורחות ספחת וכל מיני צרעת והיינו דכתיב (ויקרא טז כב) ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזירה ואינון עונות תם דאיהו לבא וכדין אתפרש מלערבא בלבא וכדין אתבסם ואיהו כבד באלין חובין ולא קל לסלקא לגבי יעקב איש תם חדו מארי מתניתין דמתיבתאן דקא נחתי עם תנאין ואמוראין</p>	<p>ובאותו שעיר נאמר בעשו, איש שעיר, וזה הכבד שנוטל את כל אותם השמרים של הדם, (שמשם) שחין אבעבועות פורחות ספחות וכל מיני צרעת, והיינו שכתוב ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזירה, והם עוונות תם, שהוא הלב, ואז נפרד מלהתערב בלב, ואז מתבשם והוא כבד בחטאים הללו, ולא קל לעלות אל יעקב איש תם. שמחו בעלי המשנה של הישיבות שירדו עם התנאים והאמוראים.</p>

¹ ונקט ב' הדעות שבגמ' (חגיגה ט ע"א) תשלומין לראשון ותשלומין זה לזה (יהל אור).

² וכן בכל יום (יהל אור).

³ עי' הערה בסוף הספר אות א'.

⁴ עי' הערה בסוף הספר אות ב'.

⁵ עי' הערה בסוף הספר אות ג'.

⁶ עי' הערה שלנו כו רע"ב בשם דע"ה ח"ב קנו ע"ב.

<p>קם חד מנייהו ואמר רעיא מהימנא הב לי רשו למשאל בתר דזכינא למשמע מלין יקירין אלין מפומך דאורייתא דא דנפקת מפומך (משלי ג טו) יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה ועם כל דא הלכה היא וללמוד אני צריך הא שעיר דעזאזל שפיר אשם תלוי באן אתר איהו אמר ליה בריך אנת ברי שפיר קא שאלת אלא מה עמודא דאמצעיתא אחיד ביה ימינא ושמאלא דאינון חסד וגבורה כגופא דאחיד בין תרין דרועין דבר נש או כנשר דאחידן ביה תרין גדפין לפרחא בהון וכיונה דאחידת בה תרין גדפין דאמתילת לאורייתא וגדפין</p>	<p>קם אחד מהם ואמר רועה הנאמן תן לי רשות לשאול, אחר שזכיתי לשמוע דברים נכבדים אלו מפיק, שהתורה הזו שיוצאת מפיק יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה. ועם כל זה הלכה היא וללמוד אני צריך, הרי שעיר לעזאזל זה נאה, אך אשם תלוי באיזה מקום הוא. אמר לו ברוך אתה בני יפה שאלת, אלא מה העמוד האמצעי אחוזים בו ימין ושמאל, שהם חסד וגבורה, כמו גוף שאחוז בין שתי הזרועות של האדם, או כמו נשר שאחוזים בו שתי כנפיים לפרוח בהן, וכמו יונה שאחוזים בה שתי כנפיים שנמשלה לתורה, וכנפיה</p>
<p>כח/ב</p>	
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>דילה למצות עשה ובהון היא העולה ופרחת לעילא</p>	<p>למצוות עשה, ובהן היא העולה ופורחת למעלה.</p>
<p>הכי פקודין דלא תעשה אינון תפישו דילה כגון צפרים הנאחזים בפח וכל תפשיין דילה דמעכבין לה לפרחא אתקריאו סרכות כאלין סרכות דמעכבי לכנפי ריאה לנשבא הכי אשם¹² דישראל אחיד בגדפוי דשכינתא דאינון חיוון דכרסיא דלא תהא עולה בהון בזכוון דישראל לגבי קודשא בריך הוא ומעכבין לה ומכבידין גדפהא חי"ת חי"ת³ חטאות דלהון ואשם⁴ אימא דערב רב סרכא אחידת בכרסיא דתמן⁵ מטרוניתא ולא מנחת לה לסלקא מגלותא וזכוון אחידן בה לסלקא אשתארת באוירא כגון סרכא תלויה באוירא ודא עמודא דאמצעיתא⁶ (דאיהו אוירא) הכי אשם תלוי בצדיק דאיהו אחיד בין שמיא וארעא</p>	<p>כך מצוות לא תעשה הן האסורים שלה, כמו ציפורים הנאחזות בפח, וכל האסורים שלה שמעכבות אותה מלפרוח נקראות סרכות, כמו הסרכות הללו שמעכבות את כנפי הריאה מלנשב, כך אשם, שישראל אחוזים בכנפי השכינה שהן חיות הכסא, שלא תהיה עולה בהם בזכויות של ישראל לקדוש ברוך הוא, ומעכבים אותה ומכבידים את כנפיה. חי"ת חי"ת החטאות שלהם ואשם אמם של ערב רב, הסרכה האחוזת בכסא ששם המלכה, ולא מניחה אותה לעלות מן הגלות, והזכויות אחוזות בה להעלותה, ונשארת באויר כמו סרכה שתלויה באויר, וזהו העמוד האמצעי (שהוא אויר), כך אשם תלוי בצדיק שהוא אחוז בין שמים וארץ.</p>
<p>חטאת איהי⁷ יותרת הכבד אכבידת עלה בחטאות דלכלוכין דחובין דישראל כגוונא</p>	<p>החטאת היא יותרת הכבד, מכבידה עליה בחטאות של לכלוכים של חטאי</p>

¹ וזהו העולה, שבא על מ"ע, דע"י סלקת. וחטאת, לשון ירידה כנ"ל, על מל"ת, שתופסה בגדפין, כמש"ו וע"ז נצטוו במ"ע ול"ת, ל"ת דלא ליהו להו אחיזה בגדפין, ומ"ע לסלקא היונה בגדפי, וז"ש מה יונה כנפי' כו' (יהל אור).

² ר"ל, כמו הסרכות (יהל אור).

³ ר"ל, החיות דכרסיא בחטאת, שר"ת שלהן ח' (יהל אור).

⁴ שאשם אחוזה בגוף הכסא, כמו גוף היונה כנ"ל (יהל אור).

⁵ ר"ל, שגדפין דשכינתא אינון חיוון, אבל גוף השכינה א"א לומר ח"ו גופא ממש, דשם, והזר הקרב יומת, אלא גוף הכסא מקום השכינה, כמ"ש בפיקודין הנ"ל (יהל אור).

⁶ דסמכין לה בגלותא, והן מצד הבינונים, שהן תלוין ועומדין, מחצה זכיות ומחצה עוונות (יהל אור).

⁷ דתרין נוקבין בסט"א, נגד ב' ההי"ן בקדושה, חמה ולבנה, שעליהן נאמר וחפרה הלבנה כו'. ויותרת הכבד נוק' תתאה, כידוע מסטרא דרשעים, עונות מרובים, מורידה ח"ו למטה (יהל אור).

<p>דכבד¹ מכביד שמרים דאינון דמים על ערקין דלבא הכי אלין חטאות מכבידין על גדפוי דשכינתא דאינון פקודין דעשה דדמיין לכנפי יונה לא תעשה כד אינון מכבידין על עשה דאינון כד חובין דישראל מרובין מזכוון אתמר באורייתא דאיהו גופא (דניאל ח יב) ותשלך אמת ארצה ואיהי צווחת (איכה א יד) נתנני יהו"ה בידי לא אוכל קום (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום ובגין דא² תקינו תנאים ואמוראים צלותין באתר דקרבינין לאעברא חטאות ואשמות מינה ובגין דא תקינו צלותא דשחרית כקרבן השחר וצלותא דמנחה כקרבן בין הערבים וצלותא דערבית כאמורים ופדרים דהוו מתאכלים כל הלילה ותלת אבהן דתקינן תלת צלותין לקבל מרכבתא דאינון קטירין בה כמה דאוקמוה האבות הן הן המרכבה דאינון פני אריה אל הימין לארבעתם וגו' (ע"כ)</p>	<p>ישראל, כדוגמת שהכבד מכביד על השמרים שהם דמים על העורקים של הלב, כך החטאות הללו מכבידות על כנפי השכינה שהן מצוות עשה שדומות לכנפי יונה, ולא תעשה כשהן מכבידות על עשה שהן כשחטאי ישראל מרובים מן הזכויות, נאמר בתורה שהיא גוף, ותשלך אמת ארצה. והיא צווחת נתנני ה' בידי לא אוכל קום, נפלה לא תוסיף קום, ומשום זה תיקנו תנאים ואמוראים תפלות במקום קרבנות, להעביר ממנה חטאות ואשמות, ולכן תיקנו תפלת שחרית כמו קרבן השחר, ותפילת מנחה כמו קרבן בין הערבים, ותפלת ערבית כמו אמורים ופדרים שהיו מתאכלים כל הלילה, ושלושת האבות שתיקנו שלש תפלות כנגד המרכבה שהם קשורים בה כמו שבארוה האבות הן הן המרכבה שהם פני אריה אל הימין לארבעתם.</p>
<p>זהר</p>	
<p>אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ויקרא ו ו) רבי חייא פתח³ (בראשית כב ז) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני וגו' ויאמר ויאמר תלת זמנין דיצחק ויאמר חד דאברהם אמאי הכי אלא שלש למעשה בראשית דאינון תלת דיצחק הוו וחד דאברהם ברביעי דכתיב הנני בני דחיקא (ס"א ודייקא) הנני וכתיב (שם א יד) יהי מארת ברקיע השמים מארת חסר ואי תימא ויאמר ויאמר יתיר אינון אלא אינון סתימין הוו במחשבה ואלין אתגליין מגו השוכא ויאמר יצחק אל אברהם וכתיב (שם ג) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ויאמר אבי וכתיב (בראשית א ו) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית כב ז) ויאמר הנה האש (בראשית א ט) ויאמר אלהים יקוו המים (בראשית כב א) ויאמר הנני</p>	<p>אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, רבי חייא פתח (בראשית כב) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני וגו', ויאמר ויאמר שלש פעמים של יצחק, ויאמר אחד של אברהם, למה זה כך. אלא שלשה למעשה בראשית שהם היו השלש של יצחק, ואחד של אברהם ברביעי שכתוב הנני בני דחוק (ודוקא) הנני. וכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים, מארת חסר, ואם תאמר ויאמר ויאמר הם יותר, אלא שהם היו סתומים במחשבה, ואלו התגלו מתוך החשכה. ויאמר יצחק אל אברהם, וכתוב (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. ויאמר אבי, וכתוב ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. ויאמר הנה האש, ויאמר אלהים יקוו המים, ויאמר הנני. ויאמר</p>

¹ כשמתגבר מחלאת הלב, וכל הגוף (כמ"ש בריש כל מרעין כו'), ועיקר הלב, שהוא מרגיש יותר שהוא שכינה (יהל אור).

² שחר נגד עולה, מנחה נגד חטאת, זמן הדין. ערבית נגד אשם תלוי, דרגא דיעקב, ולכך מתאכלין אברים ופדרים, מזונא דילי' כנ"ל (יהל אור).

³ ידוע, כי ד' דרגין הן אותיות השם, בין בדכורא בין בנוק', בדכורא ג' דחסדים יה"ו, וא' דגבורה, ה' תתאה. ובנוק' להיפוך, וכאן (במזבח) [במזרח] דנוק' ד' גומרין דלקמן (ל ע"א) והן ג' דיצחק וא' דאברהם, ג' ויאמר אמר יצחק, וא' אמר אברהם, ויאמר יצחק אל אברהם שנכלל באברהם, והוא, יהי אור ויהי אור, שהן אברהם ויצחק, כמ"ש בח"א טז ע"ב, ויאמר אבי נכלל אברהם ביצחק, והוא סוד רקיע בתוך המים, כמ"ש בז"ח נח ע"א, מים איהו לימינא כו', וכדין מים כו', ויאמר הנה האש הוא יבשת המים (ר"ל, יקוו המים ותראה היבשה – נראה שהיא הגהת הרמ"ש) ויאמר הנני אמר אברהם, הוא חטף קמץ (ס"א הוא יהי מראת), וז"ש למעלה מארת חסר כתיב, וכמ"ש נח ע"ב, משום דהוא דנוק', והן (כסדר) שאמר (ל ע"א) חד לסטר מזרח כו' עד דרום (יהל אור).

אלהים יהי מארת	(בראשית א יד) ויאמר אלהים יהי מארת
רעיא מהימנא	
<p>ועוד אש תמיד תוקד על המזבח וגו', זו התורה שנאמר בה (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש נאם ה'. לא תכבה ודאי, שעבירה אינה מכבה תורה, אבל עבירה מכבה מצוה. ומי שעושה עבירה שמכבה מצוה שהיא נר, כך מכבה את נרו שנאמר בה (משלי ב) נר ה' נשמת אדם מגופו, וזהו כבוי שנשאר הגוף בחשכה. וכך מי שמסלק שכינה ממקומה גורם כבוי (לכל העולם) וחשיכה לאותו מקום, וחשיכה היא עבירה, (משלי ל) ושפחה כי תירש גברתה. ועליית המצוה מצד של עמי הארץ מכבה להם את המצוה, לקיים בהם ורשעים בחושך ידמו, אבל לבעלי תורה אין לה כבייה עולמית בהם, שמאירים לה בכמה סודות של התורה, שאור נקרא ר"ז, ומצוות התורה שמקיימים אותן חכמים, זו תורה לגביהם, לילה ויומם לא תכבה עליהם, משום שמקיימים בה והגית בו יומם ולילה.</p>	<p>ועוד אש תמיד תוקד על המזבח וגו', דא אורייתא! דאתמר בה (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש נאם יהוה לא תכבה ודאי דעבירה אינה מכבה תורה אבל עבירה מכבה מצוה ומאן דעביד עבירה דמכבה מצוה דאיהי נר הכי מכבה נר דיליה דאתמר בה (משלי כ כז) נר יהוה נשמת אדם מגופיה והאי הוא כבוי² דאשתאר גופא בחשוכא והכי מאן דסליק שכינתא מאתרהא גרים כבוי (לכל העולם) וחשוכא לההוא אתר וחשוכא איהי עבירה³ (שם ל) ושפחה כי תירש גבירתה וסליק⁴ דמצוה מסטרא דעמי הארץ להון⁵ מכבה מצוה לקיים בהון (ש"א ב ט) ורשעים בחשך ידמו אבל לגבי מארי תורה לית ליה כבייה עולמית בהון בגין דנהרין לה⁶ בכמה רזין דאורייתא דאור ר"ז אתקרי ומצות דאורייתא דמקיימין לה רבנן תורה איהו לגבייהו לילה ויומם לא תכבה עלייהו בגין דמקיימין בה (יהושע א ח) והגית בו יומם ולילה</p>
<p>ועשן דסליק מפומייהו במילי דאורייתא איהו עשן המערכה דמסדרין לה ומעריכין לה לגבי בעלה כגון (במדבר ח ב) בהעלותך את הנרות דאתמר בהון (שמות כז כ) להעלות נר תמיד⁸ ובעשן המערכה וענן הקטרת דאורייתא עשן דילה יתער מלבא לגבי חכמתא דאיהו כמוחא כגוונא דעננא דאתערותא דעננא מלבא הדא הוא דכתיב⁹ (בראשית ב ו) ואד יעלה מן הארץ</p>	<p>והעשן שעולה מפיהם בדברי תורה הוא עשן המערכה, שמסדרים אותה ועורכים אותה לבעלה, כמו (במדבר ח) בהעלותך את הנרות שנאמר בהם להעלות נר תמיד, ובעשן המערכה ובענן הקטורת, שהתורה הוא העשן שלה, יתעורר מהלב לחכמה שהוא כדוגמת מח, כמו הענן שהתעוררות של הענן היא מהלב, זהו שכתוב (בראשית ב) ואד יעלה</p>

¹ שנאמר בה, והגית בו יומם ולילה (יהל אור).

² ר"ל לא שהנשמה נכבית בעצמה, אלא שהנשמה מסתלקת מגופי, והיא כפיי' לגופי', כמו נר, שאין האור בעצמו נכבה, אלא שמסתלק מהפתילה, והוא כבוי לפתילה. וכו"ה בשכינה כמש"ו, דח"ו אצלה, לא יגורך רע, אלא שמסתלקת ח"ו, מאתרה שהוא הכסא, ומנשמתא שהוא ג"כ אתרה, והכל א', שהנשמה חצובה משם. וכשמכבה הפתילה, לא דיו שגורם לפתילה חשך, אלא שמאפיל לכל הבית. כן גורם חשך בכסא, וכן לכל העולמות, שמאירין הכל ממנה. וכן בעולם הזה שמאירין מהנשמה של האדם, מגיע חשך לכלם, וז"ש הא גרים כו' (יהל אור).

³ ר"ל, החושך הוא אינו הסתלקות האור לבד, כמו שסוברין קצת בני אדם. אלא כיון שמסתלק האור, בא החושך, שהשם עשה הבדלה ביניהם שלא ישכנו יחד, ולאום מלאום יאמץ, וכן למעלה באה עבירה שהוא חשך ושורה, ושפחה כו' (יהל אור)

⁴ ר"ל, המצוה שכינה מסתלקת משם, וזהו דווקא לע"ה (יהל אור)

⁵ בדרגא דידהון במקום אחיזת נשמתן למעלה, אבל בת"ח אין יכול העבירה לסלקא המצוה כמש"ו (יהל אור).

⁶ ר"ל, לשכינה שנקרא מצוה (יהל אור).

⁷ ר"ל, דסלקין הנר לגבי בעלה, ששם האור רזין כנ"ל, דאור"ר גימ' ר"ז, לכך אין יכול לכבות (יהל אור).

⁸ ר"ל, תמיד, והגית כנ"ל (יהל אור).

⁹ ר"ל, שהעשן עולה מן הארץ, ואח"כ יורד, ומקשה כן, העשן עולה אל המוח, ואח"כ יורד ומשקה כל הגוף כידוע (יהל אור).

<p>ולבתר והשקה את כל פני האדמה הכי יתער עשן מבינה דאיהו בלבא דאוקמוה לגביה הלב מבין וסליק לגבי חכמה דאיהי</p>	<p>מן הארץ, ואחר כך והשקה את כל פני האדמה. כך יתעורר עשן מבינה שהיא בלב, שבארוה אצלו הלב מבין, ועולה לחכמה שהיא</p>
<p>כט"א</p>	
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>(נ"א במוחא) כמוחא ומאן עשן דא (דעת) עמודא דאמצעיתא דעת לב מבין דעת¹ לבתר דנחית עשן חכמה לגבי בינה דאינון דא לשמאלא ודא לימינא איהו נחית מלא מאבא ואימא מלא י"ה² לאוקרא עצים דאינון תלמידי חכמים מסטרא דעץ חיים דאינון אברים דגופא דתמן ה' העצים ודאי לאוקרא לון בשלהובין דאורייתא דאתמר ביה (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש נאם יהוה בשלהובין דנר מצוה ברחימו³ (ע"כ)</p>	<p>(במח) כמו מח. (ומה) ומי העשן, זה (דעת) העמוד האמצעי דעת. לב מבין דעת. אחר שיורד עשן חכמה לבינה, שהם זה לשמאל וזה לימין, הוא יורד מלא מאבא ואמא, מלא י"ה, לשרוף עצים שהם תלמידי חכמים מצד של עץ החיים, שהם איברים של הגוף, ששם ה' העצים ודאי. לשרוף אותם בשלהבות התורה, שנאמר בה הלא כה דברי כאש נאם ה', בשלהבות של נר מצוה באהבה.</p>
<p>פקודא להקריב בכל יומא תמידין ואבתריה להדליק אש הדא הוא דכתיב אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ויקרא ו ו) ואבתריה תרומת הדשן ואבתריה קרבן נדר או נדבה תנאים ואמוראים כל אלין תמידין אינון מדות דקודשא בריך הוא דצריכי למהוי לון נייחא ואף על גב דכל ספירן כלהו חד מכל מקום כל ספירה וספירה ממנא על שבתות וזמנין ויומין טבין וההיא מדה דשלטנותא דההוא זמנא כל ספירן אתכלילו בה ואתקריאו כלהו על שם ההיא מדה בחסד חסדים בגבורה גבורות והכי בכל מדה</p>	<p>מצוה להקריב בכל יום תמידים, ואחריו להדליק אש, זהו שכתוב אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, ואחריו תרומת הדשן, ואחריו קרבן נדר או נדבה. תנאים ואמוראים, כל אלו תמידים הם מדותיו של הקדוש ברוך הוא, שצריכים להיות להם נחת, ואף על גב שכל הספירות כולן אחת, מכל מקום כל ספירה וספירה ממונה על שבתות וזמנים וימים טובים, ואותה מדה ששולטת באותו זמן, כל הספירות נכללות בה, וכולן נקראות על שם אותה מדה, בחסד חסדים, בגבורה גבורות, וכך בכל מדה.</p>
<p>ואית השבתת מלאכה כגון שור דאית ליה עול וחמור דאית ליה משאוי בין עול מלכות שמים כגון תפילין בין עול מלכות הרשעה כפום עובדייהו באלין יומין אית לון השבתת מלאכה ונייחא מאן דלא אתעסק באורייתא ובפקודין</p>	<p>ויש השבתת מלאכה כמו שור שיש לו עול, וחמור שיש לו משא, בין עול מלכות שמים כמו תפילין, בין עול מלכות הרשעה כפי מעשיהם. בימים הללו יש להם השבתת מלאכה ומנוחה, מי שלא עוסק בתורה ובמצוות יש לו עול מלכות</p>

¹ עי' מדרש אותיות רבי עקיבא: למ"ד אל תקרא למד אלא לב מבין דעת מלמד שהלב שקול כנגד כל אבריו של אדם וכו' ששנים עשרה דברים יש בו באדם ואלו הן לב מבין דעת ותבונה. ועי' בהגר"א בתיקור"ז נה ע"ד: ואמר לב מבין כו', ואמרו לב יודע לב רואה ר"ל בזה דלב כוללת כל חב"ד דכוללין הכל.

² עי' הערה בסוף הספר.

³ עי' ח"ב קפב ע"ב שמשמע שזה גבורות. ועי' לקמן רל ע"א שזה דווקא בתפילה, ולא בתורה, וצ"ע. ועי' פת"ש נתיב הקלי' פתח כו: אמרו (סוכה נב ע"ב) [תנא דבי רבי ישמעאל אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח אם ברזל הוא מתפוצץ] אם אבן הוא [נימוח דכתיב הוי כל צמא לכו למים וכתוב אבנים שחקו מים אם ברזל הוא מתפוצץ דכתיב הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע], וכו', נימוח ע"י מים חסדים של הדעת, ואם ברזל הוא בסוד כבד כועס, מתפוצץ ע"י אש התורה עט' דגבורות שנא' (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש כו', ועי"ש נתיב קיצור אב"ע פתח ט: יסוד האש התשוקה והאהבה ליוצרו ולקיום מצותיו ולעסק התורה כמ"ש (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש וגו', ואמרו ג"כ בתלמידי חכמים (תענית ד' ע"א) אורייתא הוא דמרתחי להו, וכן ענין הכעס וקנאה לנקום מרשעים ולבער החוטאים.

<p>אית ליה עול מלכות הרשעה ומאן דאתעסק באורייתא ובפקודין אית לון עול מלכות שמים דאיהי ה' בתראה מלכות שמים אתקריאת עול מצות איהי ודאי בנין דבה אתבריא כל בריין דשמיא וארעא! הדא הוא דכתיב (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם</p>	<p>הרשעה, ומי שעוסק בתורה ומצוות יש לו עול מלכות שמים, שהיא ה' אחרונה שנקראת מלכות שמים. עול מצוות היא ודאי, משום שבה נבראו כל הבריות של שמים וארץ, זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם.</p>
<p>וכד ייתי שבת ויום טוב נחתת בינה דאיהו יהו' על ה' דאיהי מלכות שמים נשמה יתרה ואיהי (שמות לב טז) חרות על הלוחות אנכי ביציאת מצרים ופרישת גדפהא על ברתא ועל משריין דילה ואית לון נייחא ואתמר במשריין דסמא"ל ונחש (דברים כח י) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך ויראו ממך אות תפילין ואות שבת ואות דיומין טבין ואות ברית כלהו שקילין ו</p>	<p>וכשיבא שבת ויום טוב, יורדת בינה שהיא יהו' על ה' שהיא מלכות שמים, נשמה יתרה, והיא (שמות לב) חירות על הלוחות. אנכי ביציאת מצרים, ופורשת כנפיה על הבת, ועל המחנות שלה, ויש להם מנוחה. ונאמר במרכבותיו של סמא"ל ונחש, (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, אות תפילין, ואות שבת, ואות ימים טובים, ואות ברית, כולם שקולים.</p>
<p>אית אות דשד"י דאיהו מטטרו"ן עבד וכמה עבדין תליין מניה דממנן על אלין דעבדין פקודי על מנת לקבל פרס מטטרו"ן ומשריין דיליה ממנן עלייהו בנינייהו אתמר (שמות כג יב) למען ינוח שורך וחמורך ועבדך ואמתך אבל אינון דעבדין פקודין שלא על מנת לקבל פרס אינון בני דמלכא ומטרוניתא ואינון כתרין ותגין על רישא דעבדין ביומין דחול ובנינייהו אתמר ודאשתמש בתגא חלף והזר הקרב לגבייהו יומת דשבתות אתקריאו לגבי עבדין ובגין דא אם כבנים</p>	<p>ויש אות של שד"י שהוא מטטרו"ן עבד, וכמה עבדים תלויים ממנו, שממונה על אלו שעושים מצוות על מנת לקבל פרס, מטטרו"ן והמחנות שלו ממונים עליהם, בשבילם נאמר למען ינוח שורך וחמורך ועבדך ואמתך. אבל אותם שעושים מצוות שלא על מנת לקבל פרס, הם בני המלך והמלכה, והם הכתרים והתגים על הראש העבדים בימות החול, ובשבילם נאמר ודאשתמש בתגא חלף, והזר הקרב אליהם יומת, שנקראים שבתות אל העבדים, ולכן אם כבנים אם כעבדים.</p>
<p>אם כעבדים אם כבנים דאתמר בהון (דברים יד א) בנים אתם ליהוה אלהיכם אם כעבדים (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים ולא שאר אומין אבל אינון חייביא דלא משתדלין באורייתא ומצות ולית עלייהו עול תורה ועול תפילין ושאר פקודין אינון עבדין לאומין דעלמא ומשתעבדין בהו כגון (דברים ו כא) עבדים היינו לפרעה במצרים ואי נטרי שבתות וימים טובים אתמר בהו ויוציאנו יהוה אלהינו ויתקיים בהו (שמות כג יב) למען ינוח שורך וחמורך חמור</p>	<p>אם כבנים שנאמר בהם בנים אתם לה' אלהיכם, אם כעבדים כי לי בני ישראל עבדים, ולא שאר האומות. אבל אותם הרשעים שאין עוסקים בתורה ובמצוות, ואין עליהם עול תורה ועול תפילין ושאר מצוות, הם עבדים לאומות העולם ועוסקים בהם, כמו עבדים היינו לפרעה במצרים. ואם שומרים שבתות וימים טובים, נאמר בהם ויוציאנו ה' אלהינו, ויתקיים בהם למען ינוח שורך וחמורך, חמור בתורה ובמצוות. וינפש בן</p>

¹ הוא מה שאמרו רז"ל (מנחות כט ע"ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אל בה' בראם, והוא בה' בתראה דהשם הו"ה ב"ה וכמ"ש בזה"ק (פ' צו כט ע"א) דה' בתראה הוא מלכות שמים, ובה אתבריא כל בריין דשמיא וארעא, והיא הה' דהבראם, וכן הוא בפ' תזריע (דף מג ע"א) ובאד"ז (דף רצח ע"א). ומה שאמרו (מנחות כט ע"ב) העוה"ב נברא ב' והעולם הזה נברא בה', ר"ל כי בינה שהיא ה' עלאה, והיא העוה"ב (ע' זהר שמות דף כז) (הקדו"ש נא ע"ב), והוא כמ"ש הרב בטנת"א (ריש פרק ג) כי כל העולמות נבראו ע"י כ"ב אותיות שבהמלכות. והוא ע"י הרל"א שערים שבהכ"ב אותיות, כי הם כולם בהמלכות דאצילות, ומהם נבראו כל העולמות ב"ע (הקדו"ש סח ע"ג).

<p>בתורה ובמצות וינפש בן אמתך ובהמתך עם הארץ בהמה אקרי' ולבתר דייעול גרמיה תחות אדם בתורה יתקיים ביה (תהלים לו ז) אדם ובהמה תושיע יהו"ה אם הוא כסוס דרכיב עליה מאריה וסביל ליה ולא מבעט במאריה</p>	<p>אמתך ובהמתך, עם הארץ נקרא בהמה, ואחר שיכניס את עצמו תחת אדם בתורה, יתקיים בו אדם ובהמה תושיע ה', אם הוא כמו סוס שרוכב עליו אדונו וסובל אותו ולא בועט באדונו.</p>
<p>ומאי סבילו דעם הארץ לתלמיד חכם בגין דתלמיד חכם כיום שבת צריך איהו דלית ליה מדיליה ואי עם הארץ סביל ליה בממוניה ואתנהיג ביה כפום רעותיה לשמשא ליה ולאתנהגא בפקודין כפום רעותיה יתקיים ביה אדם ובהמה תושיע יהו"ה יושיע ליה משוד וגזלה יושיע ליה ממלאך המות דלא שליט עליה וישחוט ליה בסכין פגום דיליה וכל מאן דשחיט בסכין פגום נבלה איהו דאתמר ביה (שמות כב ל) לכלב תשליכון אותו דאיהו סמא"ל</p>	<p>ומהו הסבל שעם הארץ לתלמיד חכם, משום שתלמיד חכם כמו יום השבת הוא צריך שאין לו משלו. ואם עם הארץ סובל אותו בממונו, ונוהג בו כפי רצונו לשמש אותו, ולהתנהג במצוות כפי רצונו, יתקיים בו אדם ובהמה תושיע ה', יושיע אותו משוד ומגזלה, יושיע אותו ממלאך המות, שלא ישלוט עליו, וישחוט אותו בסכינו הפגומה. וכל מי שנשחט בסכין פגומה, הוא נבלה, שנאמר בו לכלב תשליכון אותו, שהוא סמא"ל.</p>
<p>ונפש דתלמיד חכם אתקריאת שבת מלכתא נפש יתירה דשבת ועונג דיליה נשמת חיים ורוח שכלי ואינון נשמה יתירה רוח יתירה על נשמה ורוחא ונפשא דאינון עבדין דשליטין בגופא דיומין דחול נשמה יתירה נשמת כל חי כתר בראש צדיק דאיהו יום שבת</p>	<p>והנפש של תלמיד חכם נקראת שבת המלכה, נפש יתרה של שבת, והעונג שלה נשמת חיים, ורוח שכלי, והם נשמה יתרה רוח יתרה על נשמה, ורוח ונפש שהם עבדים ששולטים בגוף של ימות החול, נשמה יתרה נשמת כל חי, כתר בראש צדיק, שהוא יום השבת.</p>
<p>ובהאי נשמה יתירה תהלל יה דאינון אבא ואימא דעלה אתמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך בגין דאיהו מרכבה לעלת העלות דאיהו מכוסה ולא שליט עליה עינא ובגין דא עין לא ראתה רוחא יתירה נהר דנפיק מעדן מבין אבא ואימא ומהלכו חמש מאה שנין ומטי לשתיתאה דאיהו צדיק להשקות את הגן דאיהו נפש יתירה מלכות נשמה דשלטא ביומין דחול על עבד יהו"ה איהו מכסא הכבוד כמה דאוקמוה</p>	<p>ובנשמה היתרה הזו תהלל יה, שהם אבא ואמא, שעליהם נאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך, משום שהיא מרכבה לעילת העילות, שהוא מכוסה ולא שולטת עליו העין, ולכן עין לא ראתה. רוח יתרה, הנהר שיוצא מעדן מבין אבא ואמא, ומהלכו חמש מאות שנה, ומגיע לששי שהוא צדיק, להשקות את הגן, שהיא נפש יתרה מלכות. הנשמה ששולטת בימות החול על עבד ה' היא מכסא הכבוד כמו שבארוה,</p>
<p>כט/ב</p>	
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>מארי מתניתין כל הנשמות גזורות מתחת כסא הכבוד² ורוח דשלטא ביומי דחול על עבד</p>	<p>בעלי המשנה כל הנשמות גזורות מתחת כסא הכבוד, ורוח ששולטת</p>

¹ הרשעים נמשלו לבהמות כמ"ש בחולין (ה ע"א) מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה, מכאן אמרו מקבלין קרבנות ממושעי ישראל כו'. וכן (שם ע"ב) מסיק הגמרא שם דכל היכא דכתיב בהמה לחודיה גריעותא הוא ע"ש, וכן הוא בזוה"ק (בראשית מז ע"א) בהמה ורמש וחיתו ארץ אלין שאר עמים עכו"ם כו', וכן ברע"מ (פ' צו דף כט ע"א) עם הארץ בהמה אקרי, וכ"ז הוא משום ששורש העופות הם מהחסדים ושורש הבהמות הם מהגבורות וכנז' (דע"ה ח"ב מו ע"א).

² עי' ספר הליקוטים - פרשת האזינו: ודע, כי יש מקום שקורא אותנו בנים למקום, ויש מקום שקורא אותנו עבדים, לסוד ד' עולמות אב"ע. כי יש נשמה לנשמה, ונשמה ורוח ונפש, ע"ד אב"ע זה למעלה מזה. ומי שהוא מאצילות, נקרא בחינת בנים. ובת למעלה מכסא הכבוד, ומתלבשת בנשמה, מבריאה החצובה מתחת כסא הכבוד. ועל זה הכסא אדם מלמעלה, ומשם הנשמה לנשמה, הנקרא אדם. והאחרת, שהיא הנשמה הנקרא דמות אדם. ותחתיה עולם היצירה, הוא עולם המלאכים, הוא הרוח מלבוש לנשמה, ושם

<p>יהו"ה איהו מעבדא דמלכא מטטרו"ן כליל שית סדרי משנה ואיהי שש מעלות לכסא ונפש דשליט בחול איהי מכסא דין סנדלפון תכלת שבציצית כמעשה לבנת הספיר</p>	<p>בימות החול על עבד ה', היא מעבד המלך מטטרו"ן, כולל ששה סדרי משנה, והיא שש מעלות לכסא. והנפש ששולטת בימות החול היא מכסא דין סנדלפון, תכלת שבציצית, כמעשה לבנת הספיר.</p>
<p>אבל ברתא דמלכא בפסח איהי נפש השכלית ליל שמורים מצה שמורה ורוח שמור לקבליה איהי יום טוב ואיהי יום שבת זכור ושמור בנין דאיהי אצילות ממלכות</p>	<p>אבל בת המלך בפסח היא נפש השכלית, ליל שמורים, מצה שמורה, ורוח שמור, כנגדה היא יום טוב, והיא יום שבת, זכור ושמור, משום שהיא אצילות ממלכות.</p>
<p>והכי תלמידי חכמים בני דמלכא ומטרוניתא אתקריאו שבתות וימים טובים ולית לון מדילהון דלאו אינון בעלי מלאכה? כשאר עבדין בני דחולין אנרא דילהון בעלמא דין ובעלמא דאתי לענגא לון בכל מיני מאכל ומשתה ולאוקרא לון בלבושין שפירין כגוונא דשבת דאתמר ביה כבדהו בכסות נקיה כל מה דעבד בר נש לשבתות וימים טובים אית למעבד לון ומאן דמחלל שבת חייב סקילה והכי מאן דאשתמש בתנא חלף והכי הוא המשתמש במי ששונה הלכות דמחלל תורתיה וכל שכן המבזה ליה כאילו מבזה שבתות ומועדות ואוקומוה מארי מתניתין כל המבזה את המועדות כאלו כופר בעיקר</p>	<p>וכן תלמידי חכמים בני המלך והמלכה נקראו שבתות וימים טובים, ואין להם משלהם שאינם בעלי מלאכה, כמו שאר העבדים, בני החולין, שכרם בעולם הזה ובעולם הבא לענג אותם בכל מיני מאכל ומשתה ולכבדם בלבושים יפים, כמו ששבת שנאמר בה כבדהו בכסות נקיה, כל מה שעושה אדם לשבתות וימים טובים יש לעשות להם, ומי שמחלל שבת חייב סקילה, וכן מי שמשמש בכתר חולף. וכך מי שמשמש במי ששונה הלכות שמחלל את תורתו, וכל שכן המבזה אותו כאילו מבזה שבתות ומועדות, ופרשוה בעלי המשנה כל המבזה את המועדות כאלו כופר בעקר.</p>
<p>וכגוונא דכל מאני בית המקדש אתקריאו קדש הכי כל אינון דמשמשי תלמידי חכמים אתקריאו קדש ותלמידי דרב דאינון לקבל אברים דגופא אתקריאו קדש קדשים³ ורזא</p>	<p>וכדוגמת שכל כלי בית המקדש שנקראו קודש, כך כל אותם שמשמשים תלמידי חכמים נקראים קודש, ותלמידי רב שהם כנגד אברי הגוף נקראו קודש</p>

הוא הרקיע, שעל ראש החיות, הנושאים הכסא. ושם הם מקום השרפים עומדים, והמלאכים, כמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. ותחתם הנפש הבהמית, מלבוש הרוח מעולם הגלגלים, ותחתם הד' יסודות אש רוח מים עפר, ומשם הוא העור והבשר והגידים, שהם מלבוש חיצון לנפש. וכולם רמוזים בד' אותיות השם, שבכל אות ברא עולם. וזהו רמז בנפשו הוא, ונפש בדם. ר"ל, כי הכל ברשות האדם, אם ירצה יעשה החומר נפש, או להפך. עי' בהגר"א בתז"ח יז ע"ב כזוהר עד חיותא - ר"ל שהאופנים הן נפש, וחיות רוח. "אל אשר יהיה שמה הרוח כו' כי רוח החיה באופנים". וזוהר הרקיע הוא רקיע שע"ג החיות, שמשם נשמתא, ששם הכסא כמ"ש וממעל לרקיע כו' דמות כסא, ומן הרקיע הזה הנשמות, כמ"ש (זהר ח"ג כט ע"ב) הנשמות חצובות מתחת כסא הכבוד, והוא מזה הרקיע. ועי' רמ"ז לקמן צה ע"א: הוא בת"ת זעיר, במקום שמסתיים יסוד אמא, ושם מאיר אורה ומתגלה יסוד אבא.

¹ כל המצות שאדם עושה באמצע השבוע, או אם קורא בתורה הרבה, אז יש לו אפילו בחול תוספת קדושה, כל מה שיכול עם הארץ, וכללות בני האדם, להשיג בתוספת שבת, כמ"ש רשב"י, ת"ח יש לו בכל יום נפש של עם הארץ שביום השבת (פרי עץ חיים - שער השבת א).

² עי' ברכות ה' ע"א לא כל א' זוכה לב' שלחנות.

³ האמנם ענין הכסא הוא ענין ג' אורות שנמשכין ויורדין מן אימא דמקנא בכורסא בג"ס כנז' בתיקונים (כד ע"ב), ואותם השלש אורות הם נשמת הבריאה, והם הנק' כסא הכבוד, והם נקראים קודש קדשים, קדש חד, קדשים תרין, הא תלת (שעה"כ יד ע"ד). ענין המצוה הזאת לייחד אנשים לעבוד ה' ולעסוק בתורתו כמו שהיה הענין בכהנים שנאמרו להם לכו עבדו את ה', וכל מחסורכם עלינו רק לא ימוש ספר וכו' ויהיו במינינו דוגמת הכהנים אז נגלות חרפת מצרים מעלינו כמשה"ה כי חק לכהנים וכו' וברע"מ נתן טעם לזה ת"ח בנוי דמלכא וכו' ויתר השכר למחזיקים בה בפ' ויחי דף רמו מאן דסעיד למאיר דאורייתא נטיל ברכאן מעילא וכו', ובפ' דיני גזירות אמרו ע"ה אינם חיים וכו' מצאתי להם תקנה מן התורה ואתם הדבקים וכו' (מ"מ).

<p>דמלה קא רמזי בהון (שמות כו לג) והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים ומטטרו"ן את ומשריין דילך צריכין לקרבא לון קרבנא קדם יהו"ה בכל ליליא עשייה לקבל עליה עול מלכות שמים דא קבלת יסורין דעניות לתלמידי חכמים איהו מות לגופא דבעירן דמוזנא דאורייתא איהו מוזנא דנשמתא ורוחא ונפשא שכליים דאינון כהן לוי וישראל כהן ביה " חכמה ודאי לוי ביה ה' תבונה ישראל ביה דעת ודא ו' נפש יתירה ה' בתראה</p>	<p>קדשים, וסוד הדבר רמוז בהם (שמות כו) והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקדשים, ומטטרו"ן אתה ומחנותיך צריכים להקריבם קרבן לפני ה' בכל לילה, עשייה לקבל עליו על מלכות שמים, זו קבלת יסורים של עניות לתלמיד חכמים שהוא מות לגוף הבהמות, שמזון התורה הוא מזון של הנשמה ורוח ונפש השכליים, שהם כהן לוי וישראל, הכהן בו ' חכמה ודאי, הלוי בו ה' תבונה, ישראל בו דעת וזו ו', נפש יתרה ה' אחרונה.</p>
<p>רמ"ח מצות עשה ושס"ה לא תעשה ותורה דא אדם הדא הוא דכתיב (במדבר יט יד) זאת התורה אדם ודא כליל שמא מפרש יו"ד ה"א וא"ו ה"א האי איהו אורייתא מוזנא לאדם בארבע אנפין דיליה מוזנא דבעירן נהמא וחמרא ובשרא וכל מיני פירות (קהלת ו) זה לעמת זה עשה האלהים</p>	<p>רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, ותורה זו אדם, זהו שכתוב זאת התורה אדם, וזה כולל את השם המפורש יו"ד ה"א וא"ו ה"א, זוהי התורה מזון לאדם בארבע הפנים שלו, מזון הבהמות לחם ויין ובשר וכל מיני פירות, (קהלת ו) זה לעמת זה עשה האלהים.</p>
<p>וצריך בר נש לקרבא בכל ליליא קרבן נפשא ורוחא ונשמתא דבעירן קדם יהו"ה ויתודה בכמה מיני ודויין ויסלק לון במחשבתיה קרבנא קדם יהו"ה לאפקא לון בקריאת שמע (בלב אחד) לקמי קודשא בריך הוא ויפיק רוחיה דדפיק בערקין דלבא נפש יכוון בשריפתה ובשחיטתה ובנחירתה דהו נחירין כהניא הדא הוא דכתיב ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל והיינו הנק ותלתא מיתות אלן הו כמרה סומקא ירוקא אוכמא דאינון בכבד במרה בטחול ואינון כתלת קליפין דאנוזא וקודם דא יתקן מזבח אבנים ויכוון למעבדה סקילה ממרה חוורא דשלמת בכנפי ריאה באינון סרכות דאלין בעירן תפוסין תמן ונחיתת אשא תכלא וישצי לון ויהון חיון ובעירן ועופין דכייין לקרבא ליהו"ה ולשרייתא שמיה עליהו בההוא זמנא יתקיים בהו (דברים ד) ואתם הדבקים ביהו"ה אלהיכם חיים ויהון כסוסיא דרכיב מאריה עלייהו הדא הוא דכתיב (חבקוק ג ח) כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה ובההוא זמנא (תהלים לו ז) אדם ובהמה תושיע יהו"ה</p>	<p>וצריך אדם להקריב בכל לילה קרבן נפש ורוח ונשמה של בהמות לפני ה', ויתוודה בכמה מיני וידויים, ויעלה אותם במחשבתו, קרבן לפני ה' להוציא אותם בקריאת שמע (בלב אחד) לפני הקדוש ברוך הוא, ויוציא את רוחו שדופק בעורקי הלב הנפש, יכוון בשריפתה ובשחיטתה ובנחירתה, שהיו הכהנים נוחרים, זהו שכתוב ומלק את ראשו ממול ערפו, ולא יבדיל, והיינו חנק. ושלש המיתות הללו היו כמו מרה אדומה ירוקה ושחורה, שהם בכבד במרה ובטחול, והם כשלש קליפות האגוז. וקודם לכן יתקן מזבח אבנים, ויכוון לעשות סקילה ממרה הלבנה ששולטת בכנפי ריאה, באותן סרכות שאותן הבהמות תפוסות שם, ויורדת אש תכלת ומכלה אותם, ויהיו החיות והבהמות והעופות טהורים לקרב לה', ולהשרות שמו עליהם. באותו זמן יתקיים בהם, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים, ויהיו כמו סוס שאדונו רוכב עליו, זהו שכתוב (חבקוק ג) כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה. ובאותו זמן אדם ובהמה תושיע ה'.</p>
<p>ותלמיד חכם איהו שקיל לכל מארי תורה והכי צריך למהוי שקיל גרמיה מסטרא דאורייתא ומסטרא דאברים דגופא צריך למישקל גרמיה לכל עמי הארץ כמה דאוקמוה</p>	<p>והתלמיד חכם שקול לכל בעלי התורה, וכך צריך לשקול עצמו מצדה של התורה ומצד האיברים של הגוף, צריך לשקול עצמו לכל עמי הארץ, כמו</p>

<p>מארי מתניתין לעולם יראה אדם עצמו כאילו כל העולם כלו תלוי בו ויכוין בנפשיה וברוחיה ובנשמתיה למעבד לון קרבנין עם כל בני עלמא וקודשא בריך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה ובדא אדם ובהמה תושיע יהו"ה קמו כלהו תנאין ואמוראין לגביה ואמרו כלהו בקלא חדא אנת הוא רעיא מהימנא דאית לך רשו למעבד כל דא דאנת שקיל ככל ישראל ובגין דא שלח לך קודשא בריך הוא ביניהו (ע"כ הרעיא מהימנא)</p>	<p>שבארוה בעלי המשנה, לעולם יראה אדם עצמו כאלו כל העולם כלו תלוי בו, ויכוון בנפשו וברוחו ובנשמתו לעשות אותם קרבנות עם כל בני העולם. והקדוש ברוך הוא מצרף מחשבה טובה למעשה, ובזה אדם ובהמה תושיע ה'. קמו כל התנאים והאמוראים אליו ואמרו כולם בקול אחד, אתה הוא הרועה הנאמן שיש לך רשות לעשות את כל זה שאתה, שקול ככל ישראל ולכן שלח אותך הקדוש ברוך הוא ביניהם.</p>
<p>תוספתא</p>	
<p>זאת תורת העולה (ויקרא ו ב) אמר רבי חייא האי קרא אוקימנא ליה בהאי גוונא זאת תורת דא כנסת ישראל העולה דא מחשבה רעה! דאיהי סלקא על רעותא דבר נש לאסטאה ליה מארחא דקשוט היא העולה היא היא דסלקא ואסטייה ליה לבר נש ובעי לאוקדא ליה</p>	<p>זאת תורת העולה, אמר רבי חייא את הפסוק הזה בארנו בצורה הזו, זאת תורת זו כנסת ישראל, העולה זו מחשבה רעה שעולה על רצונו של אדם להסיטו מדרך האמת, היא העולה היא היא שעולה ומסטין את האדם ורוצה לשרוף אותו</p>
<p>ל/א</p>	
<p>תוספתא</p>	
<p>בנורא בגין דלא יתיהיב ליה דוכתא לאסטאה ובגין כך על המזבח כל הלילה מאן לילה דא כנסת ישראל דאיהי זאת לאתדכאה בר נש מההוא רעותא על מוקדה בגין דנהר דינור איהו אתר לאוקדא לכל אינון דלא קיימי בקיומיהו דהא עאלין לון בההוא נורא דדליק ומעברי שלטניהון מעלמא ובגין דלא תשלוט אצטריך על מוקדה כל הלילה ואתכפייא ולא שלטא (ע"כ)</p>	<p>באש כדי שלא ינתן לו מקום להשטין, ולכן על המזבח כל הלילה. מי הלילה, זו כנסת ישראל, שהיא "זאת" לטהר את האדם מאותו רצון על מוקדה, משום שנהר דינור הוא מקום לשרוף את כל אלו שלא עומדים בקיומם, שהרי מכניסים אותם לאותה אש בוערת ומעבירים את שליטתם מן העולם, וכדי שלא תשלוט צריך על מוקדה כל הלילה ותכנע ולא תשלוט.</p>
<p>זהר</p>	
<p>כתיב (מ"א יט יא) והנה יהו"ה עובר וגו'² ורוח גדולה וחזק וגו' רוח גדולה דאמרן³ וכתיב לא ברוח יהו"ה ואחר הרוח רעש דכתיב (יחזקאל ג יב) ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול הרי רעש אבתריה דרוח ואחר הרעש אש דא הוא דכתיב (דניאל ז י) נהר די נור נגיד ונפק מן</p>	<p>כתוב (מלכים א יט) והנה ה' עובר וכו' ורוח גדולה וחזק וגו', רוח גדולה שאמרנו, וכתוב לא ברוח ה'. ואחר הרוח רעש שכתוב (יחזקאל א) ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול, הרי רעש אחר הרוח. ואחר הרעש אש, זהו שכתוב (דניאל ז) נהר די נור יוצא ושופע מלפניו</p>

¹ עי' חלק ב' רלט ע"ב. ועי' זו"ח מו ע"ב: ובסטר שמאלא קיימא דרגא אחרא דבסטר מסאבא דאקרי אוף הכי מחשבה ואקרי מחשבה רעה. בגין דדרגא דעלה איהו רע ובג"כ איקרי מחשבה רעה. הכא קיימא כל רעותין בישין וכל הרהורין בישין וכל בישין דעלמא. ועי' שעה"ק פו ע"ב.

² והוא סיום המאמר הנ"ל, ג' של רוח כו', ורביעי דממה מסט' דחסד, והוא ג"כ כסדר הנ"ל, רוח הוא רוח קדים (מזרח), רעש ואשמע אחרי, אחרי דייקא (מערב הנק' אחור – נראה מהרמ"ש) (ס"א ואש הוא צפון) ואות הרביעית (ס"א ה' אחרונה) בסט' דחסד (דרום) וכאן הוא סוד בת היתה לו לאברהם אבינו (דרום) (ס"א וה' הנ"ל) [ועי' בזו"ח שיה"ש דף נח ע"א ותבין זה כמשחז"ל שיתין מחוללין ויורדין עד תהום – נראה מהרמ"ש] (יהל אור).

³ עי' בפ' בראשית דף טז ע"א מ"ש שם באריכות שהם נגד ג' קלי' רוח סערה ענן ואש מתלקחת וכן אלו הם ג' רוח גדולה רעש אש (מ"מ).

<p>קדמוהי וגו' רבי יצחק אמר היינו דכתיב (יחזקאל א יג) ודמות החיות¹ מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות ונגה לאש ומן האש יוצא ברק² ואחר האש קול דממה דקה קול דא קול בתראה דהיא דממה דלית לה מלה פרטא אלא היא דממה מגרמה³ וכד מתכנשי עלה היא אשתמע בכלהו עלמין וכלהו מזדעזעי מנה דממה דקה אמאי היא דקה בנין (ס"א דאיהי) (דאתיא) זעירא מכלא</p>	<p>וגו'. רבי יצחק אמר היינו שכתוב (יחזקאל א) ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות ונגה לאש, ומן האש יוצא ברק, ואחר האש קול דממה דקה, הקול הזה קול אחרון שהוא דממה שאין לה דבר פרטי, אלא היא דוממת מעצמה. וכשמתכנסים עליה היא נשמעת בכל העולמות, וכולם מזדעזעים ממנה. דממה דקה למה היא דקה, משום (שהיא) (שבאה) הקטנה מכולן.</p>
<p>רבי חייא אמר אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ויקרא ו ו) דא אשו דיצחק⁴ דכתיב (בראשית כב ו) הנה האש והעצים והיינו אש תמיד דקיימא תדיר והעצים אלין עצים דאברהם⁵ דכתיב (ויקרא ו ה) ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר תנן מאשא דיצחק נגיד ומטי להאי מזבח ונפיק גומרא חד לסטר מזרח⁶ וגומרא חד לסטר מערב וגומרא חד לסטר צפון וגומרא חד לסטר דרום לארבע זווין דמדבחה וכהנא אסחר לה לארבע זווין</p>	<p>רבי חייא אמר אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, זה אשו של יצחק, שכתוב (בראשית כב) הנה האש והעצים, והיינו אש תמיד שעומדת תמיד. והעצים, אלו העצים של אברהם, שכתוב ובער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר. שנינו מהאש של יצחק שופע ומגיע למזבח הזה, ויוצאת גחלת אחת לצד מזרח וגחלת אחת לצד מערב וגחלת אחת לצד צפון וגחלת אחת לצד דרום לארבע קרנות המזבח, והכהן מסובב אותה לארבע קרנות.</p>
<p>במדבחה (ס"א במזרח) אית כבש חד בדרגין ידיען⁷ ודרגא תתאה מטי ונחית לתהומא עלאה⁸</p>	<p>במזבח (במזרח) יש כבש אחד בדרגות ידועות, והדרגה התחתונה מגיעה ויורדת</p>

¹ פי' שהחיות הם בקדושה לפנים מהד' קלי' ומ"ש הוא מתהלכת בין החיות פי' המלכות מתהלכת בין החיות שהיא המחיה אותם כמ"ש בפ' בראשית, ומ"ש ונוגה לאש, פי' שהנוגה הוא לפנים מן האש, שהאש היא קלי' ג' ונוגה היא רביעי (מ"מ).

² פי' בהיקות הקדושה הוא מתגלה מתוך האש, וטעם שלא אמר שהוא מתגלה מתוך הנוגה, לפי שהנוגה הוא קלי' דקה, ויש בה טוב בכלל המוח חשיב לה, וכמ"ש בפ' יתרו על פ', ומתוכה כעין החשמל מתוך האש ומתוכה ומגוה. ומ"ש, ואחר האש קול דממה דקה, פי' המלכות נק' קול דממה דקה כדמפרש הזהר, והיא אחר האש. ומה שלא הזכיר נוגה, הוא מטעם הנ"ל, א"נ י"ל מ"ש רבי יצחק, ודמות החיות בא לפרש אש שאחר הרעש, הם החיות שהם כגחלי אש, וא"כ רוח גדולה ורעש ג"כ, הם בחי' דקדושה, ולפי זה הכא הפך מ"ש בפ' בראשית שהם ג' קלי' (מ"מ).

³ פי' דלית לה מגרמה כלום אלא מה דיהבי לה וז"ש וכד מתכנשי עלה וכו' (מ"מ).

⁴ פי' הגבורות שבאים מהגבורה הנק' יצחק למלכות שהיא המזבח (מ"מ)

⁵ פי' החסדים שבאים מחסד הנק' אברהם, ומ"ש הכתוב, הנה האש והעצים, ר"ל שהגבורות התחברו עם החסדים להמתק (מ"מ).

⁶ דע כי המזבח הוא פרצוף הנוקב', וגג המזבח התפארת שלה, ושם יורד אשא דיצחק סוד גבורה א' הכוללת הה"ג בגוה. ואח"כ עולים ומתפשטים בה באור חוזר כנודע. נמצא גומרא חד לצד מזרח היינו גבורה חד שנשארת בת"ת ואח"כ משם נתפשטו בשאר הג' קצוות חסד גבורה נ"ה והם ארבע קצוות המזבח (זהר הרקיע).

⁷ פי' הם ו' מעלות לכסא דבריאה ודרגא תתאה היינו יסוד דבריאה וז"ש ונחית לתהומא עילאה שמתלבשת בראש היצירה והוא חסד דיצירה כי ביצירה לא נתגלו ג"ר כנזכר בדרוש אב"ע ובהוא אתר שהוא כנגד חסד אית חיילין וכו' ובחסד עצמו מתפרשין לד' כמ"ש בריש פ' ויקרא ונגד חסד דחסד אמר בקל רב עילאה ונגד גבורה אמר קל נעימותא סוד השיר גבורה גלגלי ימא היינו גבורה דמלכות דיצירה הנק' ים ואח"כ אתער רוחא חדא אור ז"א המתלבש ביצירה (זהר הרקיע). והוא בבריאה ששם השרפים כידוע, וכמ"ש בתז"ח (עג ע"א ב ע"ג) (בהגר"א בתיקו"ז מד סע"א).

⁸ בריאה ששם השרפים, וגלגלי ימא יצירה ששם החיות, וחיילין אלין האופנים בעשיה, וגומרין הן ה' גבור' שעיקרן ד', דנו"ה נכללים כחדא (בסוד יצחק ד' בני"ם – נכתב על הגליון). ואח"כ מסט' דימינא כו' ה"ח ומתבסמא עלמא (יהל אור). והוא ביסוד דבינה דנוק' דבריאה והיא נק' תהומא רבא כי יסודה למטה הוא תהום התחתון (יהל אור). וב' נוק' בינה ומלכות הן ב' תהומין, ובשניהן הוא הדעת וכמ"ש (משלי ג כ)

<p>מגו שית חד¹ ובשעתא דאינון גומרין מטו לארבע זויין חד זיקא אתער ונחית לההוא תהומא עלאה ובההוא אתר אית חיילין חיילין דאמרי קדוש² בקל רב³ עלאה ומסטר אחרא אמרי קדוש בקל נעימותא⁴ עלאה ומסטר אחרא חיילין אחרנין דאמרי קדוש וכן לארבע זויין שית מאה אלף רבוון חיילין בכל זוייא אשתכחו ועליהו חד ממנא וכלהו מתלבשי אפודא וקיימי לסדרא פולחנא דמדבחה לקבל תתאי</p>	<p>לתהום העליון. מתוך שש אחת, ובשעה שאותן הגחלים מגיעות לארבע הקרנות, רוח אחת מתעוררת ויורדת לאותו התהום העליון, ובאותו מקום יש צבאות צבאות שאומרים קדוש בקול גדול עליון, ומצד אחר אומרים קדוש בקול נעימות עליונה, ומצד אחר צבאות אחרים שאומרים קדוש, וכן לארבע הקרנות. שש מאות אלף רבבות צבאות בכל קרן נמצאים, ועליהם ממונה אחד וכולם לובשים אפוד, ועומדים לסדר עבודת המזבח כנגד התחתונים.</p>
<p>באתר אחרא משתכחי גלגלי ימא דנהמין ונחתין בדרגין ידיען ותמן חיילין אמרין בקל נעימותא (יחזקאל ג יב) ברוך כבוד יהוה ממקומו וכלהו משבחי בשירתא ולא משתככי ביממא ובליליא וכלהו מסדרי שבחא בקל נעימותא באתר אחרא משתכחי חיילין חיילין קיימין בדחילו בזיע בררת כמה דאת אמר (שם א יח) ונגה להם ויראה להם⁵ וכלהו מסתכלי לגבי ההוא מדבחה דלעילא</p>	<p>במקום אחר נמצאים גלי הים שנוהמים ויורדים בדרגות ידועות, ושם צבאות שאומרים בקול נעימות ברוך כבוד ה' ממקומו. וכולם משבחים בשירה ולא שוקטים ביום ובלילה, וכולם מסדרים שבח בקול נעימות. במקום אחר נמצאים צבאות עומדים בפחד בזיע בררת, כמו שנאמר (יחזקאל א) ונגה להם ויראה להם, וכולם מסתכלים אל אותו מזבח שלמעלה.</p>
<p>ובשעתא דמטי אשא דיצחק על גבי מדבחה כמה זיקין סלקין ונחתין לכל עיבר ומתלהטין מנייהו כמה תקיפין מארי דחילא גיברין דעלמא ואלמלא דכהנא קאים על מדבחה ומסדר אעין לא יכיל עלמא למיקם קמייהו מאלין גומרין וזיקין דנפקין⁶ מתלהטין גביהו דאינון חיוון כמה דאת אמר (שם יג) ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים מסטרא דימינא דאינון חיוון אתער רוחא דא מלעילא נשיב ויתיב בההוא אשא ומתלהטא ומתבסמא ולהיט ושכיך בזיווא יקירא ונהיר לכמה חיילין דקיימין בסטרא דימינא מסטרא דשמאלא אתער רוחא אחרא תקיפא מתבר טנרין ונשיב (ס"א ויתיב) בההוא אשא ואתתקף ואתגבר כדין אתלבש מניה ההוא רוחא מסטרא דשמאלא ונהיר (ס"א ולהיט) לכמה חיילין דקיימין לההוא סטר וכן לארבע סטרין לארבע משריין וכלהו מתבסמן</p>	<p>ובשעה שמגיעה האש של יצחק על גבי המזבח, כמה רוחות עולים ויורדים לכל צד, ולוהטים מהם כמה תקיפים בעלי כח גיבורים של העולם. ואלמלא שהכהן עומד על המזבח ומסדר עצים, לא יכול העולם לעמוד לפנייהם, מאלה הגחלים והזיקים שיוצאים לוהטים על גביהם של אותן חיות, כמו שנאמר ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים. מצד ימין של אותן החיות מתעוררת רוח אחת מלמעלה נושבת, ויושבת באותה האש ומתלהט ומתבשמת ולוהטת ושוככת בזיו מכובד, ומאירה לכמה צבאות שעומדים בצד ימין. ומצד השמאל מתעוררת רוח אחרת חזקה משברת סלעים ונושבת (ויושבת) באותה האש, ומתחזקת ומתגברת, ואז מתלבשת ממנה אותה רוח שמצד שמאל ומאירה</p>

בדעתו תהומות נבקעו, שנבקע הפה והוא תהום עילאה, ויסודה שהוא פה של מטה תהום התחתון, וע"ש (לב ע"ב) ואית בס"א דתהומין סלקין כו' (בהגר"א על תיקו"ז מד ע"ב).

¹ הוא יסוד (יהל אור).

² והוא בבריאה ששה השרפים כידוע, והכל בנוק' (יהל אור).

³ מסט' דדרום שנקרא גדול (יהל אור).

⁴ ובצפון "קל נעימותא" נעים זמירות (יהל אור).

⁵ והכל במלכות דבי"ע (בהגר"א בתיקו"ז מד ע"ב).

⁶ פי' מאלו הגחלים וניצוצי אש בוערות גבי היות מהאש (רח"ו).

<p>בשעתא דכהנא סליק על מדבחא</p>	<p>(ולוהטת) לכמה צבאות שעומדים באותו צד. וכן לארבעת הצדדים לארבע מחנות, וכולם מתבשמים בשעה שהכהן עולה על המזבח.</p>
<p>אמר רבי אבא תרין מדבחאן אינון לתתא ותרין לעילא חד פנימאה דכלא</p>	<p>אמר רבי אבא שני מזבחות הם למטה ושנים למעלה, אחד פנימי של הכל</p>
<p>ל/ב</p>	
<p>דמתקריב ביה קטרת פנימאה ודקה קשורא דמהימנותא¹ וכהנא עלאה מכלא² אתקשר (נ"א אקטר) קטורתא דא בקשורא דמהימנותא ודא אתקרי מזבח הזהב ומהכא אתקטר ואתקשר קשרא דמהימנותא בחד קשרא וחד מדבחא אחרא³ ואקרי מזבח הנחשת ודא הוא לבר (ס"א רברבא עלאה) ומיכאל השר הגדול מקריב עליה קרבנא נייחא דקב"ה ולתתא מזבח הזהב ומזבח הנחשת בדא קטרת ובדא חלבים ואמורים ועל דא כתיב (משלי כו ט) שמן וקטרת ישמח לב ולא כתיב שמן וחלבין ואמורין ישמח אף על גב דאתבסמותא דרוגזא ודינא אינון אבל שמן וקטרת חדוותא דכלא איהו ולא מסטרא דרוגזא ודינא</p>	<p>שנקרבת בו הקטורת הפנימית ודקה, קשר האמונה, והכהן העליון מהכל קושר (מקטיר) את הקטורת הזו בקשר האמונה, וזה נקרא מזבח הזהב. ומכאן נקטר ונקשר קשר האמונה בקשר אחד. ומזבח אחד אחר שנקרא מזבח הנחשת, וזהו בחוץ (גדול עליון) ומיכאל השר הגדול מקריב עליו קרבן ניחוח של הקדוש ברוך הוא. ולמטה מזבח הזהב ומזבח הנחשת, בזה קטורת ובזה חלבים ואמורים, ועל זה כתוב (משלי כו) שמן וקטרת ישמח לב, ולא כתוב שמן וחלבים ואמורים ישמח, אף על גב שהם התבשמות של הרוגז והדין. אבל שמן וקטורת הם שמחת הכל, ולא מצד הרוגז והדין.</p>
<p>ודא מדבחא דאיהו פנימאה דקטרת (ס"א דאינון פנימאה דקטרת) דקה בדקותא דכלא בקשורא דמהימנותא אקרי קול דממה דקה⁴ ובגין דאיהו מדבחא פנימאה דאתקשר בקשורא דמהימנותא מדבחא אחרא אקרי מזבח החיצון ופנימאה אקרי מזבח יהו"ה אחרא אקרי מזבח הנחשת כמה דאת אמר (מ"א ה סד) מזבח הנחשת אשר לפני יהו"ה קטן מהכיל וגו' רבי יוסי אמר מהכא (דברים לג י) וכליל על מזבחך⁵ תרי וכתוב על מזבחותי⁶ לרצון</p>	<p>והמזבח הזה שהוא פנימי של קטורת (שהם פנימיות הקטרת), דקה בדקות של הכל בקשר האמונה, נקרא קול דממה דקה. ומשום שהוא המזבח הפנימי שנקשר בקשר האמונה. מזבח אחר נקרא מזבח החיצון, והפנימי נקרא מזבח ה', האחר נקרא מזבח הנחשת כמו שנאמר (מלכים א ח) מזבח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל וגו'. רבי יוסי אמר מכאן (דברים לג) וכליל על מזבחך, שנים, וכתוב על מזבחותי לרצון.</p>
<p>רבי אבא אמר כתיב (שמות יז טו) ויבן משה מזבח⁷ וגו' לקבל ההוא פנימאה בנה⁸ האי ועל דא אתקרי יהו"ה נסי מהו נסי דרשים רשימא דאת קיימא קדישא⁹ דבשעתא דעמלק אתא</p>	<p>רבי אבא אמר כתוב (שמות יז) ויבן משה מזבח וגו', כנגד אותו פנימי בנה את זה, ועל זה נקרא ה' נסי. מה זה נסי, שרשם את הרושם של אות הברית הקדוש, שבשעה שעמלק בא להעביר את</p>

1 פי' ע"י הקטרת מתקשרים הספירות כולם (מ"מ).
 2 פי' חסד דז"א (מ"מ).
 3 פי' מלכות דאצילות (מ"מ).
 4 פי' הכא מפ' קול דממה דקה, היא בינה, לפי שהיא נעלמת יותר. הפך מ"ש לעיל שהיא מלכות (מ"מ).
 5 פי' מדלא ניקדו בפתח [אלא בסגול] ש"מ תרי (מ"מ).
 6 פסוק הוא בישיעה (נו ז) וזבחייהם לרצון על מזבחי, ויליף לה מהניקוד כמו בפ' א', מדלא נקוד מזבחי אלא מ' ח' (מ"מ).
 7 שמרע"ה כשהיה בונה מזבח בעולם הזה, היה מתקן מדת המלכות שהיא נגד בינה (מ"מ).
 8 האי פי' נגד הבינה (מ"מ).
 9 פי' מלכות עשתה רושם ועמידה למילה ע"י הנקמה דעמלק (מ"מ).

<p>לאעברא האי רשימא קדישא מנייהו דישראל האי מזבח קיימא לקבליה לנקמא ההוא נוקמא דאת אתקרי ועל דא אתקרי (ויקרא כו כה) הרב נוקמת נקם ברית ודא אתקנת להו לישראל רשימא קדישא ומשה בנה לקבל האי מזבח וקרי ליה יהו"ה נסי¹ ודא הוא מזבח פנימי² (מ"א יט יג) קול דממה דקה ועל דא (ויקרא ו ו) אש תמיד תוקד על המזבח וגו' אש שנמצאת תמיד, ומיהו, האש של יצחק. ואז השם הזה אדנ"י, וכשיסדר עליו הכהן אותם עצים, הוא מתבשם בשם וקוראים לו בשם הרחמים, י"י, וקוראים לה בשם הזה, ולפעמים עומדת כדוגמא זה, ולפעמים עומדת כדוגמא זה. רבי שמעון אמר שנים היו, והפנימי עומד על אותו אחד שבחוק, וממנו נזון ונקשרים זה עם זה.</p>	<p>הרושם הקדוש הזה מישראל, המזבח הזה עומד כנגדו, לנקום אותה נקמה של אות הברית, ולכן נקרא (ויקרא כו) חרב נוקמת נקם ברית. וזו התקינה לישראל רושם קדוש, ומשה בנה כנגדה מזבח וכו' וקרא לו ה' נסי, וזהו מזבח הפנימי, קול דממה דקה. ועל כן אש תמיד תוקד על המזבח וגו', אש שנמצאת תמיד, ומיהו, האש של יצחק. ואז השם הזה אדנ"י, וכשיסדר עליו הכהן אותם עצים, הוא מתבשם בשם וקוראים לו בשם הרחמים, י"י, וקוראים לה בשם הזה, ולפעמים עומדת כדוגמא זה, ולפעמים עומדת כדוגמא זה. רבי שמעון אמר שנים היו, והפנימי עומד על אותו אחד שבחוק, וממנו נזון ונקשרים זה עם זה.</p>
<p>זה קרבן אהרן רבי חזקיה פתח (תהלים קמה יז) צדיק יהו"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו צדיק יהו"ה בכל דרכיו הא תנינן כמה אית לון לבני נשא לאסתכלא ביקרא דמאריהון⁵ ולא יסמו⁶ מארחייהו לבר⁷ דהא בכל יומא ויומא דינא תלי בעלמא⁸ בגין דעלמא על דינא אתברי וקיימא⁹ ועל דא בעי בר נש לאסתמרא מחובוי דלא ידע זמנא דדינא שריא עלוי יתיב בביתיה דינא שריא עלוי נפק מביתיה לבר דינא שריא עלוי ולא ידע אי יתוב לביתיה אי לאו נפק</p>	<p>זה קרבן אהרן, רבי חזקיה פתח (תהלים קמה) צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו. צדיק ה' בכל דרכיו, הרי שנינו כמה יש לבני אדם להתבונן בכבוד רבונם, שלא יסטו מדרכם החוצה, שהרי בכל יום ויום הדין תלוי בעולם, משום שהעולם נברא ועומד על הדין, ולכן צריך אדם להשמר מחטאיו, שלא ידע את הזמן שהדין שורה עליו, יושב בביתו, הדין שורה עליו, יוצא מביתו החוצה הדין שורה עליו, ולא ידע אם ישוב לביתו ואם לא. יוצא לדרך על אחת כמה</p>

¹ פי' כנגד הבינה בנה המזבח, ומ"ש ואיקרי ה' ניסי, פי' ה' שהיא מלכות, נתקנה ועשתה הנקמה בשביל המילה הנק' נס (מ"מ).

² פי' קאי על הבינה כדלעיל (מ"מ).

³ פי' כשיש בה גבורות נקראת אדנ"י, וכשיש בה חסדים נקרא בשמא דהו"ה (מ"מ).

⁴ פי' מסייע לר' אבא (מ"מ).

⁵ לבעבור תהיה יראתו על פניהם לבלתי יחטאו, שהיראה סבה להרגיז יצר הטוב על יצר הרע וללכת דרך ישרה בעבודת הבורא (אור יקר).

⁶ אחר שתהיה דרך היראה דרכם, צריכים ליזהר שלא לנטות ממנה (אור יקר).

⁷ לצד חוץ מן הדרך, אמנם לצד פנימה להרבות בכל יום סייגים וגדרים ועבודות זו היא העבודה השלמה שהדרך רחב והאדם נכנס בה בכל יום יותר פנימה אם יוסיף בעבודה (אור יקר).

⁸ עתים ידועים ביום שהדין תלוי בעולם ממש, ח"ו אם ימצא מקטרג יפעול כרגע, והיינו כענין שפי' במסכת ברכות בבלעם. ואין ענין לדון שזה לעולם הוה בכל עת ובכל רגע, אלא תלי הוא לפעול. ולכך היה פועל על ידי קללת בלעם וכיוצא, וענין הנפגעים בו, הוא כעין ויש נספה בלא משפט, שאותו הרגע הם הקלי' נאחזות במלכות הנקראת צדק, ויונקות ממנה, והיא אז משפעת קללות ודאי, ואז משפט מסתלקת ממנה, כאומרו לא יגורך רע. ולזה פירשו בגמ', שענין זה ניכר בתרנגול, דהיינו התרנגול נק' גבר, שהוא תלוי במלאך גבריאל, שהוא שר על כל אלו הבעלי דינים. וכמו שניכר בו סוד חצות לילה כדפי' בפרשת ויקרא, מפני המשכת כח גבריאל אל התרנגול, כך נמשך עליו ביום, בעת שהמלכות צדק בלא משפט, ואז יש נספה, אינו צדיק גמור שיוכל לעמוד נגד המעוררים הדינים בכח זכויותיו המרובים, ודאי נספה. אמנם יש צדיקים שהם יכולים לעמוד נגד הדין, ואדרבה הם ממתיקים דיני הצדק כדפי' ר"ש בעת פטירתו, כל יומא אצטערנא דלא יוקיד עלמא בדינוי דצדק, ולזה ישראל ח"ו אם היו החצונים יונקים מהמלכות, ובלעם מקלל מפני עוונותם, היו נכשלים, אלא שמעולם לא נפרד משפט מצדק באותם הימים, ולא היה יכול לעורר הדינים (אור יקר).

⁹ פי' שהעולם הזה על דין המלכות היא עומדת, שהמלכות דנה את העולם (מ"מ).

<p>לארחא על אחת כמה וכמה דהא כדין דינא נפקא קמיה דהא הוא דכתיב (שם פה יד) צדק לפניו יהלך בגין כך בעי לאקדמא ולמבעי רחמי קמי מלכא בגין דישתזיב מן דינא בשעתא דשריא בעלמא דהא כל יומא ויומא שריא דינא בעלמא דהא הוא דכתיב (שם ז יב) ואל זועם בכל יום</p>	<p>וכמה, שהרי אז הדין יוצא כנגדו, זהו שכתוב (שם פה) צדק לפניו יהלך, לכן צריך להקדים ולבקש רחמים מלפני המלך כדי שינצל מן הדין בשעה שהוא שורה בעולם, שהרי בכל יום ויום שורה הדין בעולם, זהו שכתוב ואל זועם בכל יום.</p>
<p>השתא אית למימר הא תנינן ואתערו חברייא אל בכל אתר¹ חסד הוא כמה דאת אמר (דברים י יז) האל הגדול ודא נהירו דחכמה עלאה² ואת אמרת ואל זועם בכל יום שביק קרא כל אלין שמהן ואחיד בהאי אי הכי לא קיימין מילי ועוד דכתיב (ישעיה ט ה) אל גבור או נוקים ליה דינא או נוקים ליה רחמי</p>	<p>עתה יש לומר, הרי שנינו והתעוררו החברים, "אל" בכל מקום חסד הוא, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדול, וזה אור של חכמה עליונה. ואתה אמרת ואל זועם בכל יום. הפסוק עזב כל אלו השמות ואחז בזה, אם כן לא עומדים הדברים. ועוד שכתוב (ישעיה ט) אל גבור, או שנעמיד אותו בדין או שנעמיד אותו ברחמים.</p>
<p>אלא הכי שמענא חייביא מהפכי רחמי לדינא³ דלית לך בכל אינון כתרין עלאין דמלכא קדישא דלא כלילין רחמי בדינא ודינא ברחמי וחייביא מהפכי רחמי לדינא אמר ליה רבי יהודה שפיר בההוא דכתיב אל גבור אלא אל זועם בכל יום מהו דהא בכל יומא ויומא קיימא בדינא בין דבני עלמא זכאין בין דלא זכאין לא הוה בידיה אתו שאילו ליה לרבי שמעון אמר לון ודאי אל זועם בכל יום והא אוקמוה חברייא לזמנין הוא דינא לזמנין הוא</p>	<p>אלא כך שמענו, הרשעים מהפכים רחמים לדין, שאין לך בכל אלו כתרים עליונים של המלך הקדוש שלא כלולים רחמים בדין ודין ברחמים, ורשעים מהפכים רחמים לדין. אמר לו רבי יהודה זה טוב, בזה שכתוב אל גבור, אלא אל זועם בכל יום מהו, שהרי בכל יום ויום עומד בדין, בין שבני העולם צדיקים בין שלא צדיקים, לא היה בידו. באו ושאלו לו לרבי שמעון, אמר להם ודאי אל זועם בכל יום, והרי בארוה החברים, לעתים הוא דין ולעתים הוא</p>
<p>לא/א</p>	
<p>רחמי אי זכאין בני עלמא הא אל קיימא והוא חסד ואי לא זכאין הא אל⁴ קיימא ואקרי גבור ועל דא קיימא בכל יומא אבל מלה שפיר הוא</p>	<p>רחמים, אם בני העולם צדיקים הרי אל עומד והוא חסד, ואם לא צדיקים, הרי אל עומד ונקרא גבור, ועל זה עומד בכל יום. אבל דבר נאה הוא, אל בכל</p>

¹ איתא בספר הכוונות בכוונת יום כפורים, שכל האור היורד לעולמות מתפשט ע"י החסד שבחכמה, שה"ס אור קדמאה המאיר מסוף העולם ועד סופו, ועל ידו מתפשט השפע בבינה כולה. ואחר כך חסד של בינה מתפשט בזעיר, וחסד דזעיר במלכות. נמצא שהחסד של חכמה הוא האור הגדול ומתפשט בכל, וז"ש "בכל אתר", שכחו בכל מקום. וגם הוא "נהירו רב", שהוא גדול מכולם (רמ"ז).

² פ' שחסד הוא קו החכמה דלא כלילין חסדא בחברתה, פ' שגם החסד יש בו כללות הגבורות, לכך אמר אל זועם, ואל גבור, שהרשעים הפכו אותו להיות דין גובר בו, וז"ש וע"ד חייבא מהפכי וכו' (מ"מ).

³ לקמן סה ע"א (לש"ו). ישנו בחי' התכללות ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא לרעה ג"כ רח"ל, והוא בסוד שאמר ב"ר (פל"ג סי' ג) אוי להם לרשעים שהם הופכים מדת רחמים למדת הדין, וכן הוא בזוה"ק (פ' צו ל ע"ב ופ' אחרי סה ע"א). והרי ישנו התכללות ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא על שני פנים, כי הם ע"פ הזכות והמעשים כנז', וע' פ' שמיני (טל ע"ב) ופ' וארא (כו ע"ב) (כללים ח"א עז ע"ד).

⁴ מהא משמע קצת דזמנין אל הוא בחי' גבורה ויתיישבו קצת דביר הרשב"א פ"ק דברכות עפ"ע דף יד ע"ד ועי' במאורי אור מאיין (נ"א), עי' מבר"ש א"א טז (לש"ו).

<p>אל בכל אתר נהירו (רב) דחכמתא עלאה הוא וקיימא בקיומיה! בכל יומא דכתיב (תהלים נב ג) חסד אל כל היום</p>	<p>מקום זהו אור (רב) החכמה העליונה, ועומד בקיומו בכל יום, שכתוב (תהלים נו) חסד אל כל היום.</p>
<p>ואלמלא דהאי אל² אתער בעלמא לא יכיל עלמא למיקם אפילו שעתא חדא מקמי דינין תקיפין דמתערין בעלמא בכל יומא הדא הוא דכתיב (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא באברהם באתערותא דאברהם קיימי³ וכד אתער אברהם בעלמא⁴ כל אינון דינין דמשתכחי⁵ בכל יומא ויומא דחי להו לבר⁶ ולא קיימין קמיה הדא הוא דכתיב ואל זועם בכל יום זועם או זעום בכל יום⁷</p>	<p>ואלמלא שאל הזה מתעורר בעולם, לא יכול העולם לעמוד אפילו שעה אחת מלפני הדינים הקשים שמתעוררים בעולם בכל יום, זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, בהתעוררות של אברהם עומדים. וכשמתעורר אברהם בעולם, כל אותם הדינים שנמצאים בכל יום ויום הוא דוחה אותם החוצה, ולא עומדים לפניו. זהו שכתוב, ואל זועם בכל יום.</p>
<p>לא כתיב אלא זועם בכל יומא ויומא דדינא אשתכח דחי לון לבר וקיימא הוא ומבסם עלמא הדא הוא דכתיב (תהלים מב ט) יומם יצוה יהו"ה חסדו ואלמלא האי לא יכיל עלמא למיקם אפילו רגעא חדא ועל דא כלא קיימי בגיניה דאברהם והאי דכתיב אל גבור לאו דאיהו גבור אלא האי קרא רמוז הוא דקא רמז לאבהן ורמזוא הוא דקא רמז למיהימנותא עלאה קדישא דכתיב (ישעיה ט ה) פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום פלא דא חכמתא עלאה דהיא פליאה ואתכסיא מכלא כמה דאת אמר (דברים יז ה) כי יפלא ממך דבר יועץ דא הוא נהר עלאה</p>	<p>לא כתוב נזעם או זעום בכל יום, אלא זועם. בכל יום ויום שנמצא דין דוחה אותם החוצה, והוא עומד ומבשם את העולם, זהו שכתוב יומם יצוה ה' חסדו, ואלמלא זה העולם לא יכול לעמוד אפילו רגע אחד. ולכן הכל עומד בגלל אברהם, וזהו שכתוב אל גבור, לא שהוא גבור אלא הפסוק הזה רמז הוא שרומז לאבות, ורמז הוא שרומז לאמונה העליונה הקדושה, שכתוב פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום. פלא זו החכמה העליונה שמפליאה ומכסית מהכל, כמו שנאמר (דברים יז) כי יפלא ממך דבר.</p>

¹ תמיד הוא מתקיים ואינו משתנה ממדרגה למדרגה כי כל כך אורו למטה כמו למעלה כנזכר שם בספר הכוונות. ואיתא תו התם ששם אה"ה דיודין שבראש הבינה הוא מתליבש בחסד זה של חכמה, עיין שם. וידוע קטו) שעיקר שם אה"ה דיודין הוא שם אי"י והוא בגי' א"ל (רמ"ז)

² דייקא האי א"ל, שהוא חסד דחכמה, כי הוא לבדו מבסם הדינים החזקים והתקיפים כנודע אלה תולדות, שאמרו רז"ל אלה פסל תוהו ובוהו, ומתחיל עולם התיקון שה"ס [החסד] שם של מ"ה, והיינו אברהם אב"ר מ"ה, כח של מ"ה. אל תקרי בהבראם, כי מלת בהבראם מיותרת שהיה די שיאמר אלה תולדות וגו' ביום עשות וגו'. ועוד שבזמן הבראם שהוא יום א' לא הולידו כי אם אחר כך בששה ימים, ולכן אמר שהרמז למדת אברהם שצירופו הבראם, לרמז מה שאמרו רז"ל בה' בראם, שה"ס ה' חסדים הכלולים ביסוד. ועוד נלע"ד במה שנז"ל שפנימיות חסד של חכמה הוא אה"ה שבראש הבינה שהיא ה', ולכן נתווסף ה' באברהם מפני שתוכיות החסד דחכמה הוא ה', וה' יש לה ג' מילואים ה"י ה"א ה"ה שעולים א"ל, והוא נהירו דחכמתא, שמאיר בתוך החכמה, וזה רמז במלת אלה, א"ל ג' המילואים וה' השורש להם (רמ"ז).

³ וכמש"ה (תהלים פט, ג) עולם חסד יבנה, וכלומר שמציאות וקיום עולם הוא חסד דחכמה, שהוא יבנה באור פנימי של בינה, וזהו יבנה"ה אותיות בינ"ה, ובזה העולם עומד תמיד (רמ"ז).

⁴ שהוא בבקר (רמ"ז).

⁵ משירי הלילה (רמ"ז).

⁶ חוץ לעולם הקליפות (רמ"ז)

⁷ שאם הכוונה כנראה מפשט הפסוק שהוא הדין ומתמלא רוגז שהוא פועל דין, קשיא חדא שהיה די שיאמר שופט צדיק וזועם. ועוד שהיל"ל נזעם או זעום, כי זועם הוא פועל יוצא ור"ל ששם אל הנז"ל זועם וגוער בכל יום, אבל י"ל דלא הזכיר הפסוק במי זועם, ונראה דקיימא לן אדם נידון בכל יום, ועוד שבזמן שיש דין אז מתעוררים החיצונים כאמור בכוונת ראש השנה וזש"ה (תהלים ז, יב) אלקים שופט צדיק, פי' הוא צדיק בדינו, ואז שהדינים מתעוררים אל זועם בהם, ובכל יום מוסב גם אל ראש הפסוק, שאלקים שופט ואל זועם בכל יום. ובזה תבין היטב הנז"ל אינון דינין דמשתכחי בכל יומא ויומא. הה"ד (תהלים מב, ט) יומם יצוה ה' חסדו, שלא נאמר ביום אלא יומם, שהוא חסד הגדול של חכמה הכולל כל החסדים, יצוה ה' חסדו (רמ"ז).

<p>דנגיד ונפיק ולא פסקא ודא יועץ לכלא ואשקי לכלא¹</p>	<p>יועץ, זהו נהר עליון שנמשך ויוצא ולא פוסק, וזה יועץ לכל ומשקה את הכל.</p>
<p>אל דא אברהם כמה דאוקימנא האל הגדול גבור דא יצחק דכתיב הגבור אבי עד דא יעקב דאחיד להאי סטרא ולהאי סטרא וקיימא בקיומא שלים שר שלום דא צדיק דאיהו שלמא דעלמא שלמא דביתא שלמא דמטרוניתא אתו רבי חזקיה ורבי יהודה ונשקו ידוי בכו ואמרו זכאה חולקנא דשאינא האי זכאה הוא דרא דאת שארי בגווייהו</p>	<p>אל, זה אברהם כמו שבארנו האל הגדול. גבור, זה יצחק שכתוב הגבור. אבי עד, זה יעקב שאוחז בצד הזה ובצד הזה ועומד בקיום שלם. שר שלום, זה צדיק שהוא השלום של העולם, שלום הבית שלום המלכה. באו רבי חזקיה ורבי יהודה ונשקו את ידו, בכו ואמרו אשרי חלקנו ששאלנו את זה, אשרי הדור שאתה שרוי בתוכו.</p>
<p>אמר רבי שמעון כתיב זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהו"ה תא חזי חייבי עלמא גרמין ליה לקודשא בריך הוא לאסתלקא מכנסת ישראל הדא הוא דכתיב (משלי טז כח) איש תהפוכות ישלח מדון ונרגן מפריד אלוף² מאן הוא אלוף דא קודשא בריך הוא (דאיהו אלופו של עולם) כמה דאת אמר (ירמיה ג ד) אלוף נעורי אתה ואינן (חייבי) מפרישין לזאת מזה דאיהו שלמא דביתא ואינן זונגא חדא</p>	<p>אמר רבי שמעון כתוב זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה'. בא וראה הרשעים של העולם גורמים לקדוש ברוך הוא להסתלק מכנסת ישראל, זהו שכתוב (משלי טז) איש תהפוכות ישלח מדון ונרגן מפריד אלוף. מי האלוף, זה הקדוש ברוך הוא, (שהוא אלופו של עולם) כמו שנאמר אלוף נעורי אתה, והם (הרשעים) מפרידים את זאת מזה, שהיא שלום הבית, והם זונג אחד.</p>
<p>אתא אהרן קדישא ובניו ועל ידיהו מתקרבין תרוייהו ואזדונג זה בזאת הדא הוא דכתיב (ויקרא טז ב) בזאת יבא אהרן אל הקדש זה קרבן אהרן ובניו ואינן מזונגין למלכא קדישא עלאה במטרוניתא ועל ידיהו מתברכאן עלאין ותתאין ומשתכחין ברכאן בכלהו עלמין ואשתכח כלא חד בלא פירודא ואי תימא אמאי לא כתיב זאת קרבן לקרבא זאת לאתריה לאו הכי דהא כהנא מעילא קא שרי לאייתאה זונגא לה לכנסת ישראל עד דמטי להאי זה לאזדונגא בזאת ולקרבא לון כחדא ובגין כך כהנא אשלים קרבנא וקריב זונגא זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>בא אהרן הקדוש ובניו, ועל ידיהם נקרבים שניהם ומזדונגים זה עם זאת, זהו שכתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש, זה קרבן אהרן ובניו, והם מזונגים את המלך הקדוש העליון במלכה, ועל ידיהם מתברכים עליונים ותחתונים, ונמצאות ברכות בכל העולמות, ונמצא הכל אחד בלי פירוד. ואם תאמר למה לא כתוב זאת קרבן, לקרב זאת למקומה. לא כך, שהרי הכהן ממעלה מתחיל להביא את הזונג לכנסת ישראל, עד שמגיע לזו ה"זה" לזונגו עם "זאת" ולקרבים כאחד, ולכן הכהן משלים את הקרבן ומקרב את הזונג, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי מאושא לטבריא</p>	<p>רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים</p>

¹ עצה הוא השקאה כמ"ש בפ' צו (לא ע"א) יועץ דא נהר כו' ואשקי לכולא, והענין שהיועץ הכל ניזונים וחיים ומתנהגים בעצתו וכן נקראים כליות יועצות שהן אפיקי מים והכל מצד הנהר מימי החסד דאשקי לכלא ונק' בינה יועץ בשם התואר שיועץ תמיד דלא פסיק ונהר יוצא מעדן (בראשית ב י) אשר לא יכזבו מימיו והחסד עצה שם המקרה כי המים הוא העצה כנ"ל וכמ"ש מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידלנה כי השותה המים אלו יחכם שהם כסט' דחכמה דהיא בימינא הרוצה להחכים ידרים (ב"ב כה ע"ב) ולכן ושומע לעצה חכם ואת נועצים חכמה (בהגר"א על תיקו"ז קכד ע"ג). יכזבו מימיו והחסד נק' עצה כו' ע"ש (יהל אור).

² המשתמשים בקבלה מעשיית בלי כוונת וידיעת יחודי השמות למעלה, הנה הם מקצצים בנטיעות, ועליהם נאמר (משלי טז כח) ונרגן מפריד אלוף (כמ"ש בזוה"ק ויקרא טז ע"ב, ופ' צו לא ע"א, ופ' אחרי עד ע"א, וכן בהשמטות זוהר בראשית רסב ע"א) (הקדו"ש נב ע"ד), נעשה בה דבר והפוכו, שהוא קלקול ותיקון, כי הרי בכח הבחירה הניתן בהבריאה שהיא מסוד הפירוד, ובסוד שנאמר (משלי טז כח) ונרגן מפריד אלוף (ע' זוהר ח"א לד ע"א וח"ג טז ע"ב, לא ע"א, עד ע"א) (כללים ח"א לה ע"ג).

<p>אמר רבי חייא כתיב (תהלים קלב יג) כי בחר יהוה בציון וגו' זאת מנוחתי וגו' לזמנין קארון להאי חברייא כלהו דכורא בנין דאיהו (ס"א דציון איהו) רחמי והכא קרא נוקבא קרא ליה אמר רבי יוסי הכי שמיע לי מבוצינא קדישא (אבל) בשעתא דזווגא אזדווג כחדא לאחזאה דהא נוקבא אתכלילת ביה בכללא חדא אתקרי נוקבא בשמא (דדכורא) דהא כדין ברכאן דמטרוניתא אשתכחו ולא הוי בה פרישותא כלל ועל דא למושב לו כתיב וכתוב כי בחר יהוה בציון בציון דייקא בההוא דאית בגויה דשריא ביה ולא כתיב לציון וכלא חד בין דקרא להאי בשמא דדכורא ובין דקרא להאי בשמא דנוקבא כלא חד ובדרגא חד קיימינן (פתח רבי יוסי ואמר) ועל דא כתיב (שם פז ה) ולציון יאמר איש ואיש יולד בה חר לדינא וחד לרחמי כד מזדווגי כחדא בזווגא חד כדין ציון אקרי וציון וירושלם אשתמודע ואשתכח ודא בדא תליא</p>	<p>מאושא לטבריה, אמר רבי חייא כתוב (תהלים קלב) כי בחר ה' בציון וגו' זאת מנוחתי וגו', לפעמים קוראים את זה כל החברים זכר, משום שהוא (שציון הוא) רחמים, וכאן הכתוב קורא אותו נקבה. אמר רבי יוסי כך נשמע לי מהנר הקדוש, (אבל) בשעה שהזווג מזדווג כאחד להראות שהנקבה נכללת בו בכלל אחד, הנקבה נקראת בשם (הזכר), שהרי אז נמצאות הברכות של המלכה, ואין בה פרישות כלל. ועל כן כתוב למושב לו, וכתוב כי בחר ה' בציון, בציון בדיוק, באותו שיש בתוכו ששורה בו, ולא כתוב לציון, והכל אחד, בין שקורא לזה בשם של זכר ובין שקורא לזה בשם של נקבה, הכל אחד, ועומדים בדרגה אחת. (פתח רבי יוסי ואמר) ועל זה כתוב (שם פז) ולציון יאמר איש ואיש יולד בה, אחד לדין ואחד לרחמים, כשמזדווגים כאחד בזווג אחד, אז נקרא ציון, וציון וירושלים ידועים ונמצא שזה תלוי בזה.</p>
<p>פתח רבי יוסי ואמר כתיב (ויקרא כ ז) והתקדשתם</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר כתוב (ויקרא ב) והתקדשתם</p>
<p>לא/ב</p>	
<p>והייתם קדושים מאן דמקדש גרמיה מלרע מקדשין ליה מלעילא מאן דמסאב גרמיה מלרע מסאבין ליה מלעילא מקדשין ליה מלעילא יאות דהא קדושה דמאריה שריא עליה אבל מסאבין ליה מאן אתר ואי תימא מלעילא וכי מסאבותא שריא לעילא אמר רבי חייא היינו דתנינן בעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא אי עובדא דלתתא היא בקדושה אתער קדושה לעילא ואתי ושריא עליה ואתקדש ביה</p>	<p>והייתם קדושים, מי שמקדש את עצמו מלמטה מקדשים אותו מלמעלה, ומי שמטמא את עצמו מלמטה מטמאים אותו מלמעלה. מקדשים אותו מלמעלה נאה, שהרי קדושת רבונו שורה עליו, אבל מטמאים אותו, מאיזה מקום. ואם תאמר מלמעלה, וכי טומאה שורה מלמעלה. אמר רבי חייא זה ששינונו במעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה. אם המעשה שלמטה בקדושה, מתעוררת קדושה למעלה ובאה ושורה עליו ומתקדש בה.</p>
<p>ואי איהו אסתאב לתתא אתער רוח מסאבותא לעילא ואתי ושריא עליה ואסתאב ביה דהא בעובדא תליא מלתא דהא לית לך טב וביש קדושה ומסאבותא דלית ליה עקרא ושרשא לעילא ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא מה דתלי בעובדא בעובדא אתער לעילא ואתעביד עובדא ומה דתלי במלין במלין כד אתגזר במלה אתער הכי לעילא ואי תימא מלה מה אתער אלא הכי כתיב (ישעיה נח יג) ודבר דבר ההוא דבר אתער מלה אחרא לעילא דאקרי דבר (הושע א א) דבר יהוה אשר היה</p>	<p>ואם הוא מטמא למטה, מתעוררת רוח טומאה למעלה ובאה ושורה עליו ונטמא בה, שהרי הדבר תלוי במעשה, שהרי אין לך טוב ורע קדושה וטומאה שאין להם עיקר ושורש למעלה, ובמעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה. מה שתלוי במעשה, במעשה מתעורר למעלה ונעשה מעשה, ומה שתלוי בדיבורים, בדיבורים כשנגזר בדיבור מתעורר כך למעלה. ואם תאמר מה הדבר מעורר, אלא כך כתוב (ישעיה נח) ודבר דבר, אותו הדבר מעורר דבר אחר למעלה שנקרא דבר. (הושע א) דבר ה' אשר היה,</p>

<p>(ש"א ג א) ודבר יהו"ה היה יקר (תהלים לג י) בדבר יהו"ה שמים נעשו דהא תנינן ההיא מלא סלקא ובקע רקיעין עד דסלקא (ס"א דאטישבא) בדוכתיה ואתער מה דאתער אי טב טב אי ביש ביש ועל דא כתיב (דברים כג י) ונשמרת מכל דבר רע</p>	<p>(שמואל א ג) ודבר ה' היה יקר, (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו, שהרי שנינו אותו הדבר עולה ובוקע רקיעים עד שעולה (שמתישב) במקומו, ומעורר את מה שמעורר, אם טוב טוב ואם רע רע, ועל זה כתוב (דברים כג) ונשמרת מכל דבר רע.</p>
<p>ארבעה מינין בלולב ואינון שבעה! ואי תימא דשבעה מינין אינון? לאו הכי אלא ארבעה נינהו? ואינון מתפרשין לתלתא אחרנין ובעובדא דילהון אתערו שבעה אחרנין לעילא⁴ לאוטבא עלמא⁵ בכמה סטרין⁶ כנסת ישראל אף על גב דאיהי בכללא⁷ מתברכא מכלהו שית (ולאתברכא מאינון שית) ומנחלא דעמיקא⁸ דמבוע דנגיד ולא פסיק לעלמיין⁹ מימיו (ס"א מלנגדא) דנגדא עלייהו וינקא לבת¹⁰ דהא בגין דאיהי בת לה¹¹ לעלמא עלאה ותתאה אתברכא מנייהו באתערותא דא¹² דהא בשעתא דכנסת ישראל אתברכא מנייהו¹³ כלהו עלמין אתברכין ועל דא סובבים את המזבח¹⁴ כמה דאתמר</p>	<p>וארבעה מינים בלולב והם שבעה. ואם תאמר ששבעה מינים הם, לא כך אלא ארבעה הם, והם נפרדים לשלשה אחרים, ובמעשה שלהם מתעוררים שבעה אחרים למעלה להיטיב את העולם בכמה צדדים. כנסת ישראל אף על גב שהיא בכלל, מתברכת מכל הששה (ולהתברך מאותם ששה), ומהנחל העמוק של המעיין ששופע ואינו פוסק את מימיו לעולמים (מלהשפיע), שמשפיע עליהם ומניק לבת, שמשום שהיא בת לעולם העליון ולתחתון היא מתברכת מהם, בהתעוררות הזו, שהרי בשעה שכנסת ישראל מתברכת מהם, כל העולמות מתברכים, ועל כן סובבים את המזבח כמו שנתבאר.</p>

¹ ירצה שארבעה מינים סודם ז' חסדים שבז' קצוות דזעיר, וז"ש ואינון שבעה (רמ"ז).
² פ' הרי הם ז' חסדים, ולמה לא יש כי אם ארבעת מינים הו"ל להיות ז' מינין משונים ומה רומזים לאלו הארבעה שנכללו בהם כל השבעה (רמ"ז).
³ איתא בספר הכוונות שד' המינים הם כנגד אותיות הו"ה. ונלע"ד שהם בחגת"ם דהיינו יה"ו בחג"ת וה' אחרונה בשורש כתר רחל שבתוך הת"ת ששם העטרה של יסוד ישראל והיא בסוד ה"ב, ולכן אתרוג דומה ללב, ולפי שעיקר הלב הוא לבנין רחל, על כן האתרוג נפרד מהג' אחרים, שהם נאגדים ומחוברים תמיד מה שאין כן האתרוג, שכשנבנה כתר רחל הוא בפני עצמו, אבל בעת עשיית המצוה נחברוהו לשלשה לייחד ד' אותיות הו"ה. וגם בנענועים נביא הלולב עד החזה ששם שורש רחל. ועוד יש חילוק אחר כי חג"ת הם אורות מכוסים ובמקום הלב מתחיל הגילוי. ואינון מתפרשין, הם נה"י שהם ענפים מחג"ת והרי ז' החסדים. ואעפ"י שבספר הכוונות נראה שמונה החסד השביעי למטה בעטרה, ואם כן הו"ו להו נה"ם וכאן אמר מתפרשים לתלתא, לא קשיא שהרי עיקר שורש העטרה הוא בסוד כתר רחל, וכמו שמצינו שיש שני מאמרות ביום השלישי של מעשה בראשית (רמ"ז).
⁴ היינו במעשה שנעשה בהם שהוא הנענועים מתעוררים למעלה בדעת ז' שורשי החסדים כנודע (רמ"ז).
⁵ ובין בז' קצוות של השרשים בין בז' של הענפים (רמ"ז).
⁶ קצוות (רמ"ז).
⁷ שכן הוא סוד אחד מן המינים דהיינו אתרוג, לא די לנו בחסד הפרטי שלו אלא מתברכא מכלהו שית, כי על כן אנו מביאים הלולב עד כנגד הלב להשפיע בה מכל שאר הו"ק (רמ"ז).
⁸ המבוע הוא יסוד אבא והנחל הוא יסוד אי' ששניהם בדעת זעיר (רמ"ז).
⁹ הוא נתינת טעם לאמור, שכיון שאינו פוסק מלנגדא על הקצוות, בהכרח הוא שבהתפשטות הקצוות שבדעת יתפשט גם שפע מא"א (רמ"ז).
¹⁰ זהו טעם לשבח למ"ש שכנסת ישראל מתברכת יותר מכל הו', שכל אחד מהם מתברך משלו אבל רחל מכולם (רמ"ז).
¹¹ שכל הכוונה של אלו החסדים לגדל את המלכות, "בין מעלמא עילאה" היא אמא, "בין מעלמא תתאה" הוא דעת זעיר וקצוותיו, והיא מתברכת מכולם (רמ"ז).
¹² דהיינו בנענועים שמעוררים השרשים להתפשט בקצוות (רמ"ז).
¹³ מפני שהיא סיום (נ"א אסם) הברכות וממנה מושפע השפע לכל העולמות (רמ"ז).
¹⁴ וידוע שיש בהקפות ג' בחינות, האחת הדיבור שבו ממשיכים שפע אמא, והלולב מדעת זעיר, והגוף המקיף גופא דמלכא ו"ק, והם ג' ההשפעות הנז"ל מז' המינין וז' אחרנין ונחלא דעמיקא (רמ"ז).

<p>ועוד באתערותא דא כלהו שיתא מתברכא במיא לאסתפקא ביה ואשתאבין כלהו ממבועא (ס"א דימא) דיינא (דמיא) (ס"א דנחלא) עמיקא דכלא לנחתא לעלמא ובגין כך בעיין כלהו לחין ולא יבשין לאמשכא ברכאן לעלמא בגין דאילני אלין כלהו לחין תדירא וטרפיין דילהון משתכחין תדירא וזמן הדוותא דלהון בהאי זמנא</p>	<p>ועוד בהתעוררות הזאת מתברכים כל הששה במים להנות בו, וכולם שואבים מהמעיין של (של הים) היין (של המים) (של הנחל) העמוק של הכל לרדת לעולם, ולכן צריכים כולם לחים ולא יבשים, למשוך ברכות לעולם, משום שהאילנות הללו כולם לחים תמיד, והעלים שלהם נמצאים תמיד, וזמן השמחה שלהם בזמן הזה.</p>
<p>ותנינן בספרא דרב המנונא סבא דהא ההוא חילא דאתפקדא על אילנין אלין כל חד וחד מאלין לא נטיל ברכאן דהדוותא לעילא אלא בזמנא דא וחדוותא דילהון כולהו לעילא וחדוותא דאילנין אלין לתתא כולהו בזמנא דא הוא ואתערותא דלהון באינן קדישי מלכא תליין וכד ישראל נטלי לון כלא אתער בזמנא דא ועלמא מתברכא וכנסת ישראל מתברכא לארקא ברכאן לעלמא</p>	<p>ושנינו בספרו של רב המנונא סבא, שהרי אותו כח שהופקד על האילנות הללו, כל אחד ואחד מאלו לא נוטל ברכות של שמחה למעלה אלא בזמן הזה, והשמחה שלהם כולם למעלה, ושמחת האילנות הללו למטה. כולם בזמן הזה הוא. והתעוררות שלהם תלויים באותם קדושי המלך, וכשישראל נוטלים אותם, הכל מתעורר בזמן הזה, והעולם מתברך, וכנסת ישראל מתברכת להוריק ברכות לעולם.</p>
<p>כתיב (תהלים כט ג) קול יהו"ה על המים אל הכבוד אמר רבי יוסי דא אברהם קול יהו"ה בכח דא יצחק קול יהו"ה בהדר דא יעקב קול יהו"ה שובר ארזים דא נצח קול יהו"ה חוצב להבות אש דא הוד קול יהו"ה יחיל מדבר דא צדיק קול יהו"ה יחולל אילות דא צדק</p>	<p>כתוב (תהלים כט) קול ה' על המים אל הכבוד, אמר רבי יוסי זה אברהם. קול ה' בכח, זה יצחק. קול ה' בהדר, זה יעקב. קול ה' שובר ארזים, זה נצח. קול ה' חוצב להבות אש, זה הוד. קול ה' יחיל מדבר, זה צדיק. קול ה' יחולל אילות, זה צדק.</p>
<p>וכלהו מתגדלי על ימא (מיא) ואתשקיין במיא לנדלא הדא הוא דכתיב (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וכלהו הני מתערי ברכאן לעלמא מההוא שקיו דאתשקיין כלהו תא חזי הני שבע קלין תליין במלה דפומא בשאר יומי שתא והשתא לא תליין אלא בעובדא ואנן עובדא קא בעינן ולא מלה בגין דבזמנא דא מברך לכל שתא</p>	<p>וכולם גדלים על הים (המים) ונשקים במים כדי לגדול, זהו שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. וכל אלה מעוררים ברכות לעולם מאותה ההשקאה שכולם משקים, בא וראה שבעת הקולות הללו תלויים בדבור הפה בשאר ימות השנה, ועכשיו אין תלויים אלא במעשה, ואנו צריכים מעשה ולא דיבור, משום שבזמן הזה מברך את כל השנה.</p>
<p>ביומא שביעאה דהג הוא סיומא דדינא דעלמא ופתקין נפקין מבי מלכא וגבורן מתערי ומסתיימן בהאי יומא וערבי נחל (תליין) בהוי ובעינן לאתערא גבורן למיא ולסחרא שבעה זמנין לרוואה להאי מזבח מיא דיצחק בגין דאתמליא מיא האי בירא דיצחק וכד הוא אתמליא כל עלמא אתברכא במיא ובהאי יומא גבורות בעינן למיאי ולסיימא לון לבתר דהא</p>	<p>ביום השביעי של החג הוא סיום הדין של העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך, והגבורות מתעוררות ומסתיימות ביום הזה, וערבי נחל (תלויים) בהם, וצריכים לעורר גבורות למים ולהקיף שבע פעמים כדי לרוות את המזבח הזה מהמים של יצחק, משום שהבאר הזו של יצחק מתמלאת מים, וכשמתמלאת כל העולם מתברך במים, וביום הזה צריכים</p>

¹ לעיל כד ע"ב (לש"ו). עיקרן דנה"י הם דינין (כנודע בסוד ערבי נחל בפ' צו לא ע"ב וע"ש עוד כד ע"ב ובדברי הרב בא"א פרקים ה ו ובכ"מ) (כללים ח"א עז ע"ג).

	גבורות למים, ולסיים אותה אחר כך. שהרי
לב/א	
<p>בהאי יומא מסתיימי דינא ובגין כך¹ בעינן לבטשא לון בארעא ולסיימא לון² דלא משתכחי³ דהאי יומא אתערותא וסיומא הוא ועל דא אתערותא וסיומא⁴ הוא דעבדינן בערבי נחל אמר רבי חייא ודאי הכי הוא ושפיר וערבי נחל מסטרא דנחל⁵ נפקי גבוראן ובהאי יומא מתערי ומסיימי</p>	<p>ביום הזה מסתיים הדין, ולכן צריכים לחבוט אותם בקרקע ולסיים אותם שלא ימצאו, שהרי זהו יום של התעוררות וסיום, ולכן התעוררות וסיום הוא שעושים בערבי נחל. אמר רבי חייא ודאי כך הוא ויפה, וערבי נחל מהצד של נחל יוצאות גבורות, וביום הזה מתעוררים ומסתיימים.</p>
<p>בהאי יומא כתיב (בראשית כו יח) וישב יצחק ויחפור את בארת המים בארת כתיב חסר⁶ וישב מהו וישב⁷ אלא יומא קדמאה⁸ דירחא שירותא דדינא הוה בכל עלמא ויצחק קיימא⁹ לכורסייא למידן עלמא בהאי יומא וישב</p>	<p>ביום הזה כתוב (בראשית כו) וישב יצחק ויחפור את בארת המים. בארת כתוב חסר. "וישב" מה זה וישב, אלא היום הראשון של החודש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון</p>

¹ ענין החבטה מבואר בספר הכוונות (שעה"כ קח סע"א) ובסוד חביט חביט ולא בריך, שאמר הרב ז"ל שס"ת עולה ט"ל וצריך לכוין בשם יו"ד ה"א וא"ו, ולא פירש בו כלום. ונלע"ד שהכונה אל דעת זעיר שמשם ניתנות הגבורות. אי נמי אל מוחא סתימאה טלא דבדולחא שהיא הגבורה הראשונה שבאצילות ומשם ימשך כח אל אחרית האצילות בסוד אי"ן ואנ"י, וה' פעמים ט"ל גי' קצ"ה, והיינו מן הקצה אל הקצה. וגם ג' פעמים אדנ"י שיש ביסוד המלכות עולה קצ"ה (רמ"ז).

² אחרי נתינתן של ה' גבורות צריך לסגור בעדה (נ"א בעדס) בחותם הנזכר (רמ"ז).

³ פ' אינם נמצאות בזה אל החיצונים, שיש חותם וחומת ותחום והכל ענין אחד (רמ"ז).

⁴ ההתעוררות הוא הרמת הערבה וסיומא החבטה בקרקע (רמ"ז).

⁵ הרב זלה"ה ציין בכאן ויחי רכ ע"ב, ושם אמרו וערבי נחל אלין אינון גבורין דאחידן ביה ביצחק דאתיין מסטרא דההוא נחל עלאה ולא מסטרא דאבא, ע"כ לענייננו. ונלע"ד לפרשו במ"ש באדם ישר בסוד שילוח הקן שתחילת גילוי ק"ך צירופי אלקים בסוד ה' פעמים כ"ד הוא מגבורה דתבונה ולמטה, אבל בחסד שלה אינם יכולים להתגלות, ואם כן הווי להו ה' גבורות בבחי' ה' חילוקי הצירופים, ואחידן ביצחק, הוא שמתחילין מגבורה, וערבי נח"ל גי' פח"ד יצחק ואלקים ביודין, ונחל ה"ס תבונה וכמ"ש במאמר הפסיעות על פסוק (תהלים קי ז) מנחל בדרך ישתה, ונקרא נחל על שם יסודה שהוא עיקר מקום השפעתה, וידוע שמקום השפעתה הוא בחזה דזעיר ששם סוד דם האדם, וב' פעמים ד"ם הוא נח"ל. וגם אמא מושרשת במוחא סתימאה שיסוד שלה הוא נ'וצר ח'סד ל'אלפים ור"ת נח"ל, ולפי שאין גילוי ה' גבורות הנזכר אלא בבחי' אחורי התבונה לכך אמר מסטרא דנחל, ולא אמר מהנחל (רמ"ז).

⁶ נראה שהכוונה שידוע שיסוד ומלכות דנוק' הם זה בתוך זה כנודע מענין חותם בתוך חותם, ועכשיו רוצה לפרש הפסוק על כוונת המלכות שה"ס הבאר היותר חיצון. והטעם שלא נרמז בפסוק עשיית הבאר היותר תיכון שהוא יסוד הנוק', נראה שהוא משום שזה נעשה בהיות הנוק' בתוך אמא ביום הכפורים, ועוד שנעשה מאליו בלי שום מעשה מה שאין כן בחותם השני שנעשה למטה בהיות כבר רחל במקומה וגם שנעשה ע"י מעשה הערבה (רמ"ז).

⁷ דלא ניחא ליה לפרש דנאמר כך לגבי אברהם, וכמ"ש הראב"ע בפסוק (בראשית כד, ה) ההשב אשיב את בנך, חדא דהתם לימא דהשבה היא לגבי אליעזר, ועוד שמלת וישב היא יתירה לגמרי כי מה חסר הפסוק אם יאמר ויחפור יצחק וגו' (רמ"ז).

⁸ והענין שבראש השנה נעשה החותם של לאה אלא שאין כוונתנו אליו בעצם וראשונה, כי רחל היא העיקרית ועליה כל מחשבותינו כדי שתהיה מתוקנת לחג עצרת, וגם דבשל לאה אין בו מעשה מצדנו אלא בדברים שנתפלל כתבנו בספר וכו', שיסוד לאה נעשה בין הזרועות ולכן הוא נקרא כתיבה כנזכר בספר הכוונות, ועל כן לא נכתב בתורה בפירוש רק ברמז מלת וישב, כלומר כבר קדם יצחק לחפור באר אחרת והוא בראש השנה שאז היה שירותא דדינא הוא בכל עלמא, פ' שאז נעשית הנסירה מראש זעיר עד ראש רחל ונסרה כל לאה, וזהו ענין (רמ"ז).

⁹ ה"ס בינה דזעיר ועטרה דגבורה שלו שכשמסתלקים מזעיר נה"י דאי' נשאר חכמה וחסדים שלו סוד מקיף על ראשו והבינה וגבורה נכנסים בכל הפרצוף עד ראש רחל, וז"ש כסא דין למידן עלמא בהאי יומא, של הושענא רבה (נ"א ר"ה) (רמ"ז).

<p>יצחק לאתערא! דינין ולסיימא דינין ויחפור את בארת המים לארקא גבורן לכנסת ישראל לאתערא למיא דהא מיא בגבורן נחתין לעלמא</p>	<p>את העולם ביום הזה. וישב יצחק לעורר דינים ולסיים דינים, ויחפור את בארות המים להריק גבורות לכנסת ישראל, לעורר את המים, שהרי מים יורדים לעולם בגבורות.</p>
<p>ובנין דאלין גבורן לא נחתין אלא בעיבא ויומא דעיבא לא נייחא רוחיהון דקיימי עלמא אלא בנין דעלמא אצטריך להו מאי טעמא בנין דעלמא בדינא אתברי וכלא בעיא הכי בנין כך כלא בעובדא תליא מלתא ועל דא כהנא בעובדא ותקונא דאיהו עביד לתתא אתערו עלאין ותתאין לתקנא לון ומתתקני על ידוי אמר רבי יוסי הא תנינן ערבה דדמיא לשפון בהאי יומא מאי היא אמר רבי חייא אף על גב דלדרשא הוא דאתי הכי הוא ודאי דהא בהאי יומא בשפון תליא² בהאי יומא פקיד מלכא למיהב פתקין לסנטירא ומסתיימי דינין ואסתים לישנא בישא מעלמא ביומא קדמאה דירחא שירותא דדינא הוא וסיומא הוא בהאי יומא והא אתמר</p>	<p>ומשום שהגבורות הללו אין יורדות אלא בעננים, ויום המעונן לא נחה רוחם של עמודי העולם, רק משום שהעולם צריך אותם. למה, משום שהעולם נברא בדיון, והכל כך צריך, לכן הכל תלוי במעשה. ועל כן הכהן במעשה ובתקון שהוא עושה למטה מתעוררים עליונים ותחתונים לתקן אותם, והם מתתקנים על ידו. אמר רבי יוסי הרי שנינו הערבה שדומה לשפתיים ביום הזה, ומהי. אמר רבי חייא אף על גב שלדרש הוא בא, כך זה ודאי, שהרי ביום הזה זה תלוי בשפתיים, ביום הזה מצוה המלך לתת פתקים לשוטר, והדינים מסתיימים ונסתם לשון הרע מהעולם. ביום הראשון של החודש הוא ראשית הדין, והסיום הוא ביום הזה והרי נתבאר.</p>
<p>תא חזי ביומא דא שלמין ומסתיימי עמין ברכאן דילהון ושראן בדינא וישראל ביומא דא מסיימי דינין דלהון ושראן בברכתא דהא ליומא אחרא זמינין לאשתעשעא במלכא לנטלא מניה ברכאן לכל שתא ובההוא חדוותא לא משתכחי במלכא אלא ישראל בלחודייהו ומאן דיתיב עם מלכא ונטל ליה בלחודיה כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה</p>	<p>בא וראה ביום הזה העמים משלימים ומסיימים את הברכות שלהם ושורים בדיון, וישראל ביום הזה מסיימים את הדינים שלהם ושורים בברכות, שהרי ליום אחר עתידים להשתעשע עם המלך ליטול ממנו ברכות לכל השנה. ובאותה שמחה לא נמצאים עם המלך רק ישראל לבדם, ומי שיושב עם המלך, ונוטל אותו לבדו, כל מה שרוצה שואל ונותן לו.</p>
<p>ועל דא ישראל שראן ועמין מסיימי ועל דא כתיב (מלאכי א ב) אהבתי אתכם אמר יהוה וגו' אמר ליה הא חמינא ליה לעשו בשלוח במלכו בכריכין עלאין ושליט על עלמא ואת אמר ואשים את הריו שממה אמר ליה בכל אתר הכי הוא כיון דמלכא קדישא גזר גזרה ושוי ההיא גזרה בפתקיה קרא אסהיד כמה דאתעביד ועל דא ואשים את הריו שממה הא שויתי בפתקא דיילי וכן כל אינון טבן דגזר עלייהו דישראל דכתיב (יחזקאל יז כד) אני יהוה דברתי ועשיתי</p>	<p>ועל כן ישראל מתחילים ועמים עובדי עבודה זרה מסיימים, ועל כן כתוב (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר ה' וגו'. אמר לו הרי אני רואה את עשו בשלוח במלכות בכרכים עליונים ושולט על העולם, ואתה אמרת ואשים את הריו שממה. אמר לו בכל מקום זה כך, כיון שהמלך הקדוש גזר גזירה, ושם אותה גזירה בפתק שלו, הכתוב מעיד כמו שנעשה, ועל כן ואשים את הריו שממה, שהרי שמתי את זה בפתק שלי. וכן כל אותן טובות שגזר על ישראל, שכתוב (יחזקאל יז) אני ה' דברתי ועשיתי.</p>

¹ ויצדק אומרו וישב שהוא מעין מה שעשה בראשונה שגם היא חפירת באר דהיינו יסוד לאה, ועכשו חזר לעשות כן שהוא כוננות יסוד רחל. ועוד ירמוז וישב יצחק לאתערא דינין וכו', הוא מה שנזכר למעלה שגם הגבורות שכבר הן בה מזמן הנעילה חוזרות וניעורות, באופן שגם בהושענא רבא יכון אומרו וישב, לפי שהעיר דיני היסוד וסיים דיני המלכות (רמ"ז).
² ס"מ רוצה לקטרט בתפלות ישראל (רח"ו).

<p>וזאת תורת האשם וזאת תורת המנחה וזאת תורת זבח השלמים וזאת תורת החטאת רבי יצחק אמר הא אוקמוה אי לתתא דא בכלא אי לעילא דא בכלא ומאן דאשתדל באורייתא נטל לחולקיה בכלא ואתאחיד בכל סטרין ולא בעיא לקרבא קרבנא על נפשיה והא אתמר רבי יצחק פתח (ירמיה ב ה) הכהנים לא אמרו איה יהוה ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו בי הכהנים אלין כהנים דמשמשיין בכהונה גדולה ומקרבין מלין קדישיין לאתרייהו ומייחדין יהודא כל חד וחד כדקא חזי ותופשי התורה מאן אינון תופשי התורה וכי כהני לאו תופשי התורה נינהו</p>	<p>וזאת תורת האשם וזאת תורת המנחה וזאת תורת זבח השלמים וזאת תורת החטאת. רבי יצחק אמר הרי פרשוה, אם למטה זו בכל, ואם למעלה זו בכל. ומי שעוסק בתורה נוטל לחלקו בכל, ונאחז בכל הצדדים, ולא צריך להקריב קרבן על נפשו, והרי נתבאר. רבי יצחק פתח (ירמיה ב) הכהנים לא אמרו איה ה' ותופשי התורה לא ידעוני והרועים פשעו בי. הכהנים, אלו הכהנים שמשמשים בכהונה גדולה ומקריבים דברים קדושים למקומם ומייחדים היחוד כל אחד ואחד כראוי. ותופשי התורה, מי הם תופשי התורה, וכי כהנים אינם תופשי התורה.</p>
<p>אלא אלין אינון ליואי דתפשי בכנורות דאתיין מסטרא דאורייתא ואתיהיבת מסטרא דלהון אורייתא ואינון ממנן על שבחא דתושבחתא דמלכא קדישא ליחדא ליה יהודא שלים כדקא יאות והרועים פשעו בי אלין אינון רברבי עמא דאינון רעיין לעמא כרעיא דמדבר עאניה ואלין אינון תלת דרגין דבעיא לאשתכחא תדיר על קרבנא לאשתכחא רעוא לעילא ותתא ולאשתכחא ברכאן בכלהו עלמין כהנא מקרב קרבנא ואתכוון ליחדא שמא קדישא כדקא חזי ולא תערא סטרא דיליה וליואי אתכוון בשיר לאתערא סטרי דילהון</p>	<p>אלא אלו הם הלויים שתופשים את הכנורות שבאים מצד של התורה, והתורה נתנה מהצד שלהם, והם ממונים על השבח של תושבחתו של המלך הקדוש, לייחד אותו יחוד שלם כראוי. והרועים פשעו בי, אלה הם גדולי העמים שהם רועים את העם, כמו רועה שמנהיג את צאנו, ואלה הם שלש דרגות שצריכות תמיד להמצא על הקרבן (כדי למצא רצון למעלה ולמטה, ושימצאו ברכות בכל העולמות. הכהן מקריב קרבן ומתכוון לייחד את השם הקדוש כראוי, ולעורר את הצד שלו, והלויים מתכוונים בשיר לעורר את הצד שלהם</p>
<p>לב/ב</p>	
<p>ולאתכללא בסטרא דכהנא וישראל אתכוון לבא ורעותא לתיובתא שלימתא ואתכנע קמי מלכא קדישא והאי נטיל כלא ואתכפר חוביה ואשתכח חרותא בעלאי ותתאי</p>	<p>ולהכלל בצדו של הכהן, וישראל מכוון לבו ורצונו לתשובה שלימה ונכנע לפני המלך הקדוש, וזה נוטל הכל ומתכפר חטאו, ונמצאת שמחה בעליונים ובתחתונים.</p>
<p>רבי יהודה פתח (תהלים קד ג) המקרה במים עליותיו וגו' קודשא בריך הוא כד ברא עלמא מגו מייא¹ אפיק ליה וסידר ליה על מייא מה</p>	<p>רבי יהודה פתח (תהלים קד) המקרה במים עליותיו וגו', כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הוציא אותו מתוך מים</p>

¹ לפי הנראה שמלת קב"ה קאמר השתא לאלהות כולו בכללו, דהיינו עשר ספירות רוכב על כסא רם ונשא, כענין כסא הכבוד, שפי' שקדם לעולם. ומשם ולמטה קא עסיק לפי הנראה. ועל הנמצאים מתחת כסא הכבוד, שהם מעולם המלאכים, אמר דרך כלל "עולם", וזהו שאמר "קב"ה כד ברא עלמא מגו מייא וכו'", ענין המים האלו, הם כח החסד, כענין אומרו אמרתי עולם חסד יבנה. ועם היות דאמרן לעיל דעלמא אתברי בדינא, לא פליגי, שהן אמת כח חסד הוא שנתפשט, ועצם תולדת החסד מתחלק לחלקים רבים למינים שונים, וחלקיו הם מצד הגבורה, והגבורה היא הפועלת. והשתא ניחא אומרו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, דהיינו דרך כלל הנמצאות, כח החסד שנתפשט, ובו היה כח שמים וכח ארץ, וזהו בסוד ראשית שהוא כח החסד, דהיינו חכמה בשיתוף הבינה על ידי החסד, אמנם אחר כך ויאמר אלהים ובו ל"ב נתיבות בשם אלהים כדפי', וגשם ראשון שהוא דקות העומד להוות ממנו אפילו המלאכים, שהוא כח החסד. אמנם חלקי שמתחלק ונעשה ממנו חלק החומרי התחתון, וחלק רוחני העליון, היינו חלקי המציאות ופרטיו, זהו מכח הגבורה, המחלקת חלקי החסד, דהיינו סוד חסד גבורה, חסד ע"ב גשם א',

<p>עבד פלג מיא לתרין פלגותא לתתא ופלגותא לעילא ועביד מנייהו עובדין מפלגותא תתאה עבד ותיקן עלמא דא וסידר ליה על פלגותא דא ואתקין ליה לעילא עלייהו הדא הוא דכתיב (שם כד ב) כי הוא על ימים יסדה ופלגו אחרא סלקיה לעילא ותקר ביה תקראין עלאין הדא הוא דכתיב המקרה במים עליותיו וגו'</p>	<p>וסידר אותו על המים. מה עשה, חילק את המים לשנים, מחצית למטה ומחצית למעלה, ועשה מהם מעשים. מהמחצית התחתונה עשה ותיקן את העולם הזה וסידר אותו על המחצית הזאת, ותיקן אותו למעלה עליהם, זהו שכתוב (שם כד) כי הוא על ימים יסדה. ואת המחצית האחרת העולה למעלה, וסדר ע"ועשה בו את התקרות העליונות, זהו שכתוב המקרה במים עליותיו וגו'.</p>
<p>ועבד רקיע¹ בין תרין פלגותיאי אלין הדא הוא דכתיב (בראשית א ו) יהי רקיע בתוך המים וגו' ועלייהו אתקין וסידר עלאין קדישין מגו טיפי טיפי² ברוחא דאתגורא בבוסיא³ (ס"א בבוצינא) (ס"א וסידר מלאכי עלאי קדישי מגו רוחא דאתגור מפומיה) דכתיב וברוח פיו כל צבאם⁴ ובאלין אתקין וסידר מזמרי תושבתיה ביומא ואתערבו בשלהובי אשא ואינון גדודי חיילין אמרין שירתא ביומא תושבחן בצפרא וזמירן ברמשא כד מטי ליליא כלהו פסקי שירתא לעילא מנייהו גדודין דאשא בשלהובא תקיף קיימין ומריחין אשא דאכלא ואהררי לאתרייהו</p>	<p>ועשה רקיע בין שני החצאים הללו, זהו שכתוב (בראשית א) יהי רקיע בתוך המים וגו', ועליהם תיקן וסידר עליונים קדושים מתוך טיפות טיפות ברוח שנגזרה בתואר (במאור) (וסדר מלאכים עליונים קדושים מתוך רוח שנגזרה מפיו), שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ובאלו תיקן וסידר המזמרים את תושבתו ביום, והתערבו בשלהבות אש, ואותם גדודי הצבאות אומרים שירה ביום, תושבחות בבוקר וזמירות בערב. כשמגיע הלילה כולם מפסיקים את השירה מעליהם, גדודי אש בשלהבת חזקה עומדים ומריחים אש אוכלת וחוזרים למקומם.</p>
<p>ואית בסטרא אחרא דתהומין סלקין אלין על אלין ואית תהומא עלאה ותהומא תתאה⁵ ובכלהו שארן מאריהון דדינין מסטרא דדינא קשיא ואית בגו סטרא דתהומא תתאה שלהובין דאוקדין זיקין נורין ממנן על דינין דעלמא לאוקרא להייביא בגורא דנגדי מההוא נהר</p>	<p>ויש בצד האחר שתהומות עולים אלו על אלו, ויש תהום עליון ותהום תחתון, ובכולם שורים בעלי הדינים מצד של הדין הקשה, ויש בתוך צד התהום התחתון שלהבות ששורפות זיקים של אש הממונים על דיני העולם, לשרוף את הרשעים באש שיוצאת מאותו נהר</p>

גבורה ר"ו, אותיות נחלק למינים הרבה, כל אות ואות לעצמו. וכן תמצא דרך כללו חסד, דרך פרטיו גבורה. והנה הגשם ההיולי הזה הנברא ראשון, אין ספק שעם היות שמכנים אותו בשם מים, אין הכוונה ממש מים, אלא נקרא מים על שם שורשו שהוא חסד, אמנם הוא גשם דק נאות להתהוות ממנו, אפילו המלאכים כדמסיק, ונודע שהנמצאות כולם נמצאו מ"ח קב"ה ושכינתיה, שם הו"ה ושם אדנ"י, בסוד כח הזכר וכח הנקבה המשתתפים יחד ומולידים זה כזה בייחודם כזה יאהדונה"י, ותערובת כחם יחד נמצאו מים, דהיינו עם התיבה עולה כשתי שמות הנזכרים, והיינו סוד מ' פתוחה ס' סתומה, וי' יסוד קושר ב' מימים מים זכרים עם מים נקבות ופותח הזכר מימיו משפיע על ידיו ה'י, יסוד, מים לנקבה וכו' (אור יקר). פשוט שהעולם היתה מים וכתוב ויקוו המים ותראה היבשה (מ"מ).

¹ הוא הרקיע שבין מים העליונים למים תחתונים, וסוד הענין שמים העליונים הם חסדים מ"ד ומים תחתונים הם הגבורות מ"ן, ורקיע היא היסוד שמבדיל בין מים למים (מ"מ).

² פ' שהמלאכים ונשמות הצדיקים שהם עילאי קדישי כולם נתנו מאותם הטפות של מים העליונים ומים התחתונים שהם חו"ג (מ"מ).

³ פ' בכח המלכות שנק' רוח"ק (מ"מ).

⁴ רק ברוח פיו ית"ש נעשה הכל ומתחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, וכמו שמבואר בזוה"ק (אחרי מות סח סע"א וכן בפ' צו לב ע"ב ע' שם ושם) (דע"ה ח"ב סא ע"ב), והנה נמשך אותו האור דהמ"ה אשר לצורך המלאכים הללו מהפה דא"א ואח"כ מהפה דהזר"ן, וזהו שנאמר (תהלים לג ו) וברוח פיו כל צבאם (וכמ"ש באד"ר קמא ע"א, ופ' אחרי מות סח סע"א, ופ' צו דף לב ע"ב ע"ש) (דע"ה ח"ב סא ע"ב).

⁵ הם בריאה ועשיה (מ"מ).

<p>דינור וכלהו אשא וחיו דילהון אשא דלהיט וקיימין בין עלאי ותתאי וכד תננא דמדבחה¹ סליק מתעברין וסלקין מההוא דרנא דקיימין לשיצאה ולאובדא וההוא ננידו דאשא תקיפא דנהר דינור דאיהו תקיף ועלאה אהדר לאתריה וכלהו מתהניין מתננא דמדבחה בגין דאתתקנת לקבל (ס"א מדבחה) מלכא² עלאה³ ובגין כך מתהניין מניה ואינן קרבין להכא³ ותננא אחרא סליק⁴ והא אוקימנא</p>	<p>דינור, וכולם אש ומראיהם אש לזהות, ועומדים בין עליונים ותחתונים. וכשעולה עשן המזבח עוברים ועולים מאותה דרגה שעומדים לכלות ולהאבד, ואותו זרם של אש חזקה של נהר דינור, שהוא תקיף ועליון חוזר למקומו, וכולם נהנים מעשן המזבח משום שנתתקן כנגד (המזבח) המלך העליון, ולכן הם נהנים ממנו, והם קרבים לכאן. ועשן אחר עולה, והרי בארנו.</p>
<p>לכל חד וחד רעותא דכלא דסלקא לעילא דאיהו נייחא דרוחא לגבי מלכא קדישא הא אתמר דבמדבחה⁵ סלקא⁵ ואתחוי אוריאל כחיו דחד אריא תקיפא רביע על טרפיה והווי חמאן כהני וישראל וחדאן דהווי ידעין דאתקבל ברעוא קמי מלכא קדישא ואשא אחרא עלאה קדישא נחית לקבלא אשא תתאה כדין בר נש אזיל (נ"א דחיל) ואודעו קמי מאריה ותב בתיובתא שלימתא למלכא דשדרו ליה דורנא ואתיישר קמיה אמר לעבדיה זיל וטול דורון דא דאייתיא לי כך אמר קודשא בריך הוא לאוריאל זיל וקביל דורנא דבני מקריבין קמאי כמה הדוואן משתכחי בכלא כמה בסימותא בכלא משתכח כד כהנא וליואה וההוא דמקריב קרבנא מכווני לקרבא קרבנא כדקא יאות ביחודא שלים</p>	<p>לכל אחד ואחד הרצון של הכל שעולה למעלה, שהוא נחת רוח למלך הקדוש. הרי נתבאר שבמזבח עולה ונראה אוריאל⁵ כמו מראה של אריה אחד חזק רובץ על טרפו, והיו הכהנים וישראלים רואים ושמים, שהיו יודעים שהתקבל ברצון לפני המלך הקדוש. ואש אחרת עליונה קדושה יורדת כנגד האש התחתונה, ואז אדם הולך (ירא) ומזדעזע לפני אדונו ושב בתשובה שלימה. (משל) למלך ששלחו לו דורון והיה נאה ע"ראוי ע"טוב לפניו, אמר לעבדו לך וטול את הדורון הזה שהביאו לי. כך אמר הקדוש ברוך הוא לאוריאל, לך וקבל את הדורון שבני מקריבים לפני. כמה שמחה נמצאת בכל, כמה התבשמות נמצאת בכל, כשהכהן והלוי ואותו שמקריב קרבן מכוונים להקריב קרבן כראוי ביחוד שלם.</p>
<p>תא חזי כתיב (ויקרא ט כד) ותצא אש מלפני יהו"ה ותאכל על המזבח את העולה וגו' דא אוריאל דנחית בחיו דאשא בשלהובא עד דנחית למדבחה לקבלא דורנא ואתחוי כאריה רברבא רביע על קרבנא וכד ישראל לא אשתכחו זכאין⁶ או ההוא דמקריב קרבנא לא קריב כדקא יאות ולא אתקבל קרבניה הווי חמאן דלא סליק תננא בארה מישר⁷ והווי קם חד רוחא מנוקבא דצפון ועאל למדבחה והווי חמאן</p>	<p>בא וראה, כתוב ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה וגו', זה אוריאל⁶ שירוד במראה של אש בשלהבת עד שירוד למזבח לקבל את הדורון, ונראה כמו אריה גדול רובץ על הקרבן. וכשישראל לא נמצאו צדיקים, או שאותו מקריב הקרבן לא הקריב כראוי ולא התקבל קרבנו, היו רואים שהעשן לא עולה בדרך ישרה, והיתה עומדת רוח אחת מנוקב הצפון ונכנסת למזבח, והיו</p>

¹ פי' שהוא נגד מלכות דאצילות (מ"מ).

² פי' בינה (מ"מ).

³ פי' ליהנאות מהמלכות. ועשן זה הוא עשן הקרבנות דסליק בלילה, ועקים לצד צפון כדי להנאות ממנו החיצונים, ולכן אמר "וכולהו מתהניין מתננא דמדבחה" (מ"מ).

⁴ היינו של יום דסליק באורח מישר, ואין לחיצונים הנאה ממנו (מ"מ).

⁵ דהיינו ע"י הקרבנות שבמזבח, עולה נחת רוח הנז' (מ"מ).

⁶ מכאן נראה שבבית ראשון עצמו כד לא הווי זכאין או אין הקרבן כדקא יאות, מצד המקריבו, אז היה דמות כלב על המזבח. ומ"ש רז"ל דבבית ב' היה דמות כלב, אבל בבית א' היה דמות אריה, שהוא אוריאל⁶, מלתא דנהיגא על הרוב נקטו, אבל אה"נ אפילו בבית א' לזמנין כד לא הווי זכאין וכו', היה דמות כלב, וסוד הענין של כלב ואריה, ע"י בפרשת בראשית דף ו ע"ב ומ"ש בשם הרח"ו (מ"מ).

⁷ ח"ב קל ע"א קמא ע"א רמב ע"ב (לש"ו).

רואים דמות של כלב אחד חצוף רובץ על הקרבן, ואז היו יודעים שלא התקבל ברצון אותו הקרבן.	דיוקנא דחד כלבא חציפא רביע על קרבנא כדין הווי ידעי דלא אתקבל ברעוא ההוא קרבנא
(משל) למלך ששלחו לו דורון, ראה אותו המלך שאינו כדאי לקרבו לפניו, אמר המלך סלקו את אותו הדורון ותנו אותו לכלב, שאינו כדאי להיכנס לפני. כך בשעה שנקרב הקרבן ולא התקבל ברצון, הדורון נמסר לכלב, ולכן היו רואים את דיוקן הכלב על גבי המזבח.	למלכא דשדרו ליה דורון חמא ליה מלכא דלאו איהו כדאי לקרבא קמיה אמר מלכא אסיקו ההוא דורונא והבו ליה לכלבא דלאו איהו כדאי לאעלא קמאי כך בשעתא דקרבנא אתקריב ולא אתקבל ברעוא דורונא לכלבא אתמסר ובגין כך הווי חמאן דיוקנא דכלבא על גבי מדבחה
בא וראה כתוב	תא הזי כתיב
	לג/א
	זהר
ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה, אמר רבי יהודה זה אוריא"ל שנראה בשלהבת אש על המזבח, כמו שנאמר רובץ על הקרבן. ואז היתה שמחה בכל, שהרי התקבל ברצון, כמו שכתוב וירא כבוד ה' אל כל העם. ואם לא היתה הערבוביית של בני אהרן מיום שיצאו ישראל ממצרים, לא נמצא רצון כך למעלה ולמטה.	ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על המזבח את העולה (ויקרא ט כד) אמר רבי יהודה דא אוריאל דאתחזי בשלהוביתא דאשא על מדבחה ² כמה דאתמר רביע על קרבנא וכדין חדוותא ³ הוה בכלא דהא אתקבל ברעוא ⁴ כמה דכתיב וירא כבוד יהוה אל כל העם ואי לא הוה ערבוביית דבני אהרן מן יומא דנפקו ישראל ממצרים לא אשתכח רעוא ⁵ הכי לעילא ותתא
	רעיא מהימנא
מצוה זו לשרוף קדשים באש, ואחריה, והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף. תנאים ואמוראים בסתרי תורה,	פקודא דא לשרוף קדשים באש ואבתריה והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף תנאין ואמוראין בסתרי תורה אית קדש ואית

¹ כבר כתבתי על סוד אש המזבח לעיל פרשת צו דכ"ז ודכ"ח, ואמרתי שהיו ב' אשים, דהדיוט משם מ"ב ודשמים משם י"ה. והנה במאמרנו נזכר אש אחר יותר עליון שבו יצדק לומר מלפני ה', כלומר ממי שהוא קודם לו. והענין כי אש מן השמים הוא מסוד י"ה שבפנימיות גבורת זעיר, שממנו נעשה (שיה"ש ח ו) שלהבת יה כנזכר בספר הכוונות בענין רחיצת ערב שבת, ועליו נאמר בסודם (בראשית יט כד) מאת ה' מן השמים, מאת דייקא ממה שהוא אתו עמו בפנימיותו, אבל בכאן כתוב מלפני ה', והיינו מאמא שיש בה שם קס"א וס"ג שיש בהם ב' שמות פנימיים דהיינו אי"י וגם יא"י שהם ב' שמות א"ל, שמכל אחד מהם יוצא א"ש בהתרבות כל אות מעצמה, א' פעמים א' י' פעמים י' וכו', וכן בשם יא"י, והכל א"ש אחד לפי שהוא מן אמא שכולה גבורות, ה' דאבא וה' דידה, כידוע מסוד התכללותם זה בזה. והנה העשירית של א"ש הוא א"ל והוא סוד הגבורה הראשונה שבכל ה' גבורות שהיא חסד שלהם ולכן נקרא א"ל, והיינו אוריאל"ל (רמ"ז).

² פי' היה נראה בשלהבת שהוא דשם י"ה שהוא היה אש מן השמים שהיה תמיד על המזבח, אבל זה הנקרא אוריאל"ל היה דוקא רביע על קרבנא, וכמ"ש לעיל בדף הקודם, ואתחזי כאריה רברבתא רביע על קרבנא, ולכן יש בהגהה כמה דאתמר, דקאי לעיל. וגם ארי"ה גי' א"ל וא"ל מלא אל"ף למ"ד, והיינו (יחזקאל א, י) אריה אל הימין, וידוע שמבינה דהיינו אמא ח' מידות עד סוף העולם וח' פעמים א"ל גי' אוריאל"ל. אי נמי אוריאל"ל בת"ת ז"א, ואם תמנה מאמא עד ת"ת תמצא שמונה בסוד יחיד רוכב על שבעה. ונמצא שהיו שם ג' מיני אש, של בינה ושל ת"ת ושל מלכות, ולכן כולם נרמזו בפסוק ותצא אש מלפני ה', ס"ת א"ש י"ה, הרי דזר"ן, וא"ש שבפסוק הרי ג' אוריאל"ל (רמ"ז).

³ כל שמחה היא מן הגבורות המתוקות סוד יין המשמה, ופועל השמחה התעלות הנשמות למקורן בכח הגבורות, וכמו שנאמר (מלכים ב ג, טו) ויהי כנגן המנגן, וכן היה בכאן שנתעלו הגבורות עד שרשן (רמ"ז).

⁴ ה"ס מזל נוצר חסד שבו שורש יצחק בבחי' השערות וכדאיתא בליקוטי תורה פרשת תולדות, והוא סוד ריח ניחוח שהוא העלאת הגבורות למתקן (רמ"ז).

⁵ דאע"ג שכבר היה מתן תורה, י"ל דשאני התם שירדה שכינה לאותו יום בלבד ועכשיו ירדה בקבע, ועוד שאז היה שלא ע"י ישראל אלא ברצונו יתברך ועכשיו הם גרמו השראת השכינה ע"י מעשה המשכן ותשובתם (רמ"ז).

<p>קדשים ואית קדש קדשים מה הנאה אית לקודשא בריך הוא בקדשים דאתוקדו אי תימא בנין יצחק דבשעתא דישראל בעקו סליק אפרו של יצחק קמיה דאי חייבין שרפה אשתזיבו בניניה האי לדרשא איהו ואי תימרון בנין צדיקיא (נ"א ואי כגון) בני אהרן דהו שריפת קדשים דכתיב בהון (ויקרא י ב) ותצא אש מלפני יהוה ותאכל אותם וימותו ומיתתהון כפרה לישראל כמו שריפת קדשים אוף דא לדרשא קא אתי</p>	<p>יש קודש ויש קדשים ויש קודש קדשים. מה הנאה יש לקדוש ברוך הוא בקדשים שנשרפו, אם תאמר בשביל יצחק, שבשעה שישראל בצרה עולה אפרו של יצחק לפניו, שאם חייבים שרפה ינצלו בגללו, זהו לדר ש. ואם תאמרו משום (הצדיקים) (ואם משום) בני אהרן שהיו שרפת קדשים, שכתוב בהם ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו, ומיתתם כפרה לישראל כמו שריפת קדשים, גם זה בא לדרוש.</p>
<p>אלא תלת אשין בשרגא אשא חוורא ואשא אוכמא ואשא תכלתא לקבל תורה נביאים וכתובים ולקבל כהן לוי וישראל ותכלת איהי שכינתא קריבא לן ואיהי אחידא באינון פתילות בכנפי מצוה! דאתמר בהון (במדבר טו לח) ועשו להם ציצית והאי תכלת דאיהי שכינתא איהי דינא דאכילת קרבנין ועלוון אי אשכחת בני נשא דאינון עצים יבשים כגוונא דאינון פתילות יבשין בלא משחא דאיהי אורייתא רחמייהו איהו לון (דלדונין) שריפה ואוקידת לון ובנין דעמי הארץ אינון בעירן כמה דאוקמוה דאינון שקץ² תכלת דאיהי אדניי אוקידת לון בנין דקרביי³ לגבה עם שרץ דאיהו יצר הרע זר הדא הוא דכתיב (שם ג י) והזר הקרב יומת</p>	<p>אלא שלשה אשים (יש) בנר, אש לבנה ואש שחורה ואש תכלת, כנגד תורה נביאים וכתובים, כנגד כהן לוי וישראל. ותכלת היא שכינה קרובה לנו, והיא אחוזה באותן פתילות בכנפי מצוה, שנאמר בהם ועשו להם ציצית. והתכלת הזו שהיא שכינה היא דין שאוכלת קרבנות ועולות, אם מוצאת בני אדם שהם עצים יבשים, כדוגמת אותן פתילות יבשות בלי שמן, שהיא תורה ורחמים, היא להם (שידונו) שרפה ושורפת אותם ומשום שעמי הארץ הם בהמות, כמו שבארוה, שהם שקץ, תכלת שהיא אדני שורפת אותם, משום שקרבים אליה עם שרץ שהוא יצר הרע, זר, זהו שכתוב והזר הקרב יומת.</p>
<p>ואי במיתתהון חורין בתיובתא כד שחיט לון (נ"א כד שחיט לון מלאך המות מיכאל) מלאך מיכאל דאיהו כהנא רבא אריה⁴ דאכיל קרבנין נחית עלייהו לקרבא לון קרבנא קדם יהוה וקדם דתפוק נשמתיה מתוודה בכמה ודויין וכד נפיק נשמתיה הוא יהוי מתכוון לגמור את השם שמע ישראל וברוך שם לקרבא נשמתיה מאנא (נ"א קרבנא) לשם יהוה</p>	<p>ואם במיתתם חוזרים בתשובה כששוחט אותם (מלאך המות מיכאל), המלאך מיכאל שהוא כהן גדול, האריה שאוכל קרבנות יורד עליהם להקריבם קרבן לפני ה', ולפני שתצא נשמתו מתוודה בכמה וידויים, וכשיוצאת נשמתו הוא היה מתכוון לגמור את השם, שמע ישראל וברוך שם, להקריב את נשמתו כלי (קרבן) לשם יהוה.</p>
<p>וצריך למתודה לקודשא בריך הוא לקבלא לקרבא היי בשמיה דאכיל ושצי ולאחזרא בתיובתא לגבי יהוה⁵ אהייה כחושבן מ"ב⁶ דאדניי קרינן ליה דינא דמלכותא דינא ויכוון</p>	<p>וצריך להתוודות אל הקדוש ברוך הוא לקבל, ולקרב ה' שבשמו שאוכלת ומכלה, ולהחזיר בתשובה ליה"ו אהייה כחשבון מ"ב. שאדניי קוראים דין של</p>

¹ שהן פתיל ותכלת וכן ישראל נקראו פתילות כידוע (יהל אור).
² ועל בנותיהם נאמר כו' (פסחים מט ע"ב) (יהל אור). ז"ל: ולא ישא בת עמי הארץ מפני שהן שקץ ונשותיהן שרץ ועל בנותיהן הוא אומר ארור שכב עם כל בהמה.
³ ז"ש זבח רשעים כו' שצריך להתוודות ולהשליך החטא קודם, וכן במיתה דוגמת הקרבן כמש"ו (יהל אור).
⁴ אוריאל (יהל אור).
⁵ לגבי בינה תשובה ששם יהוה כמ"ש בפקודין הקודמין ונשלם השם בשם אדניי שהיא ה' וכן שם אהייה שם (יהל אור).
⁶ שהוא בבינה כידוע (יהל אור).

<p>בשמה מפרש דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א בלב אחד¹ וביה יפוק רוחיה בנפש דיליה מקבל עליה מיתה ויסורין ובנשמתא מודה בכמה ודויין ומתחרט בנפש מקבלי' עליה מיתה שחיטה שריפה</p>	<p>מלכות דין, ויכוון בשם המפורש שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א בלב אחד, ובו תצא רוחו, בנפש שלו מקבל עליו מיתה ויסורים, ובנשמה מודה בכמה וידויים ומתחרט. בנפש מקבל עליו מיתה שחיטה שריפה.</p>
<p>ואי צריך² ארבע מיתות בית דין דאינון סקילה שריפה הרג וחנק מקבל ליה מאדניי בנפש דיליה ובנשמתיה מודה בכמה ודויין וחוזר בתשובתא לגבי אהי"ה דאחיד³ בתרין שמהן יהו"ה יהו"ה במחשבתיה יכוין לאפקא וידוי וקבלת מיתה עליה בלב אחד דאיהו שמא מפרש כגוונא דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א (כבוד) ביה כהנים כורעים ומשתחווים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כבוד איהו ל"ב בחושבן וביה היה מתכוין לגמור את השם (וא"ו איהו אחד בלב)</p>	<p>ואם צריך ארבע מיתות בית דין, שהם סקילה שרפה הרג וחנק, מקבל אותם מאדניי בנפש שלו. ובנשמתו מודה בכמה וידויים וחוזר בתשובה אל אהי"ה, שאחוז בשני שמות יהו"ה יהו"ה במחשבתו, יכוון להוציא וידוי, וקבלת מיתה עליו בלב אחד, שהוא שם המפורש כדוגמא זה יו"ד ה"א וא"ו ה"א (כבוד), שבו הכהנים כורעים ומשתחווים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. כבוד הוא ל"ב בחשבון, ובו היה מתכוון לגמור את השם (וא"ו הוא אחד בלב).</p>
<p>ותנאין ואמוראין אי תימרון וכי עם הארץ מנא ידע דא אלא ודאי עם הארץ איהו כשור או שיה או עז או (פר) תור או יונה מה בעירן לא ידעי אורייתא דאיהי שם יהו"ה הכי עם הארץ לא ידע אלא מיכאל כהנא רבא איהו עביד ליה עולה וקרבנא קדם יהו"ה ואיהו מכוון בשמא מפרש בסליקו דרוחיה דתיפוק בלב אחד כגוונא דכד נפיק רוחא דבר נש בכל ליליא ובגין דא אוקמוה רבנן שוב יום אחד לפני מיתתך דבכל יום ויום צריך בר נש לאהדרא בתשובתא ולממסר רוחיה לגביה דיפוק באחד הדא הוא דכתיב (תהלים לא ו) בידך אפקיד רוחי</p>	<p>ותנאים ואמוראים, אם תאמרו, וכי עם הארץ מנין יודע את זה, אלא ודאי עם הארץ הוא כמו שור או שיה או עז או (פר) תור או יונה, מה בהמות אין יודעות תורה שהיא שם יהו"ה, כך עם הארץ לא יודע, אלא מיכאל כהן גדול הוא עושה אותו עולה וקרבת לפני ה', והוא מכוון בשם המפורש בעליית רוחו, שתצא בלב אחד כדוגמא, שכאשר יוצאת רוח האדם בכל לילה, ומשום זה פרשוה החכמים שוב יום אחד לפני מיתתך, שבכל יום ויום צריך אדם לחזור בתשובה ולמסור את רוחו אליו שיצא באחד, זהו שכתוב (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי.</p>
<p>ואם הוא תלמיד חכם עליה אתמר (משלי יב י) יודע צדיק נפש בהמתו⁴ דלית חכם⁵ כמו כהנא כמה דאוקמוה הרוצה להחכים ידרים ואם תלמיד חכם הוא¹⁰ צריך שיהא ביה חסד ועם י' דאיהו חכמה חסיד ומאן</p>	<p>ואם הוא תלמיד חכם עליו נאמר (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו, שאין חכם כמו הכהן כמו שבארוה, הרוצה להחכים ידרים. ואם תלמיד חכם הוא צריך שיהיה בו חסד, ועם י' שהיא חכמה חסיד, ומי</p>
<p>לג/ב</p>	
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>דלית ביה חכמה לאו איהו חסיד ובגין דא אוקמוה ולא עם הארץ חסיד ואי אית ביה ה'</p>	<p>שאיין בו חכמה אינו חסיד, ולכן פרשוה ולא עם הארץ חסיד. ואם יש בו</p>

¹ גימ' מ"ה כמש"ו, בלב הוא הרוח, וז"ש וביה יפוק כו' (יהל אור).

² כמש"ל מחמת סרכות דמרה חוורא (יהל אור).

³ ר"ל שהוא בגימ' יה"ו ועם ה' נשלם (יהל אור).

⁴ שהוא בעצמו יודע האיך לממסר נפש בהמתו (יהל אור).

⁵ ר"ל שהוא מכוין על הקרבן כ"ז (יהל אור).

<p>חמשה חומשי תורה דאטייהבו משמאלא אתקרי גבור בתורה וירא חטא</p>	<p>ה' חמשה חמשי תורה שנתנו משמאל נקרא גבור בתורה וירא חטא, ואם הוא בור נאמר בו אין בור ירא חטא.</p>
<p>ואי איהו בור אתמר ביה אין בור ירא חטא ומאן דזכי לתפארת דאיהו ו' ואיהו חכם מבין בתורה וירא חטא ירית מלכותיה דאיהו ה"א מצות המלך אי עביד פקודי מלכא כיון דזכי לשם יהו"ה זכה לשם המפורש שנקרא אדם, וזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. באותו זמן שולט על גופו, שהוא שותף של נפש הבהמית ורוח הבהמית, שבנפש הבהמית עשיית הבלי העולם רוח שמדברת בהבלי העולם, (נשמה שבה כל ההרהורים והמחשבות של הבלי העולם), ותלמיד חכם שולט עליהם, זהו שכתוב (בראשית א כו) וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ.</p>	<p>ומי שזוכה לתפארת, שהוא ו', והוא חכם מבין בתורה וירא חטא, הוא יורש את מלכותו שהיא ה"א, מצות המלך. אם עושה את מצוות המלך, כיון שזוכה לשם יהו"ה, זוכה לשם המפורש שנקרא אדם, וזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. באותו זמן שולט על גופו, שהוא שותף של נפש הבהמית ורוח הבהמית, שבנפש הבהמית עשיית הבלי העולם רוח שמדברת בהבלי העולם, (נשמה שבה כל ההרהורים והמחשבות של הבלי העולם), ותלמיד חכם שולט עליהם, זהו שכתוב (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ.</p>
<p>מאי ובכל הארץ דא גופא! עולם קטן ורחלין מניה הדא הוא דכתיב (שם ט ב) ומוראכם וחתכם מסטרא דימינא שליט עלייהו ביה וירדו כמה דאת אמר (תהלים עב ח) וירד מים² עד ים מסטרא דשמאלא דחלין מניה הדא הוא דכתיב ומוראכם וחתכם ועליה אתמר (משלי יב י) יודע צדיק נפש בהמתו³ בתר דאיהו צדיק לא יהיב ליה שכר מצוות לית ליה אנרא בעלמא דא ולא מזונא כבעירן דעני חשוב כמת איהו עם שכינתא בקביעו דילה עמה על כלא</p>	<p>מה זה ובכל הארץ, זה הגוף עולם קטן, ופוחדים ממנו, זהו שכתוב (שם ט) ומוראכם וחתכם, מצד הימין שולט עליהם, בו וירדו, כמו שנאמר (תהלים עב) וירד מים עד ים. מצד השמאל פוחדים ממנו, זהו שכתוב ומוראכם וחתכם, ועליו נאמר יודע צדיק נפש בהמתו, אחר שהוא צדיק לא נותן לו שכר מצוות, אין לו שכר בעולם הזה ולא מזון כבהמות, שעני חשוב כמו מת, הוא עם השכינה בקביעות שלה, עמה על הכל.</p>
<p>כי יהו"ה אלהיך אש אוכלה הוא (דברים ד ט) האי אש צריך ליה תמיד עמה דלית ליה כביה דאיהו אכיל כל קרבנין דצלותין ומלין דאורייתא דאיהי שכינתא איהו⁴ פרנסה דיליה ובמה בצלותין הדא הוא דכתיב (שיר ה ג) פתחי לי פתחי לי בצלותא דאתמר בה (תהלים נא יז) אדני שפתי תפתח דאיהי אחותי רעיתי ולית רעיתי אלא פרנסתי דבה מתקנין מאכלין דקרבנין דמלכא בנין קדישין בכמה מיני מאכלין בנהמא דאורייתא דאתמר בה (משלי ט ה) לכו לחמו בלחמי מימינא ובחמרא דאיהו</p>	<p>כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא (דברים ד), האש הזו הוא צריך להיות תמיד עמה, שאין לה כביה, שהוא אוכל כל הקרבנות של התפלות, ודברי תורה שהיא השכינה היא פרנסתו, ובמה, בתפלה, זהו שכתוב (שיר ה) פתחי לי. פתחי לי בתפלה, שנאמר בה (תהלים נא) אדני שפתי תפתח, שהיא אחותי רעייתי, ואין רעייתי אלא פרנסתי, שבה הבנים הקדושים מתקנים מאכלים של קרבנות של המלך בכמה מיני מאכלים, בלחם של התורה שנאמר בה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי מימין, וביין שהוא יין התורה</p>

¹ ר"ל שנפשא שלטא על גופא (יהל אור).

² שהוא מסטרא דימינא מים (יהל אור).

³ שהוא ידוע בעני, כמ"ש יודע צדיק דין דלים, וז"ש בתר כו' (יהל אור).

⁴ ר"ל של עד"א (יהל אור).

<p>יינא דאורייתא משמאלא בנסוך המים ויין דאורייתא דבכתב ובעל פה¹ מעמודא דאמצעיתא דכליל תרווייהו²</p>	<p>משמאל, בניסוך המים ויין התורה שבכתב ובעל פה, מהעמוד האמצעי שכולל את שניהם.</p>
<p>בבשרא דאיהי בשר הקדש בכמה קרבנין דעלה אוקמוה מארי מתניתין בבשר היורד מן השמים עסקינן מאי מן השמים³ עמודא דאמצעיתא דעלה אתמר (בראשית ב כג) ובשר מבשרי ודא בשר הקדש דאדליקת⁴ בכמה שלהובין מסטרא דגבורה ברחימו דבעלה⁵ אתוקדת ברחימו דאהבה בקריאת שמע ברחימו דיהודא דליליא ויומא לא תכבה וחברייא בחייכון אל תתנו דמי לו לקודשא בריך הוא למהוי איהו בשלהובין דרחימו דיהודיה דקריאת שמע לקיימא ביה אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ויקרא ו ו) (ע"כ)</p>	<p>בבשר שהוא בשר הקודש בכמה קרבנות, שעליה פרושו בעלי המשנה שעוסקים בבשר היורד מן השמים. מה זה מן השמים, זה העמוד האמצעי, שעליו נאמר ובשר מבשרי, וזה בשר הקודש שדולקת בכמה שלהבות מצד הגבורה, באהבת בעלה נשרפת, באהבה של אהבה, בקריאת שמע באהבת היחוד שלילה ויום לא תכבה. והחברים, בחייכם "אל תתנו דמי לו" לקדוש ברוך הוא שהוא יהיה בשלהבות של אהבה של יחודו בקריאת שמע, לקיים בו אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. (ע"כ רעיא מהימנא)</p>
<p>זהר</p>	
<p>תא חזי אף על גב דבני אהרן מיתו בההיא שעתא יאות הוה בכמה גוונין חדא דלא הוה שעתא דקטרת דהא קטרת לא סלקא אלא בזמנין ידיען דכתיב (שמות ל ז) והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר ואימתי בהטיבו את הנרות וגו' לאשתכחא שמן וקטרת כחדא⁶ וכתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה וגו' ובזמנין אלין אתקריב ולא בזמנא אחרא בר בזמנא דמותנא שריא בעלמא כמה דאערע דכתיב (במדבר יז יא) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגו' ובני אהרן לא קריבו בשעתא דשמן וקטרת משתכחי כחדא⁷ ועוד דדחקו שעתא בחיי דאבוהון ועוד דלא אנסיבו והו פנימין</p>	<p>בא וראה אף על גב שבני אהרן מתו באותה שעה, זה היה ראוי בכמה אופנים, אחד שלא היתה זו שעת הקטורת, שהרי קטורת אינה עולה אלא בזמנים ידועים, שכתוב (שמות ל) והקטיר עליו אהרן קטורת סמים בבוקר בבוקר, ומתי בהיטיבו את הנרות וגו', שימצא שמן וקטורת כאחד, וכתוב ובהעלת אהרן את הנרות בין הערביים יקטירנה וגו'. ובזמנים הללו נקרבת ולא בזמן אחר, פרט לזמן שהמוות שרוי בעולם, כמו שקרה, שכתוב (במדבר יז) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש וגו'. ובני אהרן לא הקריבו בשעה ששמן וקטורת נמצאים כאחד.</p>

¹ מפרש מהו נסוך המים והיין, כתב ובע"פ, שהן ימינא ושמאלא (יהל אור).
² הקבלה הוא חיבור שני התורות שמביא סודות קבלה שבע"פ במקרא, ולכן כל עסקן של ראשונים במדרשי המקראות, וכ"ה בפשוטי המדרשות כמו ספרא וספרי שמביא הלכות שבע"פ הכל במקרא, ולכן התחיל התורת כהנים ב"ג מדות, וכולו הולך אל ה"ג מדות, כי יסוד בו "ג תיקונין, ה' חומשי תורה בה"ס מחסד עד הוד כנ"ל, ומדרשי המקראות ביסוד והן נגד ו' תיבות של פסוק שמע ישראל (דברים ו ד), ה' תיבות בה"ס, אחד ביסוד, שמחבר כאחד, אחד גי' "ג כמ"ש בתז"ח (טו ע"ג), ואח"כ ו' תיבות ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד במלכות נגד תורה שבעל פה, ששה סדרים ו"ק דילה. אבל בתורה שבכתב, יסוד כליל משניהם, לפי שכולו גנוז במלכות, לכן הוא בע"פ, מדרשי המקראות, וכ"ז הוא בסודות קבלה כמו שמפרש והולך (עי' בהגר"א בתיקו"ז לו ע"ג).

³ עי' דע"ה ח"ב לה ע"ב.
⁴ ר"ל זהו הדלקת בשר ע"ג המזבח והוא שמדליק בו שלהובין דרחימותא בשר קודש יסוד רצוף אהבה (יהל אור).

⁵ והמלכות נוק' כשהיא פב"פ עם ז"א (דע"ה ח"ב לה ע"ב).
⁶ עי' לקמן לח ע"ב והערה שלנו שם בשם הדע"ה ח"ב קא ע"ב.

⁷ ונבאר עתה כוונת נ"א מה היה כי הלא נודע כי כל בנינה של המלכות אינו אלא מנה"י דאמא נמצא כל תקון המלכות אינה אלא מנה"י דאמא ששם בחינת נ"א ולהיות כי כבר בארנו כי הם סוד נפש דאצילות

	ועוד שדחקו את השעה בחיי אביהם, ועוד שלא היו נשואים והיו פגומים,
רעיא מהימנא	
לית מצורע אלא ההוא דאתעביד ¹ בזבותא דחמש דמים ² אינון דדם נדה מסאבין דאינון כלהו דם טמא וחמש דמין דכייין ומאן דאעבר עלייהו כאלו אעבר על עשרה דברות ³ דאינון כלל ⁴ תרי"ג פקודין	אין מצורע אלא אותו שנעשה בזיבה, שישחמשה דמים של דם נדה שמטמאים, שכולם הם דם טמא, וחמשה דמים טהורים. ומי שעובר עליהם, כאלו עבר על עשרת הדברות, שהם כלל של תרי"ג מצוות.
ושפחה יצר הרע איהי מלייא מומין ובגין דא (ויקרא כא) כל אשר בו מום לא יקרב ובגין דא כהנא לא הוה צריך לקרבא לגבי מאן דאית ביה מומא מכל מומין דעלמא בגין ⁵ דמטרוניתא אתמר בה (שיר ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בך הכי לא צריך לקרבא לגבה מאן דאית ביה מום ואוף ⁶ הכי לא צריך למקרב לגבה זר (במדבר ג י) והזר הקרב יומת, והיינו ממז"ר ⁷ מום זר מום נוקבא זר זכר ובגין דא מני (ויקרא יח יט) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב ועל אינון דקריבין לה כתיב בהון (ויקרא י א-ב) ויקריבו לפני יהו"ה אש זרה ⁸ אשר לא ⁹ צוה אותם ותצא אש מלפני יהו"ה	ושפחה יצר הרע היא מלאה במומים, ולכן (ויקרא כא) כל אשר בו מום לא יקרב, ומשום זה הכהן לא היה צריך לקרב אל מי שיש בו מום מכל המומים שבעולם, משום שנאמר במלכה (שיר ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בך, כך לא צריך לקרב אליה מי שיש בו מום, וכמו כן כאן לא צריך לקרב אליה זר, (במדבר ג) והזר הקרב יומת, והיינו ממז"ר, מו"ם זר, מום נקבה, זר זכר, ולכן צוה (ויקרא יח) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב, ועל אותם שקרבים אליה כתוב בהם, ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, ותצא אש מלפני ה'
לד/א	
זהר	
דמאן ¹⁰ דלא אנסיב פנים הוא ולא הוא כדאי לאשתכחא ברכאן בעלמא על ידוי עלוי לא שריין כל שכן על ידוי לאתרים ועוד דהא תנן רווי חמרא הוו ובגין כך (ויקרא י ב) ותצא אש	שמי שלא נשוי הוא פגום ואינו כדאי שימצאו ברכות על ידו בעולם, עליו הן לא שורות, כל שכן על ידו לאתרים. ועוד שהרי שנינו שהיו שתויי יין, ולכן ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וגו', שהרי

של אדה"ר שחטא והפרידה מבעלה לכן חזרו נו"א שהם בחינת נפש הראוי אל המלכות ורצו לתקנה ע"י עצמם. והנה כבר הודעתין בפ' שמן וקטרת ישמח לב כי מוחין דאבא הם שמן ומוחין דאמא הם קטורת לכן רצו להקטיר שניהם קטורת כדי לתקן את המלכות ולקשרה עם בעלה על ידם כי הם הנאותים לזה, ואמנם לפי שמוחין דאמא הם באים מלובשים בנה"י דאמא כנודע והם סוד ג' אה"ה בג' מילואים שהם גימ' תנ"ה לכן נתנו הקטורת שהם מוחין מצד אמא ונתנן תוך המחתה שהם נה"י דאמא הלבושין של המוחין שהם גימ' תנ"ה [וכן מלת מחת"ה גי' תנ"ה ע"ה] והוליכוה למזבח שהוא המלכות לתקנה ולקשרה בבעלה וכו' (ליקוטי תורה ויקרא).

¹ שנולד (יהל אור).
² והן ה"ח וה"ג הידועין (יהל אור).
³ דבלוחות ג"כ י' דברות ה' מימין וה' משמאל (יהל אור).
⁴ כידוע (יהל אור).
⁵ היפוך נוק' דסט"א (יהל אור).
⁶ דהוא יצר הרע דכורא כמש"ו (יהל אור).
⁷ שנולד משניהם כמש"ו (יהל אור).
⁸ הוא אש דאיש ואשה שבכל א' אותיות אש ונשאר י' לו וה' לה כמש"ל דהשם בו ובאשתו ובבן ובבת (יהל אור). עי' לקמן לז ע"ב.
⁹ כמש"ש אשר לו צוית (יהל אור).
¹⁰ עי' זהר ח"א דף עג רע"ב, קצב ע"א, וח"ב קצג ע"א, וח"ג לג ע"ב לז ע"ב, לח ע"ב, נו ע"ב, נז ע"ב, ס ע"א (דע"ה ח"ב פד ע"ג).

<p>מלפני יהוה ותאכל אותם וגו' דהא קמרת חביב הוא מכלא¹ וחדוותא דעלאין ותתאין וכתוב (משלי כז) שמן וקמרת ישמח לב</p>	<p>הקטורת היא חביבה מן הכל, והיא שמחת העליונים והתחתונים, וכתוב שמן וקטורת ישמח לב.</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>ותאכל אותם וימותו²</p>	<p>ותאכל אותם וימותו.</p>
<p>וקרבן דאתון אינון י' באיש ה' באשה ו' בבן חתן ה' בכלה זכאה איהו מאן דאקריב אתון דיהוה ביה ובאתתיה ובבריה ובברתיה בקדושה ובברכה בנקיו בענוה ובבשת פנים בכל מדות טבין דכתיבין על מארי מתניתין ומתחממין באשין קדישין דאיש ואשה דאינון אש עולה ויורד³ אש קדש⁴ ועצי המערכה דאינון עצי הקדש אברין קדישין</p>	<p>וקרבן של אותיות הם י' באיש ה' באשה ו' בבן חתן ה' בכלה, אשרי מי שמקריב אותיות יהוה בו ובאשתו ובבנו ובבתו בקדושה ובברכה, בנקיות בענוה ובבושת פנים, בכל מדות טובות שכתובות על בעלי המשנה, ומתחממים באישים קדושים, שאיש ואשה, שהם אש עולה ויורד, אש קודש ועצי המערכה, שהם עצי הקודש, איברים קדושים.</p>
<p>ואש של גבוה נחית דאיהו קדש הקדשים ובגין תרין אשין אלין אמר נביא (ישעיה כד יד) באורים כבדו יהוה דאינון אשין דשכינתא דבה כתיב (דברים ד כד) כי יהוה אלהיך אש אוכלה הוא ואינון אש עלאה כסא רחמים אש תתאה כסא דין ואינון בינה ומלכות מלכות אש עולה בינה אש יורד יהוה עמודא דאמצעיתא אחיד בתרווייהו⁵ בינה יהוה ה' מלכות תפארת כד אחיד לון שריא עליה חכמה דביה כ"ח מ"ה מ"ה איהו יורד ה"א וא"ו ה"א</p>	<p>ואש של גבוה יורד, שהיא קודש הקדשים, ובשביל שני האשים הללו, אמר הנביא (ישעיה כד) באורים כבדו ה', שהם האישים של השכינה, שבה כתוב (דברים ד) כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא, והם אש עליון כסא רחמים, אש תחתונה כסא דין, והם בינה ומלכות. מלכות אש עולה, בינה אש יורד, יהוה עמוד האמצעי אוחד בשניהם. בינה יהוה, ה' מלכות. כאשר התפארת אוחדת אותם, שורה עליו חכמה, שבה כ"ח מ"ה, מ"ה הוא יורד ה"א וא"ו ה"א.</p>
<p>כ"ח דיליה יורד וא"ו דלית ה"א אלף וא"ו אלף וא"ו ה"א אלף וכלהו⁶ מ"ב אתון משתכחין בבר נש ובאתתיה ובבנוי ובגין דא לית בר נש שלים אלא בבן ובת ומאן דלית ליה בן דאיהו ו' אסתלק י' מיניה ומאן דלית ליה בת</p>	<p>כ"ח שלו יורד וא"ו דלית ה"א אלף וא"ו אלף וא"ו ה"א אלף, וכולן ארבעים ושתיים אותיות נמצאות באדם ובאשתו ובבניו, ולכן אין אדם שלם אלא בבן ובת, ומי שאין לו בן שהוא ו', מסתלקת ממנו י'. ומי שאין לו בת שהיא ה',</p>

¹ והיה ראוי שלא יהיו פוגמין בד' דברים: שלא בזמנו, ושלא נישאו, ובחיי אביהם, ובשכרות, "זאת" מלכות, "משחת" מצד החכמה, שמשם השמן, ואהרן מושך אותו מלמעלה על ידי כהונתו שהוא מימין, נמצאת זאת משוחה ודאי, דהיינו משחת. ופועל אהרן בן שתי הפעולות, הא' להביא מהחכמה למדתו, והשנית להורידו למלכות (אור יקר).

² כמש"ל והזר הקרב יומת (יהל אור).

³ עולה בנוק', מ"ן, ויורד בזכר, מ"ד (יהל אור).

⁴ ר"ל מה שמביא מן ההדיוט, מ"מ אש קודש, כמ"ש אש זרה שנטלו מכירים (יהל אור).

⁵ ה' אלהיך שהוא המלכות דאצילות (כמ"ש פרשת יתרו פו ע"א, ופרשת צו לד ע"א, וע' בראשית נא ע"א) הנה היא אש אוכלה, שהיא אשא אכלא אשא, כי בכח הגבורות הממותקים שבה שהם שלהובין דרחימו, היא מכלה את הקליפות והחיצונים ומברר את הברורים מהם שהם הניצור'ק אשר הם מאש הגבורות, ואוכלת אותן בסוד (יומא כא ע"ב) אש אוכלה אש, וזהו עלייתם וכל תיקונם שעולים בה (דע"ה ח"ב נה ע"ג).

⁶ והוא העצים שאחיד בב' האשים והוא עץ החיים, ושפע קדושה דנחית הוא חכמה דשריא עלי, כמש"ו. וכן בן הנוצר משני האשיים בדרגא דעד"א, ושריא עליה חכמה (יהל אור).

⁷ והוא בעד"א כידוע, וכח הוא בחכמה כח מ"ה (יהל אור).

⁸ יהוה באשה (נגד בינה, בן י"ה, שהוא יהוה – מצאתי כתוב על הגליון), ה' בבת, כ"ח באיש, מ"ה בבן כנ"ל (יהל אור).

<p>דאיהי ה' אסתלק ה' עלאה דאיהי אם מן בת זוגיה דאתון לא שריין דא בלא דא ובגין דא באיש ואשה בן ובת דאתעבידו כדקא יאות! שריא עלייהו יהו"ה ואתקריאו (ס"א בנים לקודשא בריך הוא הדא הוא דכתיב) בנים אתם ליהו"ה אלהיכ"ם (שם יד א) (ע"כ)</p>	<p>מסתלקת ה' העליונה, שהיא אם מבת זוגו, שהאותיות לא שורות זו בלי זו, ולכן באיש ואשה בן ובת שנעשו כראוי, שורה עליהם יהו"ה, ונקראים (בנים לקדוש ברוך הוא זהו שכתוב) (שם יד) בנים אתם לה' אלהיכם. (ע"כ רעיא מהימנא)</p>
<p>זהר</p>	
<p>זאת משחת אהרן ומשחת בניו אמר רבי יוסי זאת ודאי משיחותא דאהרן² דהא אהרן אתמשה ואיית³ ממשח רבות עלאה מעילא ונגיד ליה לתתא ועל ידא דאהרן אתמשה ממשחתא קדישא לאתברכא ועל דא זאת משחת אהרן ומשחת בניו ודאי רבי יהודה פתח (מ"ב ד ב) ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית מהכא אוליפנא דלית ברכתא שריא בפתורא ריקנייא⁴ ועל מלה ריקנית ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן אמר לה ודאי סיועא דנסא הוא דהא ודאי באתריה הוא ומתמן ברכאן נפקין ושריין⁵</p>	<p>זאת משחת אהרן ומשחת בניו, רבי יוסי אמר זאת ודאי משיחת אהרן, שהרי אהרן נמשח ובא משמן משחה עליו מלמעלה, ונמשך ע"ונשפע אותו למטה ועל ידי שאהרן נמשח ממשחה קדושה להתברך, ועל זה "זאת משחת אהרן ומשחת בניו" ודאי. רבי יהודה פתח (מלכים ב ד) ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית, מכאן למדנו שאין הברכה שורה בשלחן ריק ועל דבר ריקני. ותאמר אין לשפחתך כל בבית, כי אם אסוך שמן, אמר לה ודאי זהו סיוע של נס, שהרי ודאי במקומו הוא, ומשם ברכות יוצאות ושורות.</p>
<p>מה כתיב הם מגישים אליה והיא מוצקת והיא מוצקת סתם⁶ רבי יוסי אמר ויעמוד השמן ותעמוד מבעי ליה⁷ אלא ויעמוד ודאי בקימא לאנגדא ברכאן השמן כמה דאוקמוה דכתיב (ישעיה ה יא) בקרן בן שמן⁸ וכתיב (שיר א ג) שמן תורק שמך⁹ לאהזאה דהא מהאי שמן נגדין ברכאן על ידא דכהנא וכהנא נגיד להו לתתא ואמשה (ס"א ואתמשך) להאי זאת הדא הוא</p>	<p>מה כתוב, הם מגישים אליה והיא מוצקת, והיא מוצקת סתם. רבי יוסי אמר ויעמוד השמן, היה צריך לומר ותעמוד, אלא ויעמוד ודאי בעמידה להמשיך ברכות השמן, כמו שבארורה, שכתוב (ישעיה ה) בקרן בן שמן, וכתוב (שיר א) שמן תורק שמך להראות שהרי מהשמן הזה נמשכות ברכות על יד הכהן, והכהן ממשיך אותן למטה, ומושח (ונמשך) לזאת הזו, זהו שכתוב זאת</p>

¹ ר"ל בקדושה (יהל אור).

² פי', מלכות הנק' "זאת", משח אותה אהרן מהארות אבא לפי שאהרן הוא יסוד אבא כנודע (מ"מ).

³ "אהרן איית" מחכמה, "ונגיד ליה" מחסד למלכות, ולא שתהיה זאת ברכתה ח"ו, שא"א שעדיין לא שמשו לה, אלא הכנתה להתברך על ידו אחר כך, וז"ש "משיחותא קדישא לאתברכא" דהיינו קשוטיה להתברך אח"כ (אור יקר).

⁴ בסוד ההתעוררות שצריך מהתחתונים ובית קבול לברכה, וכל מקום ריק הוא החצונים כדאמרינן, שהם משתחויים להבל וריק, וזהו סוד לחם הפנים, שלא היה חסר אפילו רגע (אור יקר).

⁵ "באתריה הוא חכמה" מקום הברכות, ומשם יוצאים על ידי הבינה, ולכן היא הכנה טובה למטה, השמן לשרות עליו הברכות (אור יקר).

⁶ פי' מלכות בכח הארת אבא, שהוא שמן, עשתה לאשת עובדיה הנס (מ"מ).

⁷ פי', כיון שהיא נוק' דהיינו המלכות, ותירץ אלא ויעמוד וכו', שר"ל שהיתה כדכורא בקיום והעמדה. ושיעור הכתוב, המלכות היא שיעמוד כדכורא, והיתה עושה נס. ובכח מי, בכח השמן, שהוא אבא (מ"מ).

⁸ פי' מלכות נקראת קרן ומקבלת מאבא הנק' שמן (מ"מ).

⁹ פי' שמן שהוא אבא יורד עד המלכות הנק' שמך (מ"מ).

<p>דכתיב זאת משחת אהרן ומשחת בניו וכתיב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש והרי נתבאר.</p>	<p>משחת אהרן ומשחת בניו, וכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש והרי נתבאר.</p>
<p>קח את אהרן ואת בניו ואת הבגדים רבי חייא פתח (שם לו י) כי עמך מקור חיים באורך נראה אור כי עמך מקור חיים דא שמן עלאה² דנגיד³ ולא פסיק לעלמין דשריא בגו חכמה עלאה דכלא⁴ הדא הוא דכתיב כי עמך שריא⁵ ולא מתפרשא מנך לעלמין בחביבותא דכלא מקור חיים בגין דהיא מקורא ומבועא דחיים לאפקא חיים⁶ לאילנא עלאה ולאדלקא בוצינין ועל דא ההוא אילנא אקרי עין חיים אילנא דנטיע ואשתרשא בגין ההוא מקורא דחיים ועל דא באורך נראה אור באורך דא אור דנגיד לצדיקיא לזמנא דאתי דכתיב (בראשית א ד) וירא אלהים את האור כי טוב ומההוא נהירו זמינין ישראל לאנהרא</p>	<p>קח את אהרן ואת בניו ואת הבגדים, רבי חייא פתח כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים, זה השמן העליון שנשמך ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה של הכל, זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל, מקור חיים, משום שהיא מקור ומעיין החיים, להוציא חיים לעץ העליון, ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש, משום אותו מקור החיים, ועל זה באורך נראה אור. באורך זה, האור שגנוז לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, ומאותו אור עתידים ישראל להאיר</p>
<p>לד/ב</p>	
<p>לעלמא דאתי</p>	<p>בעולם הבא.</p>
<p>דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו' דא קודשא בריך הוא⁷ דאיהו אילנא עלאה במציעות גנתא דאחיד לכל סטרין⁸ מאי טעמא בגין דאחיד ביה ההוא (נ"א בההוא) מקור חיים ואעטר ליה בעטרין עלאין סחרניה דגנתא⁹ כאימא דמעטרא לברה על כלא הדא הוא דכתיב (שיר ג יא) צאינה וראינה בנות ציון וגו' ובגין כך כי עמך מקור חיים ועל דא באורך נראה אור</p>	<p>דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו', זה הקדוש ברוך הוא, שהוא עץ עליון באמצע הגן, שאוחז את כל הצדדים. למה, משום שאחוז בו אותו (באותו) מקור חיים ומעטר אותו בעטרות עליונות סביב הגן, כמו אם שמעטרת את בנה על הכל, זהו שכתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון וגו', ולכן כי עמך מקור חיים. ועל זה באורך נראה אור.</p>
<p>רבי יצחק אמר כי עמך מקור חיים דא כהן גדול לעילא¹⁰ לקבליה כהן גדול לתתא בגין כך</p>	<p>רבי יצחק אמר כי עמך מקור חיים, זה הכהן הגדול, למעלה כנגדו כהן גדול</p>

¹ פי' כשמן הטוב, שהוא אבא, הנמשך ברישא דז"א, ומשם על פי מדותיו עד המלכות, כמ"ש בפ' ויקרא דף ז ע"ב (מ"מ).

² הוא בחכמה, והטעם ששמן זה הוא במקום שאין שם שדי שאמר לשמנו די, אלא "נגיד ולא פסק וכו'" (אור יקר). פי' אבא (מ"מ).

³ שאינו כשמן התחתון שצריך לכתוש הזיתים, דהיינו הספירות העליונות והם אברי הזכר, אמנם כאן "נגיד" נמשך מאליו, בלי לעזור אבר מהאברים, מפני שהשפע למטה צריך זמן וגבול בין השפעה להשפעה, ולזה אמרו בספר הבהיר, שאסור לעמוד בנשיאות כפים עד כך שעות [אות קלח: אסור לו לאדם לשהות שלש שעות כפיו פרושות השמים], כדי לתת זמן שיחזרו הספירות לקבל (אור יקר).

⁴ פי' שאבא יונק ממו"ס דא"א, כידוע שאבא יונק ממזל הח' דדיקנא, והוא ממו"ס (מ"מ).

⁵ פי' שאומרים לאבא, כי עמך מקור חיים שהיא אימא (מ"מ).

⁶ פי' הם המוחין הנק' חיים שבאים לז"א, והם גימ' חיים, שהם אהי"ה הוי"ה אהי"ה כנודע גימ' חיים, ולכך ז"א נק' עץ חיים עץ שיונק מהמוחין שהם חיים (מ"מ).

⁷ פי' ז"א, ולפי זה אומרים לז"א, כי עמך מקור חיים, שהיא אימא, שנה"י דאימא בתוך ז"א (מ"מ).

⁸ פי' ז"א מכריע בין בינה ובין מ', בסוד עד תאות גבעות עולם (מ"מ).

⁹ פי' שאימא אוחזת ז"א ומעטרת אותו במוחין, והוא סביב הגן, שהיא המלכות. ולפי זה, מ"ש לעיל במציעות גנתא, היא מלכות שהז"א הוא בתוכה, שהיא מתלבשת אותו מהחזה ולמטה (מ"מ).

¹⁰ פי' חסד דז"א (מ"מ).

<p>אנגיד משה רבות עלאה קדישא! לתתא ואדליק בוצינין לעילא כהן גדול שלים בשלימו דשבעה יומין עלאינ² לאתעטרא על כלא לקביל דא שבעה ימי מלואים לכהנא דלתתא לאשתכח כלא כנוונא דלעילא ועל דא ימי מלואים אקרין יומי אשלמותא בגין דישתלים כהנא בשאר יומין אחרנין לאשלמא שבעה כחדא ואלין ימי מלואים אקרין בגין דאתאחדן שאר אחרנין ביה האחרים.</p>	<p>למטה, לכן ממשיך שמן משחת קדש עליון למטה ומדליק מנורות למעלה, שהכהן הגדול שלם בשלמות של שבעת הימים העליונים, להתעטר על הכל. כנגד זה שבעה ימי מלואים לכהן שלמטה, שימצא הכל כדוגמא שלמעלה, ועל זה ימי המלואים נקראו ימי ההשלמה, כדי שישתלם הכהן בשאר הימים האחרים, להשלים שבעה כאחד. ואלה נקראים ימי מלואים, משום שאוחזים בו שאר האחרים.</p>
<p>מאי קא מיירי דכד כהנא אתער כל שאר אחרנין מתערין עמיה ובגין כך כתיב ומפתח אהל מועד וגו' עד יום מלאת וגו' שבעה יומין ודאי כדין אתעטר כהנא לתתא בכלא כנוונא דלעילא בגין דבשעתא דכהנא דלתתא אתער כלא יתערין על ידיה לעילא וישתכחון ברכאן לעילא ותתא רבי אבא אמר מאי שנא דמשה משה לאהרן אלא בגין דאיהו ברא דההוא (ס"א אחיד בההוא) אתר³ מקורא דחיי וכתוב (ישעיה סג יב) מוליד לימין משה⁴ זרוע תפארתו ומשה שימש כל אינון שבעה ימי מלואין לאשראה כלא עמיה דאהרן</p>	<p>במה מדובר, שכאשר הכהן מתעורר, כל שאר האחרים מתעוררים עמו, ולכן כתוב ומפתח אהל מועד וגו', עד יום מלאת וגו', שבעה ימים ודאי. אז מתעטר הכהן למטה בכל כדוגמא שלמעלה, משום שבשעה שמתעורר הכהן שלמטה, הכל יתעוררו על ידו למעלה, וימצאו ברכות למעלה ולמטה. רבי אבא אמר מה שונה שמשח משה את אהרן, אלא משום שהוא הבן של אותו (אחוז באותו) מקום, מקור החיים, וכתוב (ישעיה סג) מוליד לימין משה זרוע תפארתו, ומשה שמש כל אותם ימי מלואים להשרות הכל עם אהרן.</p>
<p>רבי חזקיה הוה יתיב קמיה דרבי אלעזר אמר ליה כמה נהורינ⁵ אתבריאו עד לא אברי עלמא אמר ליה שבעה ואלין אינון אור תורה⁶ אור גיהנם⁷ אור גן עדן אור כסא הכבוד אור בית המקדש אור תשובה אורו של משיח ואלין אתבריאו עד לא אתברי עלמא שבעה נהורינ⁸</p>	<p>רבי חזקיה היה יושב לפני רבי אלעזר, אמר לו כמה אורות נבראו טרם שנברא העולם, אמר לו שבעה, ואלו הם אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח. ואלה נבראו בטרם</p>

¹ פי' שהחסד מושך הארת אימא הנק' משח רבות, ע"ש אבא הנק' שמן (מ"מ).
² פי' שהחסד הוא כולל כל ה"ק בסוד יומא דכליל כולהו יומי, א"נ כה"ג הוא חסד שלים בשלימו וכו', הם ז"ק של הבינה, ולכ"א "לאתעטרא על כולא" שבהם מתעטר החסד (מ"מ).
³ פי' מרע"ה הוא בחי' הת"ת, והוא בן הבינה (מ"מ).
⁴ פי' שאהרן הוא בימין משה, לפי שהוא בחי' החסד, א"נ מביא הזהר ראייה שמשה כולל חג"ת דכתיב מוליד לימין שהוא החסד. זרוע הוא גבורה, תפארתו כמשמעו, נמצא שכולל חג"ת (מ"מ).
⁵ לומר דמבעיא ליה על דרך הפשט סתם אי אפשר, דמסיק בתר הכי "שבעה וכו'" (אור יקר).
⁶ פי' והם כנגד ז"ק דז"א, וראוי לסדרם על סדר הז"ק (מ"מ).
⁷ ר"ל על האש היסודי שבו שהוא נעשה בעת עולם התוהו, אבל אשו ושריפתו לא התחיל אלא רק ביום שני דמע"ב ונשלם ביום ג' (דע"ה ח"ב יב ע"ג), הזכירו רז"ל בפסחים (נד ע"א) וכן בנדרים (טל ע"ב) את הגן עדן קודם להגיהנם, כי הרי לפי דברינו צריך לחשוב את הגיהנם קודם, כי הרי עיקרו של גן עדן הוא היה נעשה בתחילה רק מהגיהנם עצמו. הנה בפדר"א (פרק ג) וכן בזוה"ק (פ' צו דף לד ע"ב) וכן בתדא"ר (פרק לא) חשבו שם באמת את הגיהנם קודם, ומה שחשבו בגמרא את הגן עדן קודם, הוא רק מפני חשיבותו (דע"ה ח"ב יב ע"ד).
⁸ פי' ז"ק דז"א כלולים באהרן לפי שהחסד כוללם (מ"מ).

<p>בוצינין¹ אתאחדו ביה באהרן והוא אדליק בוצינין מעילא לתתא</p>	<p>שנברא העולם, שבעה אורות, ומאורות שנאחזו באהרן, והוא מדליק מנורות ממעלה למטה.</p>
<p>רבי אלעזר פתח (קהלת ג כא) הכל היה מן העפר² והכל שב אל העפר הא תנינן הכל היה מן העפר אפילו גלגל חמה מאן העפר ההוא דשריא תחות כורסי יקרא קדישא³ בספרא דבי רב ייסא סבא הכל היה מן העפר אתר דכניש לכלא מלמד דנפקו שבילין להאי סטרא ולהאי סטרא ואתכנשו לאנהרא כעפרא דא דזרקין לה לכל עבר ועל דא הכל היה מן העפר</p>	<p>רבי אלעזר פתח (קהלת ג) הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר, הרי שנינו הכל היה מן העפר, אפילו גלגל חמה. מי העפר, אותו ששרוי תחת כסא הכבוד הקדוש. בספרו של בית (מדרשו של) רב ייסא סבא, הכל היה מן העפר, מקום שכונס את הכל, מלמד שיצאו שבילים לצד הזה ולצד הזה, והתכנסו להאיר, כמו העפר הזה שזורקים אותו לכל צד, ועל זה הכל היה מן העפר.</p>
<p>והכל שב אל העפר ודאי אלא מן העפר דבי מקדשא קדישא והאי עפר מעפרא עלאה⁴ כמה דאת אמר (איוב כה ו) ועפרות זהב⁵ לו וכמה דאשתכח עובדא לתתא הכי נמי הוא לעילא כגוונא דא ואוקימנא עפר דבי מקדשא דעלמא דא בה' אתברי⁶ ועל דא אפילו גלגל חמה כמה דאת אמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם ובניני כך הכל היה מן העפר מאן עפר ההוא דשאר תחות כורסי יקרא קדישא</p>	<p>והכל שב אל העפר ודאי, אלא מן העפר של בית המקדש הקדוש, והעפר הזה מהעפר העליון, כמו שנאמר (איוב כח) ועפרות זהב לו, כמו שנמצא מעשה למטה, כך הוא למעלה, כדוגמא זה. ובארנו עפר, עפר של בית המקדש, שהעולם הזה נברא בה"א, ועל זה אפילו גלגל חמה, כמו שנאמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם, ולכן הכל היה מן העפר, איזה עפר, אותו ששרוי תחת כסא הכבוד הקדוש.</p>
<p>כתיב (שיר ד ז) כלך יפה רעיתי ומום אין בך כלך יפה רעיתי דא כנסת ישראל ומום אין בך אלו סנהדרין דאינון לקביל שבעין ותריין שמהן⁷ שבעים נפש דנחתו עם יעקב וקודשא בריך הוא על כלא ועל דא אין בודקין מן הסנהדרין ולמעלה</p>	<p>כתוב (שיר ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בך, כלך יפה רעיתי זו כנסת ישראל, ומום אין בך אלו סנהדרין, שהם כנגד שבעים ושנים שמות. שבעים נפש שירדו עם יעקב, והקדוש ברוך הוא על כולם, ועל זה אין בודקין מן הסנהדרין ולמעלה.</p>
<p>תנן כתיב (שמות יט ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש מאן ממלכת כהנים כמה דאת אמר זאת משחת אהרן ומשחת בניו דכד</p>	<p>שנינו כתוב (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, מי זו ממלכת כהנים, כמו שנאמר זאת משחת אהרן ומשחת בניו, שכאשר מתברכת כנסת</p>

¹ ולומר דמבעיא ליה על דרך האמת כמה ספירות הם מה. השיב שבעה עשרה הם, ועוד עד עתה לא ידע רבי חזקיה ענין זה, והוא היה אחד מהעשרה חברים החשובים, והוא אחד מהג' שנפטרו בעת האדרא ונשארו ז' וכו' (אור יקר).

² עי' זהר ח"א קע ע"א (דע"ה ח"ב צג ע"א), המלכות נוק' דז"א שהיא נקראת עפר וכמ"ש בפ' צו (דף לד ע"ב) ובכ"מ, וע"י המוחין דגדלות נתקן ונעשה פרצוף המלכות שהיא נקרא עפר (ביאורים ח"א סג ע"ד).

³ פי' המלכות היא עפר שתחת ז"א שהוא כסא לבינה, ור' ייסא פליג וס"ל העפר אתר דכניש כולא והוא הנוגה וכו' ולכך ר"א חזר ואמר אלא מן העפר דבי מקדש קדישה שהיא מלכות ורצה לחזק פי' הראשון שלו, שהוא הפך רבי ייסא סבא (מ"מ). פרקי דר"א פ"ג ושמו"ר פ"ג סי' א (לש"ו).

⁴ פי' מלכות נתקנת מבינה והביא רביה מעפרות זהב לו, שעפר שהיא מלכות היא מזהב שהיא בינה, וז"ש ואוקימנא עפר דבי מקדשא (מ"מ).

⁵ עפר של הקדושה, אשר כל איבין וכל טיבו דעלמא נפקי מיניה, והוא עפרא דשריא תחות כורסי יקרא קדישא, עפרות זהב, ע' וישלח (קע ע"א) צו (לד ע"ב) פקודי (רסו ע"ב) (דע"ה ח"ב פט ע"ב).

⁶ פי' עולם הזה ע"י המלכות נברא שהיא ה' דבהבראם, ולכ"א בסוף "מאן עפר ההוא דשאר וכו'" דהיינו מלכות שתחת ז"א שהוא כסא לבינה, כפי' הראשון שלו (מ"מ).

⁷ פי' שהשני סופרים הם כנגד שנים הנשארים מע"ב שמות (מ"מ).

<p>אתברכא כנסת ישראל על ידא דכהני כדין אתקרי על שמיהון¹ הדא הוא דכתיב ממלכת כהנים</p>	<p>ישראל על יד הכהנים, אז נקראת על שם, זהו שכתוב ממלכת כהנים.</p>
<p>רבי שמעון אמר תא חזי מלכות כהנים לא אקרי² אלא ממלכת דאמלכו לה כהני ועבדו לה גבירתא על כלא אבל מלכות כהנים לא אקרי דהא מן השמים אקרי מלכות³ מלכות שמים ודאי והכא ממלכת כמה דאת אמר דכהני אמלכו לה ומחבראן לה במלכא וכדין היא ממלכת על כל גנוי מלכא ממלכת על כל זייני מלכא</p>	<p>רבי שמעון אמר בא וראה, מלכות כהנים לא נקראת אלא ממלכת, שהמליכו אותה הכהנים, ועשו אותה מלכה על הכל. אבל מלכות כהנים לא נקראת, שהרי מן השמים נקראת מלכות, מלכות שמים ודאי. וכאן ממלכת, כמו שנאמר שכהנים המליכו אותה ומחברים אותה עם המלך, ואז היא ממלכת על כל גנוי המלך, ממלכת על כל כלי זייני המלך,</p>
<p>לה/א</p>	
<p>ממלכת בעלאי ותתאי ממלכת על כל עלמא</p>	<p>ממלכת בעליונים ובתחתונים ממלכת על כל העולם.</p>
<p>רבי יוסי אמר⁴ כתיב (עמוס ט ו) ואגדתו על ארץ יסדה⁵ ואגדתו כד אודווג מלכא לקבלה⁶ בכל אינון עטרין קדישין בכנופיא חד כדין ואגדתו כתיב רבי יצחק אמר ואגדתו כמה דאת אמר (שמות יב כב) ולקחתם אגדת אזוב מאי קא מיירי דכד מתחבראן כחדא ואתברכא מנייהו כדין שלטא על כלא ונהרא לעילא ותתא וכלא בשעתא דכהנא פלח פולחנא ואקריב קרבנא ואקטר קטרת ומכוון מלין לקרבא כלא כחדא כדין כתיב ואגדתו על ארץ יסדה</p>	<p>רבי יוסי אמר כתוב (עמוס ט) ואגודתו על ארץ יסדה. ואגודתו, כשמזדווג המלך כנגדה בכל אותן העטרות הקדושות, בכינוס אחד, אזי ואגודתו כתוב. רבי יצחק אמר, ואגודתו כמו שנאמר, ולקחתם אגודת אזוב, במה מדובר, שכאשר מתחברים כאחד ומתברכת מהם, אזי שולטת על הכל, ומאירה למעלה ולמטה, והכל בשעה שהכהן עובד את העבודה ומקריב קרבן, ומקטיר קטורת, ומכוון דברים לקרב הכל כאחד, אזי כתוב ואגודתו על ארץ יסדה.</p>
<p>רבי יוסי אמר כד נטל אהרן כלא נטלין עמיה עד דאתברכא כנסת ישראל ואתברכאן עלאי ותתאי כדין כתיב (תהלים קלה כא) ברוך יהוה מציון⁷ שוכן ירושלם הללויה (שם עב יט) וברוך</p>	<p>רבי יוסי אמר כשאהרן נוסע, הכל נוסעים עמו, עד שמתברכת כנסת ישראל, ומתברכים עליונים ותחתונים, אזי כתוב (תהלים קלה) ברוך ה' מציון</p>

¹ פי' כיון שהכהנים מברכים המלכות, נק' המלכות על שם, כמש"ה ממלכת כהנים. ור"ש חלק על זה ואמר, אלו כתיב מלכות כהנים, הוה אמינא הכי. אבל כיון דכתיב ממלכת, ר"ל מי גרם לה שהיא ממלכת על כל גנוי המלך כהנים (מ"מ).

² ר"ל, ולמה לא אמר הכתוב מלכות, ונפרש נק' על שם הכהנים (מ"מ). ע"י הי"ב שבטים וכלל ישראל שהם מאור פנימיותה היה נמשך ומתגלה אורה בכל העולמות ב"ע עצמן, שהם מהחיצונית שבה, והיה מתייחד הפנימית בהחיצונית והיו כל העולמות כולן קודש לה' (הקדו"ש מז ע"ג).

³ פי' שלא תקרא אלא ע"ש בעלה הנק' שמים, ולכך אנו אומרים מ' שמים ולא ע"ש הכהנים (מ"מ).

⁴ כללות ר"ק במלכות נמי משמע מהכא אומרו "ואגודתו" דהיינו ר"ק מתגדלים ומתייחדים יחד (אור יקר).

⁵ על ידי היסוד. ולפי דברי ר' שמעון היא עולה למעלה כאומרו אמלכו לה ומחברן לה במלכא, דהיינו עולה אליו. ולפי דברי ר' יוסי ור"י הם יורדים אליה, כאומרו "כד אודווג מלכא לקבלה" ולהכי קרבן, דהיינו יחודה ועלותה, והב' קטורת דהיינו קשר לכל הספירות, וב' יחודים הם ע"י הכהן כדפי' (אור יקר).

⁶ (אור יקר).

⁷ אין הכוונה שממש אליה כאומרו "כד אודווג מלכא לקבלה", ולהכי פליג ר' יצחק ואמר, הן אמת שהם נמשכים אליה אחר יחודם, אמנם על ידו היא מסתלק, וזהו שאמר "כד מתחברן וכו'", והכריחו הענין מהכהן, בב' עבודות, הא' קרבן, דהיינו יחודה ועלותה, והב', קטורת דהיינו קשר לכל הספירות, וב' יחודים הם על ידי הכהן כדפי', ור' יוסי מהדר לאוכוחי דעתיה מהאי קרא, ואמר "כד נטיל" שאינה עולה למעלה, אלא הם נוסעים ובאים אליה על ידי הכהן, ולא שתעלה היא למעלה ויתברכו הספירות התחתונות ממנה ח"ו, אלא שהם מתברכים בסבתה, וראיה לזה אומרו "ברוך ה' מציון", ואין הכוונה שממש מתברך הת"ת

<p>שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן</p>	<p>שוכן ירושלים הללויה, (שם עב) וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן.</p>
<p>רבי אלעזר היה אביל מקפוטקיא ללוד והו עמיה רבי ייסא ורבי חזקיה פתח רבי אלעזר ואמר (ישעיה נא טז) ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך וגו' תנינן כל בר נש דאשתדל במלי דאורייתא¹ ושפוטתיה מרחשן² אורייתא קודשא ברוך הוא חפי עליה³ ושכינתא⁴ פרשא עליה גדפהא הדא הוא דכתיב ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך ולא עוד אלא דהוא מקיים עלמא⁵ וקודשא בריך הוא חדי עמיה כאלו ההוא יומא נטע שמיא וארעא הדא הוא דכתיב לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי⁶ אתה מכאן אוליפנא דישראל אקרון בשמא דציון דכתיב ולאמר לציון עמי אתה וחמינא⁷ דכנסת ישראל אקרי בשמא דציון דכתיב (שם א כז) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה</p>	<p>רבי אלעזר היה הולך מקפוטקיא ללוד, והיו עמו רבי ייסא ורבי חזקיה. פתח רבי אלעזר ואמר (ישעיה נא) ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך וגו', שנינו כל אדם שעוסק בדברי תורה ושפתותיו מרחשות תורה, הקדוש ברוך הוא מכסה עליו, ושכינה פורשת כנפיה עליו, זהו שכתוב ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך. ולא עוד, אלא שהוא מקיים את העולם, והקדוש ברוך הוא שמח עמו, כאלו אותו יום נטע שמים וארץ. זהו שכתוב (שם) לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, מכאן למדנו שישראל נקראו בשם של ציון, שכתוב ולאמר לציון עמי אתה, וראיתי שכנסת ישראל נקראת בשם של ציון, שכתוב (שם א) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה.</p>
<p>תו פתח ואמר⁸ (שם ח טז) צור תעודה⁹ חתום תורה בלמודי צור תעודה דא סהדותא דדוד דכתיב (תהלים קלב יב) ועדותי זו אלמדם צור היא קישורא¹⁰ כמאן דקטר קיטורא באתר חד¹</p>	<p>עוד פתח ואמר "צור תעודה חתום תורה בלומדי". צור תעודה, זו עדות של דוד, שכתוב "ועדותי זו אלמדם". צור, היא קשר, כמי שקושר קשר במקום</p>

מציון, אלא בסבת הברכה, שהוא משפיע בציון כדפי' בפרשת ויקרא, ועכ"ז תחלה "ברוך ה'" ת"ת, ו"ק, ואח"כ ברוך שם כבוד מלכותו כנודע ולעולם לא סלקא כדפי' (אור יקר).

¹ בעיון (אור יקר).

² שיוציא בשפתיו (אור יקר).

³ מהמקטרג (אור יקר).

⁴ הטעם שהוא מייחד שניהם יחד (אור יקר).

⁵ דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה (אור יקר).

⁶ עתה "עימי" בשותפות בבריאת שמים וארץ, והכי דריש בפרשת קדושים (אור יקר).

⁷ להכריח כי כל מה שתכונה השכינה יכונה ישראל, והטעם שהם מוצא היסוד אל השכינה, ושניהם יחד נקראים ציון (אור יקר).

⁸ כוונת כל פסוק זה הוא על תיקון רישא דנוק' דהיינו כחב"ד דידה שאחוזים ונבנים מתנה"י דידיה, והתחיל ב"צור תעודה", שהוא יסוד זעיר הבונה דעת (נ"א כתר) רחל, ועליו אמר "דא סהדותא דדוד", וכמ"ש בזוהר בכמה מקומות, דעת אסהיד בפומא (נ"א באנפוי) דמלכא, כי דעת ועדת שוים באותיותיהם, כי הדרת פנים נמשך מהיסוד דכתיב ביוסף (בראשית לט, ו) יפה תואר וגו', ומשם רחל היתה גם כן כך, כי דעתה קשורה ביסוד הזכר, ועל כן נאמר אם ישמרו בניך בריתי ועדותי זו אלמדם, ולעומת כן אמר [צור תעודה] (רמ"ז).

⁹ היא המלכות, והוא מלשון עדות, והיא נקראת כך מפני שהיא מעידה על אותם הזוכים אליה, והיינו סהדותא דדוד (אור יקר).

¹⁰ והנה התחיל בבחינת היסוד שהוא המתחיל בבנין הנקבה שהיא בסוד נקודה, ומאיר בה תחילה סוד היסוד לתיקון דעתה כנזכר אצלנו בכוונת ברוך שבתחילת העמידה. אך צריך להקדים מ"ש באוצרות חיים בתיקון רחל, והוא שה' הגבורות יורדות ליסוד זעיר, ושם הן נקבצות יחד, וזה בכח הארת יסוד אבא המתגלה מהחזה ולמטה, והוא מקשרם ומחברם יחד, והוא ממתק הדינים הקשים שבהם, זהו תמצית הענין הנזכר. ועל כן פירש הענין בכאן ואמר "כמאן דקטר קיטורא באתר חד", ירצה שהיסוד נקרא צור, שר"ל קשר על שם שבו נעשה קשר במקומו (נ"א בקומתו), ומזה נמשך שגם בהנתן הגבורות מן היסוד אל הדעת, נשארות גם כן נקשרות יחד שם ומתמתקות וכנזכר באוצרות חיים, ע"ע. ולרמוז לשתי בחינות אלו הפך בכאן הסדר ופירש תחילה מלת תעודה [סהדותא], מפני שתכלית התקשרות הגבורות ביסוד הוא כדי

<p>חתום תורה בלמודי חתום תורה חתימה דאורייתא וכל נגידו ורבו דנגיד מלעילא באן (נ"א בין) חתימה דיליה בלמודי בגין דתמן אתכנש רבו ומשחא בין תרין קיימין דתמן שריין אתר כנישו דכל רבות ומשה דנגיד מלעילא לאשדאה ליה בפומא דאמה ולארכא ליה בהאי תעודה² וכדין אתקשר כלא קשרא חד מהימנא³</p>	<p>אחד. "חתום תורה בלמודי", חתום תורה, חתימה של התורה, וכל המשכה וגד לה שנמשך מלמעלה, באיזו (בין) חתימה שלו, בלומדי, משום ששם מתכנס גד לה ושמן בין שני עמודים, ששם מונחים, מקום הכינוס של כל שמן משחה, ששופע ממעל לשפוך אותו לִי האמה, ולהריק אותו בתעודה הזאת, ואז נקשר הכל קשר אחד נאמן.</p>
<p>תא הזי מה בין אינון דמשתדלי באורייתא לנביאי מהימני אינון דמשתדלי באורייתא עדיפי מנביאי בכל זמנא מאי טעמא דאינון קיימי בדרגא עלאה יתיר מנביאי אינון דמשתדלי באורייתא קיימי לעילא באתרא דאקרי תורה (נ"א ת"ת) דהוא קיומא דכל מהימנותא ונביאי קיימי לתתא באתר דאקרין נצח והוד ועל דא (אקרין) אינון דמשתדלי באורייתא עדיפי מנביאי ועלאין מנהון יתיר דאלין קיימין לעילא ואלין קיימין לתתא אינון דאמרי מלין ברוח הקדש קיימי לתתא מכלהו</p>	<p>בא וראה מה בין אותם שעוסקים בתורה לנביאים נאמנים, אותם שעוסקים בתורה עדיפים מנביאים בכל פעם. למה, שהם עומדים בדרגה עליונה יותר מבנביאים, אלו שעוסקים בתורה עומדים למעלה במקום שנקרא תורה (תפארת), שהוא קיומה של כל האמונה, ונביאים עומדים למטה במקום שנקראו נצח והוד. ועל כן (נקראו) אותם שעוסקים בתורה עדיפים מנביאים, ועליונים יותר מהם. שאלו עומדים למעלה, ואלו עומדים למטה. ואותם שאומרים דברים ברוח הקודש, עומדים למטה מכולם.</p>
<p>(ועל דא) זכאין אינון דמשתדלי באורייתא דאינון בדרגא עלאה יתיר על כלא (ועל דא) מאן דלעי באורייתא לא אצטריך לא לקרבנין ולא לעלוון דהא אורייתא עדיף מכלא וקשורא דמהימנותא דכלא ועל דא כתיב (משלי ג יז) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום</p>	<p>אשרי אותם שעוסקים בתורה, שהם בדרגה יותר עליונה על הכל, (על זה) מי שעוסק בתורה לא צריך לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי התורה עדיפה מהכל, וקשר של האמונה של הכל, ועל זה כתוב דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.</p>
<p>וכתיב (תהלים קיט קסה) שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול עד דהוו אזלי אשכחו חד גברא דהוה אתי ותלת ענפי הדס בידיה קריבו גביה אמרי ליה למה לך האי אמר לרווחא אובדא אמר רבי אלעזר שפיר קאמרת אבל תלת אלין למה אמר ליה חד לאברהם חד ליצחק וחד ליעקב וקשירנא להו כהדא וארחנא בהו בגין דכתיב (שיר א ג) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך בגין דבהאי ריחא אתקיים</p>	<p>וכתוב (תהלים קיט) שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול, בעוד שהיו הולכים, מצאו איש אחד שהיה בא ושלושה ענפי הדס בידו, קרבו אליו אמרו לו, למה לך את אלה, אמר להרויח אבדה. אמר רבי אלעזר יפה אמרת, אבל שלושה אלה לשם מה, אמר לו אחד לאברהם אחד ליצחק ואחד ליעקב, וקשרתי אותם יחד, והירחתי בהם משום שכתוב (שיר א) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך, משום שבריח הזה עומדת</p>

שתיינה קשורות בדעת רחל ומשם מתפשטת הארתן בגופא דנוק', ולכן מקדים פירוש שם תעודה שהוא תכלית הקשר הנרמז בצור, וכלומר כשתשכיל סוד תעודה אז תבין סוד צור (רמ"ז).

¹ היינו יחודה על ידי היסוד, לא יחוד שלם אלא קשר א', ושאר הקשר הוא על ידי "חתום ואתר חד", היינו יסוד מדה אחת שוה (אור יקר).

² ה"ס יסוד שלה, שגם הוא נקרא תעודה, כמו שיסוד זעיר נקרא עד כמ"ש הרב זל"ה בפרשת וארא בפסוק (ישעיה כו ד) בטחו בה' עדי עד. ובר מן דין דעת ויסוד כולם דבר אחד וכמ"ש (בראשית ד כה) וידע אדם (רמ"ז).

³ פי' מה שאין כן בבחינה הראשונה שפירש סוד תעודה לעיל שאינו קשר גמור, כי אם בסוד הזווג שאז הוא הייחוד הגמור והביסוס המוחלט כי גם הגבורות הנוקביות שהן מ"ן דילה מתבסמות (רמ"ז).

<p>חולשא דנפשא ובהימנותא דא אתקיימא ואתנגידו ברכאן מעילא ותתא אמר רבי אלעזר זכאה חולקהון</p>	<p>חולשת הנפש, ובאמונה הזו מתקיימת ונמשכות ברכות ממעלה ומטה. אמר רבי אלעזר אשרי חלקם</p>
<p>לה/ב</p>	
<p>דישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>של ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>תא חזי לית עלמא (נ"א נפשא) מתקיימא אלא על ריחא ומריחא דא אשתמודעא ריחא אחרא דהא בשעתא דנפיק שבתא (נתפרדה החבילה) וסלקא נפשא יתירא ואשתארון נפשא ורוחא מתפרשן עציבין אתא ריחא דא ומתקרבן דא בדא וחדאן ועל דא בעי רוחא בתר רוחא! לקבלא ריחא כיון דאתקבל ריחא מתקרבן כחדא וחדאן כי האי גוונא ריחא דקורבנא בריחא (דא) מתקרבין כלא כחדא ומתהלטן בוציני וחדאן</p>	<p>בא וראה אין העולם (הנפש) מתקיים אלא על ריח, ומהריח הזה נודע ריח אחר, שהרי בשעה שיוצאת שבת (נתפרדה החבילה) ועולה הנפש היתרה, ונשארו הנפש והרוח נפרדות עצובות. בא הריח הזה ומתקרבים זה לזה, ושמחים, ועל זה צריך רוח אחר, רוח לקבל ריח, כיון שמתקבל ריח מתקרבים כאחד, ושמחים כגון זה ריח של הקרבנות, בריח (זה) מתקרבים כולם כאחד, ונדלקים הנרות ושמחים.</p>
<p>תא חזי תרי בוציני חד לעילא וחד לתתא אי להיט בר נש האי בוצינא דלתתא וכבי לה (לההוא דלעילא)¹ ההוא תננא דסליק (נ"א מבוצינא תתאה)² להיט ההוא בוצינא עלאה כך תננא דקרבנין האי תננא דסליק להיט בוציני עלאי ומתלהטן בחד ומתקרבין כלהו כחדא בריחא דא ובגין כך ריח ניחח ליהויה (אשה) והא"י אוקמוה³ ועל דא ריחא דקרבנא קיומא דכלא וקיומא דעלמא וקרבנא על ידא דכהנא דמקרב כלא ובגין כך שבעה יומי אשלמותא אשתלימו ביה בגין דיתברכון כלהו בפולחניה וישתכחו חדוואן וברכאן לעילא ותתא</p>	<p>בא וראה, שני מאורות אחד למעלה ואחד למטה, אם מלהט ע"מדליק אדם המאור שלמטה הזה ומכבה אותו (את אותו שלמעלה), אותו עשן שעולה (מהמאור התחתון) מלהיט אותו המאור העליון, כך עשן הקרבנות. העשן הזה שעולה מלהיט המאורות העליונים, ומתלהטים באחד, וכולם מתקרבים כאחד. בריח הזה, ולכן ריח ניחוח לה' (אשה), והרי פרשוה, ועל כן ריח הקרבן הוא קיום של הכל, וקיום העולם, והקרבן על יד הכהן שמקריב הכל, ולכן שבעה ימי השלמה נשתלמו בו, כדי שכולם יתברכו בעבודתו, וימצאו שמחות וברכות למעלה ולמטה.</p>
<p>כתיב (ישעיה כה א) יהויה אלהי אתה ארוממך וגו'⁴ האי קרא אוקמוה יהויה אלהי אתה דבעי בר נש לאודאה לשמא קדישא⁵ ולשבתא ליה על כלא ומאן אתר שבחא דיליה כמה דאוקמוה והכא מעמיקא דכלא⁶ דכתיב כי עשית פלא פלא כמה דכתיב (שם ט ה) ויקרא שמו פלא פלא והא אתמר עצות מרחוק⁷ עצות כמה</p>	<p>כתוב (ישעיה כה) ה' אלהי אתה ארוממך וגו', הפסוק הזה פרשוהו, ה' אלהי אתה, שצריך אדם להודות לשם הקדוש, ולשבח אותו על הכל, ומאיזה מקום השבח שלו, כמו שבארוה. וכאן מהעמק של הכל, שכתוב כי עשית פלא, פלא כמו שכתוב (שם ט) ויקרא שמו פלא, והרי נאמר עצות מרחוק, עצות</p>

¹ פי' רוח של האדם מחזר אחר ההדס שהוא סוד חו"ת דז"א, הנק' רוח, כדי לקבל ריח טוב, ואזי מתחבר עם הנפש שהוא בחי' המלכות ג"כ (אור יקר).
² ור"ל אם היו ב' נרות וכבתה א', העשן מדליקה ומדלקת השלהבת על ידי העשן, ונדלקת חברתה מהתחתונה, וכן העשן של הקרבנות שבעולם הזה מדליק ספי' העליונים (מ"מ).
³ פי' לשון אשה היא המלכות המתקרבת לבעלה כמ"ש בפרשת נח, א"נ מלשון אישים, שהם נהנים מהקרבן (מ"מ).
⁴ מדבר לא"ס ב"ה, ולכך א"ל כי עשית פלא וכו' שהוא אבא (מ"מ).
⁵ פי' ז"א הנק' ה' אלהי (מ"מ).
⁶ פי' אבא (מ"מ).
⁷ פי' שהבינה הנקרא עצות מקבלת מרחוק שהוא אבא וממשכת למלכות הנק' אמונה, אומן (מ"מ).

<p>דאת אמר יועץ מרחוק דכתיב (ירמיה לא ב) מרחוק יהו"ה נראה לי וכתיב (משלי לא יד) ממרחק תביא לחמה</p>	<p>כמו שנאמר יועץ מרחוק, שכתוב (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי. וכתוב (משלי לא) ממרחק תביא לחמה.</p>
<p>אמונה אמן כמה דאת אמר (דברים לב ד) אל אמונה ואין עול ואוקמוה אמונה בלילה כמה דאת אמר (תהלים צב ג) ואמונתך בלילות וכתיב (איכה ג כג) חדשים לבקרים רבה אמונתך¹ וזמין קודשא בריך הוא לדכאה לון לישראל מחוביהון כמה דכתיב (יחזקאל לו כה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם</p>	<p>אמונה, אמן, כמו שנאמר (דברים לב) אל אמונה ואין עול, ופרשוה אמונה בלילה, כמו שנאמר (תהלים צב) ואמונתך בלילות, וכתוב (איכה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתך, ועתיד הקדוש ברוך הוא לטהר את ישראל מחטאייהם, כמו שכתוב (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם.</p>
<p>ברוך ה' לעולם אמן ואמן</p>	<p>ברוך ה' לעולם אמן ואמן</p>

^א המחק בדפ"ק

^ב ה' (דפ"מ). ו' (יהל אור).

^ג בתראה (יהל אור ולש"ו).

^ד הן (יהל אור ולש"ו).

^ה מי שלא חג יום טוב הראשון של חג עליה" נמחק ביהל אור, ובמקומו איתא "ביומא בתראה דחג מי שלא חג ביו"ט האחרון".

^ו חטאת (יהל אור).

^ז נמחק במ"מ.

^ח מזבחי (מ"מ).

^ט נמקה במ"מ וגורס את המוסגר.

^י המ"מ מנכרף "הא אוקימנא" לפיסקא הבאה, ול"ע.

^{יא} דמדבחה (מ"מ).

^{יב} ראמי (יהל אור).

^{יג} לקרבא ה'" נמחק ביהל אור, ובמקומו איתא מיתה

^{יד} ומקבל (יהל אור).

^{טו} ואם תלמיד חכם הוא" נמחק ביהל אור.

^{טז} "וכבי לה (להואר דלעילא)" נמחק במ"מ.

^{יז} נמחק במ"מ.

^{יח} (אשה) והא" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "אשא הא".

¹ עי' ח"ב ריג סע"ב (לש"ו).